

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
160 ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ 1841-2001

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ
ΑΘΗΝΑ 2001

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

1841-2001

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

160 ΧΡ'ΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΊΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

1841-2001

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2001

Πα την έκδοση αυτή έχουν σταχυολογηθεί πληροφορίες από το σύνολο σχεδόν του τεκμηριωτικού υλικού που διαθέτει το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις εκδόσεις N. Παντελάκης, Δημόσια δάνεια και Σταύρος Θωμαδάκης, *Πίστη και εκχρηματισμός της οικονομίας*.

Πα την πρόσφατη περίοδο ιδιαίτερα, έχουν αντληθεί πληροφορίες από τους ετήσιους απολογισμούς της Εθνικής Τράπεζας και το περιοδικό *Εμείς* που εκδίδουν οι Δημόσιες Σχέσεις της Διεύθυνσης Γραμματείας.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον κύριο Αντώνη Λιναρδάκη για την ευγένειά του να μας επιτρέψει να αντλήσουμε στοιχεία από το αδημοσίευτο έργο του για τα ελληνικά χαρτονομίσματα καθώς και το *Κοινωφελές Τόρνυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου*, για την άδεια να χρησιμοποιήσουμε εικόνες χαρτονομισμάτων από τη συλλογή του.

Θέλουμε ακόμη να ευχαριστήσουμε την κυρία Μαρία Καραολάνη, από τη Διεύθυνση Οργάνωσης, για τη συμβολή της στην αποκατάσταση της εξέλιξης του Οργανογράμματος των διευθύνσεων της Διοίκησης. Επίσης τις κυρίες Χριστίνα Βάρδα του Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου και Γεωργία Πανσεληνά του Αρχείου Βοβολίνη για τη βοήθειά τους στην επιβεβαίωση βιογραφικών στοιχείων.

Σχεδιασμός και εποπτεία της έκδοσης: Γεράσιμος Νοταράς

Συλλογή τεκμηριωτικού υλικού: Παναγιώτα Καφίρη, Στέλλα Κωτσάκη,
Γεράσιμος Νοταράς, Ζήσιμος Χ. Συνοδινός

Συγγραφή κειμένων: Γεράσιμος Νοταράς, Ζήσιμος Χ. Συνοδινός

Φιλολογική επιμέλεια-διορθώσεις: Στέφανος Στεφάνου

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Γεράσιμος Νοταράς

Σύγχρονες φωτογραφικές λήψεις: Αφοί Αναγνωστόπουλοι, Στέλιος Λαζαράκης, Νίκος Τσούκας
Ηλεκτρονική επεξεργασία εικόνων αρχείου: Δημήτρης Χατζημαρινάκης

Ηλεκτρονική επεξεργασία έκδοσης, σελιδοποίηση, αναπαραγωγές: Σταύρος Μπελεσάκος
Μοντάζ, εκτύπωση, βιβλιοδεσία: Λιθογραφική μονάδα του Κ.Ε.Θ.Ε.Α. Σχήμα και Χρώμα

Η έκδοση τυπώθηκε σε 3.000 αντίτυπα.

© Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος
Αθήνα, Αύγουστος 2001

ISBN 960-85907-7-9

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	13
Χρονολόγιο 1827 – 1868	17
Ιδρυτικά τεκμήρια	26
Χρονολόγιο 1868 – 1890	30
Από την Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας	40
Χρονολόγιο 1890 – 1910	44
Τα κτήρια της Εθνικής Τράπεζας	54
Χρονολόγιο 1911 – 1921	58
Τραπεζογραμμάτια εκδόσεως Εθνικής Τράπεζας	68
Χρονολόγιο 1921 – 1934	72
Το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας	82
Χρονολόγιο 1934 – 1955	86
Το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας	96
Χρονολόγιο 1956 – 1980	100
Ο χρόνος μέσα από τον μηχανολογικό εξοπλισμό της Εθνικής Τράπεζας	110
Χρονολόγιο 1980 – 1998	114
Ιστορικές επέτειοι της Εθνικής Τράπεζας	124
Χρονολόγιο 1998 – 2001	128

Ta πορτραίτα των διοικητών

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος φρόντισε, από πολύ νωρίς, να φιλοτεχνούνται από μεγάλους καλλιτέχνες οι προσωπογραφίες των διοικητών της μετά την αποχώρησή τους από την Τράπεζα. Εξαίρεση στον κανόνα αποτέλεσαν οι διοικητές που ορίστηκαν, από τις αρχές Κατοχής, την περίοδο 1941-1944, και την περίοδο της δικτατορίας 1967-1974. Το σύνολο των έργων αυτών κοσμεί την αίθουσα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, η οποία βρίσκεται στο Κεντρικό Κτήριο. Τα έργα αυτά χρησιμοποιήσαμε στην παρούσα έκδοση, για να κοσμήσουν το αντίστοιχο λήμμα κάθε διοικητή.

<i>Γεώργιος Ι. Σταύρος</i> , έργο του Ν. Λύτρα, λάδι σε μουσαμά, 113 × 81 εκ.	σελ. 18
<i>Μάρκος Ι. Ρενιέρης</i> , έργο του Ν. Λύτρα, λάδι σε μουσαμά, 113 × 88 εκ.	30
<i>Παύλος Π. Καλλιγόρης</i> , έργο του Ν. Λύτρα, λάδι σε μουσαμά, 110 × 80 εκ.	44
<i>Στέφανος Ι. Στρέιτ</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 90 εκ.	47
<i>Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 90 εκ.	58
<i>Ιωάννης Λ. Ευταξίας</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 90 εκ.	60
<i>Αλέξανδρος Θρ. Ζαΐμης</i> , έργο του Γ. Ιακωβίδη, λάδι σε μουσαμά, 113 × 93 εκ.	61
<i>Δημήτριος Ε. Μάξιμος</i> , έργο του Κ. Παρθένη, λάδι σε μουσαμά, 124 × 92 εκ.	65
<i>Αλέξανδρος Ν. Διομήδης</i> , έργο του Δ. Κοκότη, λάδι σε μουσαμά, 114 × 82 εκ.	73
<i>Ιωάννης Α. Δροσόπουλος</i> , έργο του Κ. Παρθένη, λάδι σε μουσαμά, 123 × 94 εκ.	78
<i>Αλέξανδρος Γ. Κοριζής</i> , έργο του Ν. Οθωναίου, λάδι σε μουσαμά, 123 × 90 εκ.	87
<i>Κωνσταντίνος Δ. Τριανταφυλλόπουλος</i> , έργο του Π. Σάμιου, λάδι σε μουσαμά, 114 × 90 εκ.	90
<i>Γεώργιος Ι. Πεσμαζόγλου</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 123 × 90 εκ.	91
<i>Σταύρος Ι. Κωστόπουλος</i> , έργο του Γ. Γουναρόπουλου, λάδι σε μουσαμά, 121 × 91 εκ.	93
<i>Κωνσταντίνος Ι. Ηλιάσκος</i> , έργο του Broek, λάδι σε μουσαμά, 122 × 92 εκ.	94
<i>Βασίλειος Ι. Κυριακόπουλος</i> , έργο του Π. Τέτση, λάδι σε μουσαμά, 124 × 92 εκ.	95
<i>Δημήτριος Ε. Χέλμης</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 124 × 94 εκ.	100
<i>Γεώργιος Ι. Μαύρος</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 124 × 93 εκ.	102
<i>Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος</i> , έργο του Ι. Μόραλη, λάδι σε μουσαμά, 123 × 97 εκ.	103
<i>Αγγελος Θ. Αγγελόπουλος</i> , έργο του Μ. Βαφειάδη, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	106
<i>Ευθύμιος Ν. Χριστοδούλου</i> , έργο του Π. Πρέκα, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	108
<i>Γεώργιος-Αλέξανδρος Α. Μαγκάκης</i> , έργο του Δ. Μυταρά, λάδι σε μουσαμά, 126 × 95 εκ.	114
<i>Στυλιανός Π. Παναγόπουλος</i> , έργο του Μ. Βαφειάδη, λάδι σε μουσαμά, 122 × 96 εκ.	115
<i>Δημήτριος Α. Γερμίδης</i> , έργο του Μ. Βαφειάδη, λάδι σε μουσαμά, 122 × 96 εκ.	117
<i>Μιχάλης Δ. Βρανόπουλος</i> , έργο του Π. Τέτση, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	118
<i>Γεώργιος Τ. Μίρκος</i> , έργο του Π. Πρέκα, λάδι σε μουσαμά, 122 × 93 εκ.	120

Κατηγοριοποίηση του περιεχομένου του Ιστορικού Χρονολογίου

Ένα ιστορικό χρονολόγιο δεν έχει ως μοναδικό προορισμό να διαβάζεται από την αρχή έως το τέλος, όπως διαβάζεται ένα ιστορικό κείμενο. Πέρα από την εικόνα της εξέλιξης ενός θεσμού, στη συγκεκριμένη περίπτωση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, που θα μας έδινε μια συνολική ανάγνωση, το ιστορικό χρονολόγιο πρέπει να μπορεί να λειτουργήσει και θεματικά για όσους αναζητούν την εξέλιξη σε έναν συγκεκριμένο τομέα ή μια εξειδικευμένη πληροφορία σε κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Για το λόγο αυτό θεωρήθηκε χρήσιμο στο δεξιό μέρος κάθε λήμματος του χρονολογίου να υπάρχει ένας αριθμός, από το 0 έως το 10, ο οποίος κατατάσσει τη συγκεκριμένη πληροφορία σε μία από τις έντεκα θεματικές ενότητες στις οποίες έχει χωριστεί το σύνολο των πληροφοριών, που περιέχονται στο ιστορικό χρονολόγιο, κατά τον ακόλουθο τρόπο:

Διάφορα	10
Ιδρυτικά -επέτειοι	1
Τραπεζικές εργασίες	2
Θεσμικά – Δίκτυο - Υπηρεσίες Διοικήσεως - Προσωπικό	3
Εκδοτικό προνόμιο – χαρτονομίσματα - κυκλοφορία	4
Δημόσια δάνεια	5
Τραπεζικά μεγέθη	6
Συμμετοχή ή χρηματοδότηση μεγάλων έργων και επιχειρήσεων	7
Κοινωνική και εθνική προσφορά της Τράπεζας	8
Ο Όμιλος της Εθνικής	9
Η Διοίκηση	10

Θεωρήθηκε τέλος χρήσιμο μεταξύ των λημμάτων που αφορούν στην Εθνική Τράπεζα να παρεμβληθούν, με άλλο χρώμα και μικρότερα στοιχεία, ορισμένες πληροφορίες από την ελληνική και την παγκόσμια ιστορία, ώστε ο αναγνώστης να τοποθετεί εύκολα το τι συμβαίνει στην Εθνική σε ένα γενικότερο πλαίσιο.

Η αίθουσα των Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας
όπου βρίσκονται αναρτημένες οι προσωπογραφίες δώλων των διοικητών.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

HΕθνική Τράπεζα της Ελλάδος γιορτάζει εφέτος τα εκατόν εξήντα χρόνια λειτουργίας της.

Στις 30 Μαρτίου του 1841 δημοσιεύθηκε ο νόμος «περί συστάσεως Εθνικής Τραπέζης» και ακολούθησαν μήνες εργώδους προετοιμασίας για να ξεκινήσει η λειτουργία του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος που γνώρισε το νεοσύστατο μετεπαναστατικό ελληνικό κράτος.

Στις 13 Νοεμβρίου του 1841 ξεκινά η «προκαταρκτική συνέλευση των μετόχων». Στα ονόματα των πρώτων εκείνων μετόχων συναντούμε ελληνικές οικονομικές προσωπικότητες του πολιτικού, κοινωνικού και χρηματοοικονομικού στερεώματος της εποχής. Η συνέλευση αυτή θα εκλέξει και την πρώτη Διοίκηση της Εθνικής. Διευθυντής ορίζεται ο Γεώργιος Σταύρος, υποδιευθυντής ο Κων. Βράνης και σύμβουλοι ο Εμμ. Μεσθενεύς και ο Α. Ρουζιού.

Στα εκατόν εξήντα χρόνια της ιστορικής διαδρομής της η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ανέπτυξε όλες τις χρηματοοικονομικές λειτουργίες, ασκώντας παράλληλα, για ογδόντα επτά έτη, το εκδοτικό προνόμιο. Κάλυψε με τις δραστηριότητές της το σύνολο της ελληνικής επικράτειας και τις επεξέτεινε σε 18 χώρες τεσσάρων ηπείρων. Δημιούργησε έναν Όμιλο ο οποίος πρωταγωνιστεί στις εγχώριες οικονομικές εξελίξεις, ενώ παράλληλα αποτελεί ισχυρό πόλο για την ευρύτερη περιοχή.

Παρακολουθώντας βήμα προς βήμα την ανάπτυξη της Εθνικής, βλέπει κανείς ότι η ανάπτυξη αυτή ακολουθεί πορεία παράλληλη με την ανάπτυξη του ελληνικού κράτους: στο γεωγραφικό επίπεδο, στο επίπεδο των μεγεθών αλλά και στο επίπεδο της ακτινοβολίας στον άμεσο περίγυρο ή και ευρύτερα στον ευρωπαϊκό χώρο.

Μια δεύτερη διαπίστωση αφορά τη σύμπτωση, μέχρι πλήρους ταύτισης κατά περίπτωση, στοχοθεσίας και συμφερόντων Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και ελληνικής κοινωνίας.

Η Εθνική υπήρξε ο μοχλός διά του οποίου η ελληνική οικονομία, στην ιστορική διαδρομή της, ιδιαίτερα μέχρι τη δεκαετία του 1930, εξασφάλισε

εσωτερικούς και εξωτερικούς δανειακούς πόρους για την επίτευξη εξυγιαντικής και σταθεροποιητικής πολιτικής και την ευόδωση εθνικών αγώνων.

Είχε ενεργό και αποφασιστική συμμετοχή στην αναπτυξιακή προσπάθεια σε όλη τη διάρκεια του βίου της και συμπαραστάθηκε πάντα σε πληγείσες μερίδες του ελληνικού λαού από φυσικές ή εθνικές περιπέτειες και καταστροφές. Η δραστηριότητα αυτή της Τράπεζας βάδιζε πάντα εκ παραλλήλου με την προστασία και υπηρέτηση των συμφερόντων των πελατών της και των μετόχων της.

Οι βοιθιές αυτές ρίζες στον τόπο που ζούμε και οι δεσμοί, δοκιμασμένοι στο χρόνο, που συνδέουν την Εθνική Τράπεζα με την ελληνική οικονομία και κοινωνία, επιτρέπουν στο, ιστορικά, *Πρώτο Πιστωτικό Ίδρυμα της Χώρας* να παραμένει πρώτο και από άποψη μεγέθους, προσφερόμενων υπηρεσιών και αποτελεσμάτων ύστερα από διαδρομή εκατόν εξήντα ετών.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β. ΚΑΠΑΤΖΑΣ

Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

H σύνταξη ενός ιστορικού χρονολογίου διάρκειας μεγαλύτερης του ενάμιση αιώνα, που φιλοδοξεί να δώσει στον αναγνώστη μια συνοπτική, αλλά πλήρη εικόνα ενός πολύπλοκου οργανισμού με πολυσχιδή δράση όπως η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, δεν είναι ένα απλό εγχείρημα. Η επιτυχία του προϋποθέτει ισόρροπη παράθεση στοιχείων από όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του πιστωτικού ιδρύματος και για όλη την εξεταζόμενη διάρκεια. Κάτι τέτοιο δεν θα ήταν εφικτό και δεν θα το είχαμε αποτολμήσει, αν δεν είχαν προϋπάρξει τα δύο μεγάλα ερευνητικά προγράμματα, του 1980-1990 και 1993-2001.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου, μέσα από ένα σύνολο εξήντα ερευνητικών αναθέσεων, είδαν το φως της δημοσιότητας πλέον των τριάντα μονογραφιών οι οποίες ανέλυαν σε βάθος και παρουσίασαν πολλές πτυχές και δραστηριότητες της Τράπεζας, αλλά και της ελληνικής οικονομίας.

Μέσα από αυτή την ερευνητική δραστηριότητα και παράλληλα με την πολύ σημαντική δουλειά που πραγματοποιήθηκε για την, βάσει πρωτογενών στοιχείων, καταγραφή της εξέλιξης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος αλλά και της ελληνικής οικονομίας γενικότερα, αναδείχθηκαν και οι περιορισμοί που επέβαλλε η έλλειψη οικονομικών σειρών για τα βασικά μεγέθη της οικονομίας από το 1912 και παλαιότερα.

Η Επιτροπή Ιστορίας της Ε.Τ.Ε. εισηγήθηκε τότε, και η Διοίκηση της Τράπεζας αποδέχθηκε, τη χρηματοδότηση μιας από τις πλέον σημαντικές εργασίες υποδομής για τη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων, που καλύπτουν την περίοδο 1830-1940 για όλους τους βασικούς τομείς της οικονομίας, η οποία έχει τον τίτλο «Πηγές οικονομικής ιστορίας της Νεότερης Ελλάδας. Ποσοτικά στοιχεία και στατιστικές σειρές, 1830-1939».

Μετά την ολοκλήρωση και αυτής της δουλειάς, το 1999, ήταν πλέον δυνατό να αντιμετωπίσει κανείς τη διεξαγωγή συνθετικών εργασιών όπως αυτών που βρίσκονται τη στιγμή αυτή σε εξέλιξη για την *Ιστορία της Εθνικής Τράπεζας 1841-1940* και μιας πολύ γενικότερης για την *Οικονομική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας 1830-1940*.

Τέλος, ας μην παραλείψουμε τη σειρά των εκλοϊκευτικών μονογραφιών, η έκδοση των οποίων εγκαινιάστηκε το 1996 και οι οποίες παρουσιάζουν προσωπικότητες και γεγονότα σημαντικά για την ιστορία της Τράπεζας, συνοδευόμενα πάντα από πλήρη βιογραφικά χρονολόγια, εργογραφίες, αρχειακές και δημοσιευμένες πηγές.

Μόνο χάρη σε αυτή την προεργασία, αλλά και στη γιγαντιαία και συστηματική καταγραφή του αρχειακού πλούτου του Ιστορικού Αρχείου, που έχει πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια, στάθηκε δυνατή η αντιμετώπιση ενός τέτοιου εγχειρήματος όπως η συγγραφή ενός ιστορικού χρονολογίου της Εθνικής.

Από την άλλη πλευρά υπήρχαν οι ανασταλτικοί παράγοντες της αδυναμίας πρόσβασης σε υλικό μεταγενέστερο του 1953 όπως και το γεγονός ότι από τον Νοέμβριο του 2000 το Ιστορικό Αρχείο είναι αποθηκευμένο και το υλικό του μη προσβάσιμο λόγω μεταστέγασης.

Με αυτά τα δεδομένα έγινε προσπάθεια να σχεδιασθεί ένα ιστορικό χρονολόγιο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος το οποίο θα δώσει στον αναγνώστη μια σύντομη αλλά σφαιρική εικόνα της ανάπτυξης και εξέλιξης, χρόνο με το χρόνο, του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας τόσο εσωτερικά, σε σχέση με τη λειτουργία του, όσο και προς τα έξω, σε σχέση με την προσφορά του στην κοινωνία και το κράτος.

Έτσι προσπαθήσαμε να παρακολουθήσουμε, από τη στιγμή της ίδρυσης της Τράπεζας, την εξέλιξη του τύπου των εργασιών της, την ανάπτυξη του δικτύου της και του προσωπικού της όπως και την εξέλιξη του οργανογράμματος των υπηρεσιών Διοικήσεως. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα που αφορούσαν το εκδοτικό της προνόμιο και τα δημόσια δάνεια που χορήγησε στο κράτος ή που διαπραγματεύθηκε για λογαριασμό του. Οι εργασίες αυτές αποτελούν σημαντικότατες δραστηριότητες της Εθνικής για τα ογδόντα επτά πρώτα χρόνια της λειτουργίας της και ίσως είναι χάρη σ' αυτές που ακόμη και σήμερα, που τα πράγματα έχουν τελείως μεταβληθεί, η Εθνική Τράπεζα εξακολουθεί να είναι καταγραμμένη στη συνείδηση του μέσου πολίτη ως κυριολεκτικά εθνική.

Έγινε επίσης προσπάθεια να καταγραφούν τα τραπεζικά μεγέθη, η συμμετοχή και η χρηματοδότηση σε επιχειρήσεις, άλλες τράπεζες και μεγάλα έργα, όσο το επέτρεπε ο χαρακτήρας ενός χρονολογίου, αλλά σε αρκετή έκταση ούτως ώστε να δίνεται το μέγεθος των μεταβολών αλλά και το εύρος των εργασιών του τύπου αυτού. Ακόμη, να καταγραφούν τα πλέον χαρακτηριστικά

γεγονότα που σηματοδοτούν τον κοινωνικό ρόλο και την εθνική προσφορά του Ιδρύματος σε κρίσιμες περιόδους της ελληνικής ιστορίας. Έχουν επίσης περιληφθεί οι πιο σημαντικές πληροφορίες που επιτρέπουν στον αναγνώστη να σχηματίσει μια εικόνα για το εύρος του σημερινού Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας.

Αφήσαμε τελευταία την αναφορά στις προσωπικότητες οι οποίες χρημάτισαν μέλη των διοικήσεων της Εθνικής. Με τα πολύ σύντομα, αναγκαστικά, βιογραφικά στοιχεία που περιέχονται στα οικεία λήμματα σηματοδοτείται το διαμέτρημα των προσωπικοτήτων που κατέλαβαν τις θέσεις αυτές, αλλά και η σταδιακή μεταβολή των κύριων χαρακτηριστικών τους παράλληλα με τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στο χαρακτήρα της Τράπεζας και γενικότερα της κοινωνίας μας.

Η σύμπτωση της δημοσίευσης του *Ιστορικού Χρονολογίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος* με την επέτειο του εορτασμού των 160 χρόνων λειτουργίας της δεν είναι τυχαία. Τα 160 χρόνια της Εθνικής συμπίπτουν με ιστορικές αλλαγές που συμβαίνουν σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, τόσο στο οικονομικό όσο και στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Στις εξελίξεις αυτές η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος καλείται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Έτσι είναι χρήσιμο η σημαντική ιστορική της διαδρομή να γίνει, όσο το δυνατόν, ευρύτερα γνωστή.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΝΟΤΑΡΑΣ

Εποπτεύων το Ιστορικό Αρχείο
Αναπληρωτής πρόεδρος της Επιτροπής Ιστορίας

Ο Γεώργιος Σταύρος,
πρώτος διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- 1827** **Νοέμβριος.** Ο Ελβετός φιλέλληνας ιππότης Ιωάννης-Γαβριήλ Εύναρδος γράφει στο φίλο του Κυβερνήτη της Ελλάδος Ιωάννη Καποδίστρια και τον προτρέπει να ιδρύσει έναν πιστωτικό οργανισμό διαρκείας για να ενισχύσει τον αγροτικό πληθυσμό.
- 1
- 1836** **25 Ιανουαρίου.** Εκδίδεται νόμος «Περί συστάσεως Εθνικής Τραπέζης» με στόχο την ανάπτυξη της γεωργίας, της βιομηχανίας, του εμπορίου και της ναυτιλίας. Η προσπάθεια αυτή δεν θα καρποφορήσει.
- 1
- 1838** Ο Ι.-Γ. Εύναρδος παραχωρεί στον Γεώργιο Σταύρο, ο οποίος έχει ήδη χρηματίσει ταμίας του Εκτελεστικού και μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και στον στενό του φίλο Γάλλο οικονομολόγο Arthémond de Regny τα κεφάλαια που έχει ήδη εισαγάγει στην Ελλάδα, 300.000 φράγκα, με σκοπό την έκδοση και υποστήριξη ταμιακών γραμματίων του δημοσίου και τη βραχυπρόθεσμη προεξόφληση εμπορικών γραμματίων με τόκο 8%.
- 1
- 1840** Τα θετικά αποτελέσματα στην αγορά του πρώτου αυτού προεξοφλητικού γραφείου αποτέλεσαν θετικό προηγούμενο ώστε να καμφθούν οι δισταγμοί του βασιλιά Όθωνα για την ίδρυση μιας καθαρά ελληνικής τράπεζας.
- 1
- 1841** Εξέγερση στην Κρήτη, την οποία προσπαθεί να συνδράμει ο Ιωάννης-Γαβριήλ Εύναρδος. Απογραφή πληθυσμού· η Ελλάδα αριθμεί 861.019 κατοίκους.
- 1
- 1841** **30 Μαρτίου.** Δημοσιεύεται ο νόμος «Περί συστάσεως Εθνικής Τραπέζης».
- 1
- 8 Απριλίου.** Εκδίδεται βασιλικό διάταγμα «Περί του Κανονισμού της Εθνικής Ελληνικής Τραπέζης». Με νέο βασιλικό διάταγμα, που φέρει τον τίτλο «Περί διορισμού Επιτροπής επιφορτισμένης τας προετοιμαστικάς εργασίας της Εθνικής Ελληνικής Τραπέζης», σχηματίζεται επιτροπή από τρία τακτικά μέλη (Ν. Σιλήβεργος, πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Θ. Ράλλης, τραπεζίτης, και Ιούλιος Έσλιν, μεγαλέμπορος) και τρία αναπληρωματικά (Γ. Σταύρος, μέλος Ελεγκτικού Συνεδρίου, Εμμ. Μεσθενεύς, μεγαλέμπορος, Αδόλφος Γράφ, έμπορος), «ήτις θέλει δέχεσθαι τας δηλώσεις των

θελόντων να λάβωσι μετοχάς, παραλαμβάνει συναλλαγματικάς και θέλει φροντίσει δι' όλας τας αναγκαίας προετοιμασίας έως ότου συγκροτηθεί η Γενική Συνέλευσις».

1

1841 **19 Αυγούστου.** Εκδίδεται νέος νόμος που τροποποιεί τον αρχικό περί συστάσεως της Εθνικής. Σύμφωνα με το άρθρο 8, η Εθνική Τράπεζα αποκτά το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο για 25 χρόνια, ενώ στον ιδρυτικό της νόμο του Μαρτίου απλώς αναφερόταν το δικαίωμά της να εκδίδει τραπεζογραμμάτια.

4

Νοέμβριος. Πρώτοι μεγάλοι μέτοχοι της Εθνικής Τράπεζας είναι το ελληνικό κράτος με 1.000 μετοχές, ο Νικόλαος Ζωσιμάς με 500 μετοχές, ο Ιωάννης-Γαβριήλ Εүνάρδος με 300, ο βασιλιάς Λουδοβίκος της Βαυαρίας με 200, ο Κωνσταντίνος Βράνης με 150, ο Θεόδωρος Ράλλης με 100, οι τραπεζίτες Ρότσιλντ κ.ά.

5

13 Νοεμβρίου. Συνέρχεται η προκαταρκτική συνέλευση των μέχρι τη στιγμή εκείνη μετόχων και εκλέγει, στις 17 Νοεμβρίου, παμψηφεί τον Γεώργιο Σταύρο ως πρώτο διευθυντή της Εθνικής Τράπεζας και τον Κωνσταντίνο Βράνη ως υποδιευθυντή.

10

Ο Γεώργιος Σταύρος, πρώτος διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας γεννημένος στα Ιωάννινα στις 2 Ιανουαρίου το 1788, μαθήτευσε στις σχολές των Μπαλάνων και την Καπλάνειο καθώς και στην Εμπορική Σχολή της Βιέννης. Ταξίδεψε στην Πετρούπολη, όπου ξανασυνάντησε τον Καποδίστρια, στο Λιβόρνο και την Πίζα. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και επέστρεψε στην Ελλάδα το 1824. Το 1825 ο πρόεδρος του Εκτελεστικού της επαναστατημένης Ελλάδας Γεώργιος Κουντουριώτης τον ορίζει γενικό ταμία του Εκτελεστικού. Επί Καποδίστρια μετέχει στην τριμελή Επιτροπή της Οικονομίας που διοικεί την Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα. Το 1835 και μέχρι την ίδρυση της Εθνικής ορίζεται μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Στην ίδια συνέλευση ορίζονται σύμβουλοι οι Εμμ. Μεσθενεύς και Α. Ρουζιού, με αναπληρωτές τους Γ. Μ. Αντωνόπουλο και Δ. Κυργούσιο.

10

Η συνέλευση εγκρίνει ακόμη τον εσωτερικό κανονισμό των συνεδριάσεών της και εκλέγει ως επίτιμους διοικητές τους Ι.-Γ. Εϋνάρδο και Ν. Ζωσιμά, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για τη συμβολή τους στη δημιουργία της Εθνικής Τράπεζας.

3

Οι πρώτες συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, ελλείψει άλλου χώρου, πραγματοποιούνται στο σπίτι του Γ. Σταύ-

ρου επί της οδού Πανδρόσου και Καπνικαρέας. Το οίκημα ανήκει στην Άννα σύζυγο Π. Λαζαρή, αδελφή του «πρωτοκολλιστού» της Εθνικής Τράπεζας, από τους πρώτους υπαλλήλους της και μετέπειτα υποδιοικητή της, Ευθύμιου Κεχαγιά.

1

1842

22 Ιανουαρίου. Έναρξη των εργασιών της Εθνικής Τράπεζας.

Οι προβλεπόμενες από το νόμο εργασίες είναι: δάνεια με υποθήκη και ενέχυρο, προεξοφλήσεις συναλλαγματικών και γραμματίων καθώς και το εκδοτικό προνόμιο για 25 χρόνια.

2

Με την έναρξη λειτουργίας της Εθνικής μπαίνουν στην κυκλοφορία και τα πρώτα τραπεζογραμμάτια της. Η πρώτη αυτή έκδοση περιλαμβάνει τέσσερις αξίες των 25, 50, 100 και 500 δραχμών. Η εκτύπωσή τους έχει γίνει στη Γαλλία, με μεσολάβηση του Ιωάννη-Γαβριήλ Εүնάρδου. Τα σχέδια είναι του οίκου Lacoste père et fils, ο δε χαράκτης ο Normand νιός.

4

Κατά την ημέρα έναρξης των εργασιών της Τράπεζας το κατατεθειμένο κεφάλαιο ανέρχεται σε 3.402.000 δρχ. και αντιστοιχεί σε 3.402 μετοχές των 1.000 δρχ. Μέχρι το τέλος του έτους το κατατεθειμένο κεφάλαιο θα ανέλθει σε 3.949.000 δραχμές.

5

1 Μαρτίου. Ενοικιάζεται η οικία των αδελφών Θ. και Α. Χαιρέτη επί της οδού Σοφοκλέους 6, ύστερα από απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, προς 260 δρχ. το μήνα, όπου και εγκαθίσταται το κατάστημα της Τράπεζας.

1

1 Ιουλίου. Δημοσιεύεται ο πρώτος ισολογισμός της Εθνικής Τράπεζας.

6

Εκδίδεται το πρώτο *Οργανόγραμμα* της Τράπεζας που φέρει τον τίτλο «Έκθεσις της εις τα διάφορα τμήματα διαιρέσεως της Υπηρεσίας». Προβλέπει το *Γραφείον*, το οποίο «σύγκειται από τον *Γραμματέα*, τον *Διεκπεραιωτήν* και τον *Πρωτοκολλιστήν*», το *Λογιστήριον*, διαιρούμενο σε τρία τμήματα, και το *Ταμείον*. Πα την κάθε λειτουργία υπάρχει λεπτομερής περιγραφή των υποχρεώσεων των ασχολούμενων υπαλλήλων.

3

Το σύνολο του ενεργητικού στον πρώτο δημοσιευμένο ετήσιο ισολογισμό της Εθνικής Τράπεζας ανέρχεται σε 7 εκατομμύρια δραχμές.

6

1843

Εξέγερση της 3ης Σεπτεμβρίου για την παραχώρηση συντάγματος.

1843

7 Ιουλίου. Με νόμο και β.δ. της 12ης Ιουλίου εγκρίνεται το νέο καταστατικό της Εθνικής που προβλέπει σημαντική διεύρυνση των εργασιών της: πιστώσεις με ανοικτό λογαριασμό, παρακαταθέσεις

- χρημάτων με ή χωρίς τόκο, παρακαταθήκες τίτλων, χρημάτων και τιμαλφών.
- 1843** Συγκεντρωμένο μετοχικό κεφάλαιο 3.975.000 δραχμές. 2
6
- Το κατάστημα Αθήνας της Ε.Τ.Ε. λειτουργεί με 15 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένου και του διευθυντή Γεωργίου Σταύρου.
- 1844** Στην Αγγλία ψηφίζεται νόμος για την οργάνωση της Τράπεζας της Αγγλίας. 3
6
- 1844** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει την ίδρυση πρακτορείου της Ε.Τ.Ε. στην Ερμούπολη. 3
6
- Συγκεντρωμένο μετοχικό κεφάλαιο 4.019.000 δραχμές.
- 1845** **4 Φεβρουαρίου.** Έναρξη λειτουργίας υπηρεσίας ταμιευτηρίου. 2
2
- Μετά από επιθυμία της κυβέρνησης, η Τράπεζα δέχεται «παρακαταθέσεις επί τόκω» για ποσά που ανήκουν σε φιλανθρωπικά καταστήματα.
- Αρχίζει να λειτουργεί η πρώτη περιφερειακή μονάδα της Ε.Τ.Ε. στη Σύρο.
- Αγοράζεται η οικία Κυριάκου Δομνάδου στην Πλατεία Λουδοβίκου (μετέπειτα Κοτζιά), όπου στεγάζεται η Διοίκηση και το Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας.
- Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 4.118.000 δραχμές. 0
6
- 1846** Το τραπεζογραμμάτιο της Εθνικής καθιερώνεται στην ελληνική αγορά, αλλά και σε γειτονικά κράτη. 4
3
6
- Ίδρυση του υποκαταστήματος Πατρών.
- Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 4.408.000 δραχμές. 0
6
- 1847** **30 Οκτωβρίου.** Αναστέλλονται προσωρινά οι εργασίες του πρακτορείου Σύρου της Ε.Τ.Ε. λόγω δυσκολιών στη διακίνηση του τραπεζογραμματίου της Τράπεζας στην τοπική αγορά. 3
0
- Νοέμβριος.** Διαρπαγή του ταμείου του υποκαταστήματος Πατρών από τον στασιαστή λοχαγό Νικ. Μερεντίτη. Με ειδικό νόμο η Εθνική θα αποζημιώθει τον επόμενο χρόνο.
- Συμπληρώνεται το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 5 εκατομμυρίων δρχ. της Εθνικής Τράπεζας. Αποφασίζεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 1 εκατομμύριο δρχ. Συγκεντρωμένο μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. 5.100.000 δραχμές. 6

- 1847** Συγκροτείται τριμελής Διευθύνουσα Επιτροπή, που αναπληρώνει τον Γ. Σταύρο, από τους Γ. Α. Βασιλείου, Ε. Κεχαγιά και Θ. Χαιρέτη. 10
- 1848** Οικονομική κρίση, επαναστατικά εργατικά κινήματα και ένοπλες συγκρούσεις στην Ευρώπη. Δημοσίευση του *Κομμουνιστικού Μανιφέστου*. Στη Γαλλία το χαρτονόμισμα της Τράπεζας της Γαλλίας επιβάλλεται σε όλη την επικράτεια. Στην Ελλάδα οικονομική κρίση. Στάση των κρατικών πληρωμών.
- 1848** **4 Απριλίου.** Πρώτη αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτιων της Ε.Τ.Ε., η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 16 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους. 4
- Δεκέμβριος.** Επανέναρξη εργασιών πρακτορείου Σύρου. 3
- Λόγω της οικονομικής κρίσης το καταβεβλημένο κεφάλαιο αυξήθηκε οριακά, μόλις στις 5.117.000 δραχμές. 6
- Η Τράπεζα στη δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας ενισχύει την κυβέρνηση με πίστωση 500.000 δρχ. Ως εγγύηση ενεχυριάζονται οι 500 μετοχές της Ε.Τ.Ε. που κατείχε το ελληνικό δημόσιο.
- 1849** Μετά από αλλεπάλληλες επανεκλογές του στη θέση του διευθυντή και κατόπιν εισηγήσεως του Ι.-Γ. Εүνόρδον με επιστολή του προς τη Γενική Συνέλευση, απονέμεται στον Γεώργιο Σταύρο ο τίτλος του ισόβιου διοικητή. 10
- 1 Σεπτεμβρίου.** Κυκλοφορεί το δεκάδραχμο τραπεζογραμμάτιο της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο κι αυτό στο Παρίσι. Η χάραξη είναι του Saunier. 4
- Η Τράπεζα συμμετέχει στην ίδρυση της «Εταιρείας Ελληνικών Εμπορικών Ατμοπλοίων και της Διορύξεως του πορθμού του Ευρίπου».
- 1850** Αποκλεισμός των ελληνικών λιμανιών από τον βρετανικό στόλο λόγω της υπόθεσης Πατσίφικο. 7
- 1850** **1 Φεβρουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των 50, 100 και 500 δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας, κατασκευασμένα στη Γαλλία με χάραξη του Saunier. 4
- 11 Φεβρουαρίου.** Κυκλοφορεί το εικοσιπεντάδραχμο τραπεζογραμμάτιο της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο στη Γαλλία, κι αυτό με χάραξη του Saunier. 4
- 20 Σεπτεμβρίου.** Διαπιστώνεται ότι έχει γίνει παραχάραξη των τραπεζογραμμάτιων των 10 δραχμών της δεύτερης έκδοσης σε πενηντά-

- δραχμα. Π' αυτό αποσύρεται από την κυκλοφορία η αξία των 50 δραχμών και δεν θα ξανακυκλοφορήσει μέχρι το 1928.
- 1850** Η Τράπεζα δίνει νέο δάνειο 350.000 δρχ. στην ελληνική κυβέρνηση για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα του αποκλεισμού του Πειραιά από τον βρετανικό στόλο.
- Κατατεθειμένο μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 5.196.000 δραχμές.
- 1851** **Οκτώβριος.** Ο Παύλος Καλλιγάς εκλέγεται γενικός σύμβουλος, δηλαδή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Τ.Ε., θέση την οποία θα διατηρήσει για τριάντα τέσσερα χρόνια, μέχρι την εκλογή του ως υποδιοικητή.
- Μετοχικό κεφάλαιο 5.281.000 δραχμές.
- 1852** **27 Αυγούστου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια της τρίτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας αξίας δέκα, είκοσι πέντε και εκατό δραχμών. Είναι κατασκευασμένα στο Λονδίνο με προδιαγραφές μεγαλύτερης ασφάλειας και, για πρώτη φορά, διαφορετικών διαστάσεων η κάθε αξία.
- 3 Δεκεμβρίου.** Αγοράζεται ο συνεχόμενος προς το κατάστημα της Ε.Τ.Ε. κήπος των κληρονόμων Δομνάδου έναντι 20.001 δραχμών «εις μεταλλικά νομίσματα» προς μελλοντική επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος.
- Οι εργασίες της Τράπεζας σημειώνουν μικρή κάμψη λόγω της οικονομικής κρίσης από την αρρώστια στην αμπελοπαραγωγή και τη σταφιδοπαραγωγή.
- Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 5.396.000 δραχμές.
- Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 10 εκατομμύρια δραχμές.
- 1853** Κατατεθειμένο μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 6.000.000 δραχμές.
- 1854** Αποκλεισμός του Πειραιά από αγγλογαλλικές στρατιωτικές δυνάμεις. Διεθνής οικονομικός έλεγχος.
Κριμαϊκός πόλεμος. Αναγνώριση των δικαιωμάτων των εθνοτήτων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
- 1855** Οι Ρότσιλντ ιδρύουν την Πιστωτική Τράπεζα της Βιέννης (Kredit Anstalt).
- 1855** Ίδρυση του πρακτορείου Χαλκίδας, το οποίο σε δύο χρόνια θα αναβαθμιστεί σε υποκατάστημα.

- 1857** Αποχώρηση των αγγλογγαλικών στρατευμάτων από την Ελλάδα.
Νομισματική ενοποιήση στη Γερμανία.
- 1857** Η Τράπεζα ενισχύει τον εμπορικό κόσμο να αντεπεξέλθει την εμπορική κρίση ώστε να αποφευχθεί η εξαγωγή μεταλλικού από τη χώρα.
- Ίδρυση υποκαταστημάτων στην Καλαμάτα και το Ναύπλιο.
- 1859** **11 Απριλίου.** Νέος νόμος «περί Τραπέζης» δίνει το δικαίωμα στην Εθνική να χορηγεί ενυπόθηκα δάνεια (έναρξη κτηματικής πίστης) και να εξασφαλίζει κεφάλαια με ομολογιακά δάνεια. Παράλληλα, ο νόμος ρυθμίζει θέματα μεσεγγύησης, αναγκαστικής εκτέλεσης και εκποίησης.
- Χρηματοδότηση με 500.000 χρυσές λίρες της Εταιρείας Ελληνικής Ατμοπλοΐας στη Σύρο.
- 1860** Ίδρυση στη Γαλλία της πρώτης αγροτικής τράπεζας (Crédit Agricole).
- 1860** **23 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε και εκατό δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα στην Αμερική από την American Bank Note Company.
- 9 Απριλίου.** Τίθεται σε ισχύ ο νέος Κανονισμός Ταμιευτηρίου της Τράπεζας.
- Ίδρυση του υποκαταστήματος Λαμίας.
- Συμβάλλοντας στην πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 150.000 δρχ. στα κεφάλαια της εταιρείας για την κατασκευή Εθνικού Θεάτρου.
- Ο Π. Καλλιγάς ορίζεται νομικός σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.
- 1861** **23 Ιανουαρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφασίζει να κτιστεί πίσω από το Κεντρικό Κατάστημα λιθόκτιστο παράρτημα για την ασφαλή στέγαση του ταμείου και του λογιστηρίου.
- 11 Οκτωβρίου.** Ο διοικητής Γεώργιος Σταύρος προτείνει τη θέσπιση τριών θέσεων υποδιοικητών, λόγω της μεγάλης αύξησης των εργασιών της Τράπεζας, τις οποίες καταλαμβάνουν οι Γεώργιος Αλεξ. Βασιλείου, Ευθύμιος Κεχαγιάς και Μάρκος Ρενιέρης.
- 16 Δεκεμβρίου.** Έναρξη χορήγησης γεωργικών δανείων με προσωπική εγγύηση. Η λειτουργία της αγροτικής πίστης καθιερώνεται με τον ν. ΨΙ'/1861.

8

3

2

7

4

3

3

7

0

0

10

2

- 1861** **16 Δεκεμβρίου.** Με το άρθρο 1 του ν. ΨΙ' παρατείνεται το εκδοτικό προνόμιο της Τράπεζας για τριάντα χρόνια, μέχρι το 1891. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 38.478.000 δρχ., από τις οποίες οι προεξοφλητικές χορηγήσεις ανέρχονται σε 26.395.400 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία είναι 9.492.000 δραχμές. 6
- Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει ήδη 7 μονάδες σε όλη την επικράτεια και απασχολεί 44 άτομα. 3
- 1862** **'Εξωση από την Ελλάδα του βασιλιά Όθωνα.**
- 1862** **15 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και της Εθνικής για τη σύναψη δανείου 1.500.000 δρχ. «δι' ανοικτού λογαριασμού». Ως εγγύηση εγγράφεται υποθήκη επί του εθνικού ελαιώνα της Παρνασσίδας. 5
- Νοέμβριος.** Έκδοση ομολογιακού δανείου 6.000.000 δρχ. από το κράτος με τόκο 6% στο οποίο η Εθνική συμμετέχει με 500.000 δραχμές. 5
- Ίδρυση υποκαταστήματος στον Πειραιά. 3
- Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 8.000.000 δραχμές. 6
- Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 34 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1863** Ανακήρυξη του Γεωργίου του Α' ως βασιλέα και έλευσή του στην Ελλάδα. Ίδρυση στη Γαλλία του *Crédit Lyonnais*. Δημιουργία «εθνικών» τραπεζών στις βόρειες πολιτείες των Η.Π.Α. Ίδρυση στην Κωνσταντινούπολη της Αυτοκρατορικής Οθωμανικής Τράπεζας (Banque Impériale Ottomane). 5
- 1863** **Μάιος.** Το κράτος, μετά από ψήφισμα της «Εθνικής των Ελλήνων Συνελεύσεως» της 2 Μαΐου, συνάπτει δάνειο από την Εθνική 1.000.000 δρχ. προς 6% με παραχώρηση της προσόδου της σμύριδας, διάρκειας τριών ετών. 5
- 18 Σεπτεμβρίου.** Κυκλοφορεί το δεκάδραχμο τραπεζογραμμάτιο της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο στην Αμερική από την American Bank Note Company. 4
- 1864** Ενσωμάτωση της Επτανήσου στην Ελλάδα. Ψήφιση νέου ελληνικού συντάγματος.
Ίδρυση της Πρώτης Διεθνούς στο Λονδίνο. 4
- 1864** **12 Αυγούστου.** Ξανακυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε και εκατό δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής με αλλαγμένο τον βασιλικό θυρεό λόγω μεταπολιτεύσεως. Το θυρεό

- του Όθωνα, μετά την έξωσή του τον Οκτώβριο του 1862, αντικατέστησε ο θυρεός του Γεώργιου του Α', ο οποίος ανήλθε στο θρόνο τον Μάρτιο του 1863. 4
- 1864** Με δύο διαδοχικές αυξήσεις στο ίδιο έτος, το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. φθάνει τις 12.500.000 δραχμές. 6
 'Εναρξη χορήγησης δανείων «δι' ανοικτού λογαριασμού επ' ενεχύρῳ χρηματογράφων».
- 'Ιδρυση υποκαταστημάτων σε Τρίπολη, Σπάρτη, Μεσολόγγι, Πύργο, Άμφισσα, Αίγιο και Λιβαδειά. 2
- 1865** Ιδρυση της Λατινικής Νομισματικής Ένωσης από τη Γαλλία, την Ιταλία, το Βέλγιο και την Ελβετία. 3
- 1866** Κρητική Επανάσταση. 6
- 1866** **31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 65.948.000 δρχ., από τις οποίες οι προεξοφλητικές χορηγήσεις ανέρχονται σε 34.142.000 δρχ. και οι προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου σε 11.168.000 δρχ. Τα τραπέζιογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία είναι 15.206.000 δραχμές. 6
 Μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 15.000.000 δρχ., με δύο διαδοχικές αυξήσεις.
- 1867** Απόφαση για προσχώρηση της Ελλάδας στη Λατινική Νομισματική Ένωση. Νέα δραχμή. Διμεταλλισμός. 5
- 1867** **Απρίλιος.** Η Εθνική διαχειρίζεται την έκδοση εθνικού ομολογιακού δανείου 25.000.000 χρυσών φράγκων (28.000.000 δρχ.) προς 8%, με εκχώρηση των προσόδων των τελωνείων Πάτρας, Πειραιά και Αθήνας. Το δάνειο αυτό προορίζόταν για την κάλυψη των στρατιωτικών δαπανών και τα δύο τρίτα του για την αγορά πλοίων. Η διάρκεια του δανείου ορίστηκε σε είκοσι οκτώ έτη. 10
- 28 Απριλίου.** Ο Γεώργιος Σταύρος προτείνει την ίδρυση Ταμείου Συντάξεως Υπαλλήλων της Εθνικής, το οποίο η Τράπεζα επιχορηγεί με το 0,5% των καθαρών κερδών της. 5
- 1868** Επιβολή της αναγκαστικής κυκλοφορίας (30.12.1868-15.7.1870). 5
- 1868** Διαμάχη μεταξύ δημοσίου και Εθνικής για το αίτημα του κράτους να του χορηγηθεί δάνειο 50 εκατομμυρίων δραχμών, για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών από την Κρητική Επανάσταση, προς 1,5% με παράλληλη αύξηση της νομισματικής κυκλοφορίας μέχρι 40 εκατομμυρίων δραχμών. Η Εθνική θεώρησε ότι κάτι τέτοιο ισοδυναμούσε με παραχώρηση του συνόλου του αποθέματός της σε μεταλλικό με κίνδυνο να κλονιστεί η πίστη της Τράπεζας.

Ιδρυτικά τεκμήρια της Εθνικής Τοπεζας

1

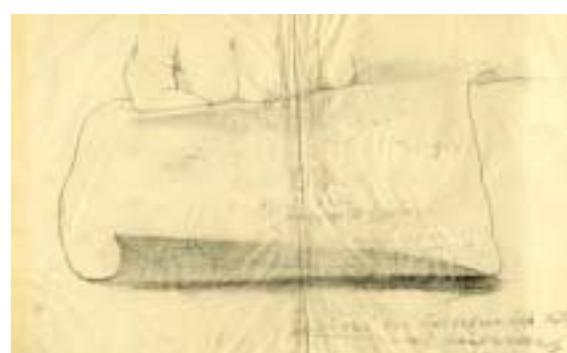
2

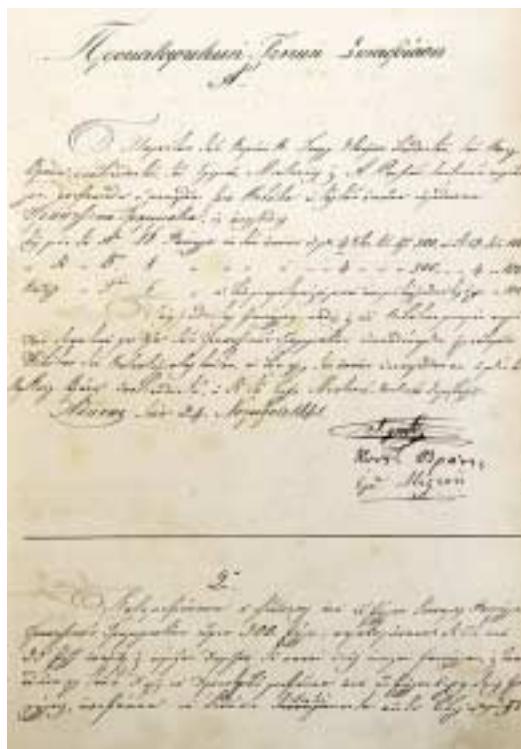
3

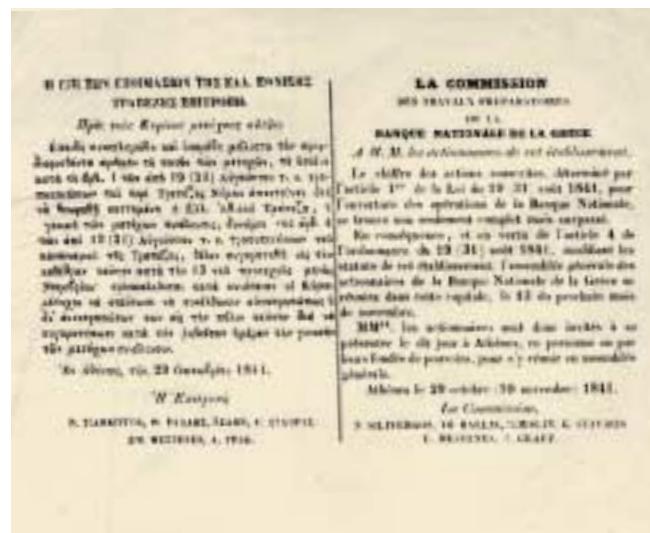
4

5

6

7

1. Ο Γεώργιος Σταύρος. Λεπτομέρεια από σχέδιο με μολύβι του Νικηφόρου Λύτρα (1860), όπου εικονίζεται ο πρώτος διοικητής της Ε.Τ.Ε. με την ανιψιά του. Καλλιτεχνική Συλλογή Ε.Τ.Ε.
2. Ο Ελβετός φιλέλληνας, και συνιδρυτής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Ιωάννης Γαβριήλ Ευνάρδος. Ελαιογραφία του ζωγράφου Firmin Massot. Γενεύη, ιδιωτική συλλογή.
3. Ο ιδρυτικός νόμος της Εθνικής Τράπεζας, Εφημερίς της Κυβερνήσεως, φύλ. 6, Αθήνα 30 Μαρτίου 1841. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
4. Ο πρώτος κανονισμός της Εθνικής Τράπεζας. Βασιλικό διάταγμα της 8 (20) Απριλίου 1841, δημοσιευμένο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
5. Το χέρι του βασιλιά Όθωνα που κρατά υπογεγραμμένο το νόμο περί συστάσεως Εθνικής Τράπεζης. Σχέδιο με μολύβι του Νικηφόρου Λύτρα, λεπτομέρεια σχεδίασης του γνωστού πίνακα με τον Όθωνα. Καλλιτεχνική Συλλογή Ε.Τ.Ε.
6. Το πρακτικό της πρώτης συνεδρίασης του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, 24 Νοεμβρίου 1841. Διακρίνονται οι υπογραφές των Γ. Σταύρου, Κ. Βράνη και Εμμ. Μεσθενέως. Γενικά Αρχεία Ε.Τ.Ε.
7. Ειδοποίηση της «επί των ετοιμασιών της Ελ. Εθνικής Τραπέζης Επιτροπής» προς τους μετόχους, 29.10.1841, για τη σύγκληση της πρώτης Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.
8. Η έγκριση της «Επί των Εσωτερικών Γραμματείας της Επικρατείας», 11.11. 1841, για τον τόπο σύγκλησης της προκαταρκτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

8

**ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ,**

Εγχριθετος τοις τρυπανιστικού προγραμμού της Τραπέζης παρά της Λύτρας Μεγαλιθέντος, δρκισθέντων διώρ, τώρα μελόρ της Διευθύνσεως, γερομένου δὲ ήδη καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ δραγκανατέρου προσωπεύοντος, η Γράμματα της μελέτης τὰ αρχές αμίσως τὰς ταχτικὰς ἱρασίας προπαραγγεγονται ληγούσαι, τὰς δύοτας η Διευθύνσις ἀντιστότες ἀσχολεῖσαι, ήμερα της ταχτικῆς ἀντέκεως τῷ ἡραδεῖν της ἀπεργασίας, σφι όρετικῶς η 22 τοῦ Ιανουαρίου 'Ιαρροναρίου μητρός, ἀρ' οὐδὲ δύναται τὰ διευθυνθῶν καὶ γίνονται δεκταὶ αἱ περὶ διατέλων αἰτήσεις κτλ. Η αὐτὴ ήμερα προσδιορίζεται ταὶ επομένως καὶ διὰ τὴν κατάθεσιν την πρώτου γεγενητού περιοχῶν εἰδότου μεριδούχου, συγχρόνη μὲ τὸ πρόσημα τοῦ ἀριθμοῦ 1841. Β. διατάξιμος, καὶ τὴν ἀπόδοσιν της Γ. Συντελεύτως, τῷ μετόχῳ, Ἐράθηρας, τὴν 13 'Ιαρροναρίου 1842.

Ο Διευθυντὴς Γ. Σταύρος.

12

BANQUE NATIONALE DE GRÈCE

AVIS A SESSES LES ACTIONNAIRES

Par décret du Conseil de la Banque, le dépôt du premier dividende jusqu'au 20 juillet 1842.

Depuis une période de six mois ou un peu moins écoulée depuis la fondation de la Banque, le Conseil a jugé convenable de déterminer cette époque pour la première répartition des bénéfices, et il a donc correspondu la clôture de ses comptes avec le terme régulier des admissions de chaque année.

La répartition fait entre lors, à chaque actionnaire sera fixée d'après la date à laquelle son versement sera effectué.

Le dividende sera déclaré avec le 8/10 pétroit par action, et sera immédiatement versé par la voie des postes.

Le paiement sera effectué sur présentation des preuves d'actions, et sur quittance des administrateurs ou de leurs mandats de paiement.

1er à Athènes, à la caisse de la Banque, à partir de 8/10 juillet prochain.

2me à Paris et à Vienne, à partir de 8/10 juillet prochain.

Les administrateurs réservent leur dividende dans l'une de ces dernières places, doivent se présenter sans retard la Direction de la Banque.

Tous administrateurs résidant hors d'Athènes, peuvent toutefois demander que le montant de dividende leur soit envoyé à leur frais par la Direction; ils devront, comme tout autre, les dividende avoir payés à Athènes remettre à la Banque leurs quittances, et à faire preuve leur action, à partir de 8/10 juillet prochain.

Les dividendes seront payés à Paris, par la maison de Mme de Rothschild Frères. Un avis sera également fait à Vienne qui sera chargé de les expédier.

— ATHÈNES 21 JUIN 1842

Le Directeur

E. Stavros

13

9-10. Πρακτικό συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εθνικής του 1842.

Γενικά Αρχεία Ε.Τ.Ε.

11. Από τις πρώτες ονομαστικές μετοχές της Εθνικής Τράπεζας. Φέρει ως κάτοχο έναν από τους επιφανείς μετόχους της, τον ομογενή Νικόλαο Π. Ζωσιμά.

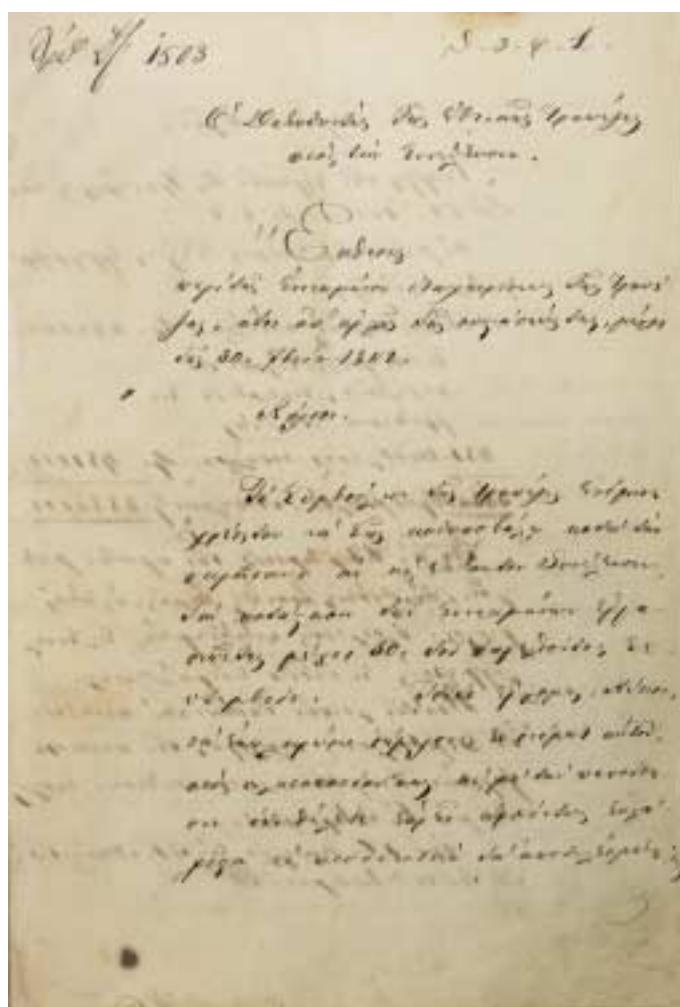
Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

12. Αναγγελία έναρξης λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας. Εφημ. Αιών, 14.1.1842. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

13. Αναγγελία, στα γαλλικά, πληρωμής του μερίσματος του πρώτου εξαμήνου 1842 στους μετόχους της Εθνικής. Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

14. Έκθεση του διευθυντή Γ. Σταύρου προς τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής σχετικά με την πορεία των εργασιών της Τράπεζας τους πρώτους εννέα μήνες της λειτουργίας της. Γενικά Αρχεία Ε.Τ.Ε.

14

1868 30 Δεκεμβρίου. Σύμβαση για τη σύναψη δανείου του κράτους με την Εθνική και την Ιονική Τράπεζα 21 εκατομμυρίων δρχ., με ονομαστικό επιτόκιο 6%. Η Εθνική συμμετέχει με τέσσερα εκατομμύρια δρχ. σε μεταλλικό και 10 εκατομμύρια σε τραπεζογραμμάτια. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι των αλυκών και των ιχθυοτροφείων.

5

30 Δεκεμβρίου. Επιβάλλεται αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων της Εθνικής και της Ιονικής, η οποία θα ίσχυε μέχρι εξοφλήσεως του δανείου.

4

1869 Εγκαίνια της Διώρυγας του Σουέζ.

10

1869 31 Μαΐου. Ο διοικητής Γεώργιος Σταύρος πεθαίνει από ανακοπή καρδιάς μέσα στο κτήριο του καταστήματος της Εθνικής όπου κατοικούσε.

10

7 Ιουλίου. Ο Μάρκος Ρενιέρης εκλέγεται παμψηφεί διοικητής της Εθνικής Τράπεζας.

Γεννημένος στην Τεργέστη το 1815, ολοκλήρωσε τις εγκύλιες σπουδές του στη Βενετία και τις πανεπιστημιακές στη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου της Πάδοβας, όπου και αναγορεύθηκε διδάκτωρ. Το 1835 ήρθε στην Ελλάδα και εργάστηκε ως δικηγόρος. Το 1837 ξεκίνησε σταδιοδρομία δικαστικού και εξελίχθηκε σε αρεοπαγίτη. Επανήλθε στη δικηγορία το 1844, αφού απολύθηκε από το δικαστικό σώμα ως «ετερόχθων». Από το 1850 εκτελεί χρέη νομικού συμβούλου στην Εθνική Τράπεζα, ενώ το 1855 διορίζεται τακτικός καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1860 διορίστηκε πρεσβευτής της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη. Το 1861 εξελέγη υποδιοικητής της Εθνικής. Το 1862 και 1864 παραιτήθηκε από πρεσβευτής και από την πανεπιστημιακή του έδρα αντίστοιχα για να αφιερωθεί στο έργο του στην Εθνική Τράπεζα. Υπήρξε συνεκδότης, μαζί με τους Κ. Παπαρρηγόπουλο, Αλ. Ρίζο Ραγκαβή, Ν. Δραγούμη, και Γ. Α. Βασιλείου του περιοδικού *Spectateur de l'Orient* στη γαλλική γλώσσα με σκοπό την υπεράσπιση της ελληνικής πολιτικής ενώπιον της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης. Μέλος από το 1866 και στη συνέχεια πρόεδρος της Επιτροπής για την απελευθέρωση της Κρήτης, συμμετέχει, το 1877, στην ίδρυση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, του οποίου υπήρξε και πρόεδρος μέχρι το θάνατό του.

1870 Μάρτιος. Σύμβαση κράτους και Εθνικής Τράπεζας για τη σύναψη ομολογιακού δανείου 9.000.000 χρυσών φράγκων, προκειμένου να γίνει δυνατή η άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας. Το δάνειο είναι διάρκειας 9 ετών με ονομαστικό επιτόκιο 9,5%. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι των τελωνείων Ζακύνθου, Καλαμάτας και Κατακώλου.

5

20 Μαρτίου. Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των 100 δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο από την American Bank Note Company όπως και οι άλλες αξίες της σειράς αυτής. Η πέμπτη έκδοση παρουσιάζει τα εξής ενδιαφέροντα στοιχεία: η αξία της δραχμής είναι ανατιμημένη κατά 12 % λόγω αλλαγής της ισοτιμίας με την είσοδο της Ελλάδας στη Λατινική Νομισματική Ένωση, για να υπενθυμίζεται η νέα ισοτιμία τα τραπεζογραμμάτια της έκδοσης αυτής φέρουν την ένδειξη NN (νέο νόμισμα), για πρώτη δε φορά είναι τυπωμένη και η πίσω όψη των τραπεζογραμματίων, και μάλιστα ο τίτλος της Τράπεζας και η αξία είναι στα γαλλικά.

4

3 Απριλίου. Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο Εσωτερικός Κανονισμός των εμμίσθων και αμίσθων υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε.

3

15 Ιουλίου. Από την ημερομηνία αυτή η Εθνική Τράπεζα υποχρεούται πλέον να εξαργυρώνει τα τραπεζογραμμάτια της, αφού έχει αρθεί η αναγκαστική κυκλοφορία.

4

30 Αυγούστου. Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των είκοσι πέντε δραχμών της πέμπτης έκδοσης.

4

29 Σεπτεμβρίου. Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των πεντακοσίων δραχμών της πέμπτης έκδοσης.

4

Αύξηση κατά 1.000.000 δρχ. του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. Συνολικό καταβεβλημένο κεφάλαιο 16.000.000 δραχμές.

6

Εισάγονται οι εργασίες εισπράξεως συναλλαγματικών ή γραμματίων.

2

Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της Ναυτικής Τράπεζας Ο Αρχάγγελος με κεφάλαιο 44.800 δρχ. που αντιπροσωπεύει 200 μετοχές.

7

1871 Απρίλιος. Λήξη Γαλλο-πρωσικού πολέμου. Κομμούνα του Παρισιού. Ενοποίηση της Γερμανίας με κοινό νόμισμα το μάρκο.

- 1871** Η Ε.Τ.Ε. διευρύνει τον κύκλο των δικαιούχων στα επί υποθήκη δάνεια και επεκτείνει τις εργασίες της και «επί της των κινητών πίστεως».
- Συμμετοχή στα κεφάλαια εταιρειών που αποβλέπουν στην ανάπτυξη των συγκοινωνιών και της ναυτιλίας.
- Η Τράπεζα συμμετέχει με διακόσιες μετοχές στη νέα προσπάθεια ίδρυσης Εθνικού Θεάτρου στην Αθήνα.
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 99.804.000 δρχ., από τις οποίες οι προεξοφλητικές χορηγήσεις ανέρχονται σε 48.726.000 δρχ. και οι προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου σε 14.860.000 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 25.018.000 δραχμές.
- 1872** Ιδρυση της Dresner Bank.
- 1872** Ιδρυση του πρώτου υποκαταστήματος στα Ιόνια Νησιά, στην Κέρκυρα, το οποίο θα λειτουργήσει μέχρι το 1881.
- Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 75 εκατομμύρια δραχμές.
- 1873** Ιδρυση της Σκανδιναβικής Νομισματικής Ένωσης από τη Δανία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία.
- 1873** **23 Οκτωβρίου.** Ο Στ. Στρέιτ αναλαμβάνει διευθυντής του Δικαστικού Τμήματος της Εθνικής. Το Δικαστικό Τμήμα αποτελεί το τέταρτο τμήμα του οργανογράμματος της Τράπεζας.
- Με β.δ. επιτρέπεται στην Εθνική η χορήγηση δανείων με ενέχυρο ομολογίες του δημοσίου.
- Ενίσχυση με πιστώσεις της Εταιρείας Μεταλλουργείων Λαυρίου.
- Σύσταση υποκαταστημάτων Κορίνθου, Κυπαρισσίας, Αγρινίου, Νησίου, καθώς και άλλων 30 «άμισθων» υποκαταστημάτων, αρκετά από τα οποία, που βρίσκονταν σε νησιά, καταργήθηκαν την επόμενη δεκαετία.
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. με 1.800 μετοχές στην ίδρυση της *Τράπεζας Βιομηχανικής Πίστεως*.
- 1874** **Φεβρουάριος.** Το Κεντρικό Κατάστημα εξοπλίζεται με υδραυλική εγκατάσταση κατά της πυρκαγιάς. Η μελέτη και κατασκευή γίνεται από τον γαλλικό οίκο του Παρισιού Albert Nillus et Ferdinand Gros Ingénieurs Constructeurs.

1874 **5 Οκτωβρίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των δέκα δραχμών της πέμπτης έκδοσης.

4

30 Νοεμβρίου. Το ελληνικό κράτος, προκειμένου να εξοφλήσει όλες τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του, συνάπτει με την Εθνική σύμβαση για ομολογιακό δάνειο 26.000.000 χρυσών φράγκων, με τόκο 6% και διάρκειας σαράντα τεσσάρων ετών. Η Εθνική συμμετέχει σε αυτό με 14 εκατομμύρια ίδια κεφάλαια και αναλαμβάνει να καλύψει το υπόλοιπο με εγγραφές στο εξωτερικό μέσω των ανταποκριτών της σε Λονδίνο, Μασσαλία, Τεργέστη, Πετρούπολη, Οδησσό, Κωνσταντινούπολη και Αλεξάνδρεια. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι των τελωνείων Κεφαλλονιάς, Πάτρας, Αθήνας, Πειραιά και Κατακώλου. Η Εθνική αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξοφλήσει τις υπόλοιπες οφειλές του δημοσίου από τα δάνεια του 1866, 1868 και 1870 καθώς και 6.800.000 δρχ. πιστώσεων σε ανοικτό λογαριασμό. Για την ιδία της συμμετοχή στο δάνειο της παρέχονται ως αντάλλαγμα η διασφάλιση με ποινική διάταξη του εκδοτικού της προνομίου και η δυνατότητα να καλύπτει το μισό του αποθεματικού της, μετά την αφαίρεση του μεταλλικού, με χρεόγραφα του δημοσίου.

5

Ολοκλήρωση του Μεγάρου Μελά με σχέδια του Ερνέστου Τσίλλερ, το οποίο στις μέρες μας, ενοικιασμένο και αναπαλαιωμένο από την Τράπεζα, στεγάζει υπηρεσίες της.

①

Νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε., που φθάνει τις 18.000.000 δραχμές.

⑥

1875 Υιοθέτηση της αρχής της δεδηλωμένης στην ελληνική κοινοβουλευτική πρακτική.
Ανακήρυξη της Τρίτης Γαλλικής Δημοκρατίας. Ιδρυση της Ένωσης Σκοτικών Τράπεζών.

①

Επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος της Τράπεζας επί της οδού Αιόλου στην πρώην ιδιοκτησία Φρ. Φεράλδη, στο παλαιό «Ξενοδοχείον της Αγγλίας».

③

Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει 20 έμμισθα υποκαταστήματα με 113 υπαλλήλους, ενώ διατηρεί επιπλέον και 30 άμισθα υποκαταστήματα.

1876 Δρομολογούνται τα πρώτα ελληνικά ατμόπλοια. Ιδρυση του Χρηματιστηρίου Αθηνών.
Ο σουλτάνος Αβδούλ Χαμίτ παραχωρεί σύνταγμα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

①

Η Τράπεζα συντρέχει την ελληνική κυβέρνηση στην εισαγωγή του νέου νομισματικού συστήματος των χωρών της Λατινικής Ένωσης.

- 1876** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της εταιρείας για την αποξήρωση της Κωπαΐδας.
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 140.088.000 δρχ., από τις οποίες 84.265.000 δρχ. είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις και 14.077.000 δρχ. προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 32.173.000 δραχμές.
- 1877** Επαναστατικά κινήματα στην Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Μακεδονία και την Κρήτη. Επιβολή αναγκαστικής κυκλοφορίας (20.6.1877-31.12.1884). Έναρξη Ρωσοτουρκικού πολέμου. Ανεξαρτησία της Ρουμανίας.
- 1877** **19 Ιουνίου.** Το κράτος συνάπτει σύμβαση με την Εθνική και την Ιονική για τη σύναψη δανείου ανοικτού λογαριασμού 20.000.000 δρχ. με τόκο 2%. Η Εθνική συμμετέχει με 14.000.000 δραχμές.
- 20 Ιουνίου.** Επιβάλλεται από την κυβέρνηση, για τρίτη φορά, η αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων της Ε.Τ.Ε., η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 31.12.1884.
- 7 Νοεμβρίου.** Με νέα σύμβαση το δάνειο του Ιουνίου ανεβαίνει στις 27.000.000 δρχ. με τόκο 1%. Παράλληλα η κυβέρνηση επιτρέπει στην Εθνική την αύξηση της κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων της σε 66 εκατομμύρια δραχμές.
- Καθιερώνεται ένας πρωτότυπος τρόπος για την κυκλοφορία του πρώτου πεντάδραχμου της Εθνικής. Με βάση το νόμο ΧΛΑ' /1877 επιτρέπεται να κόβεται στα δύο το δεκάδραχμο και να κυκλοφορεί κάθε τμήμα του ως πεντάδραχμο.
- Αναβάθμιση των άμισθων υποκαταστημάτων Θήρας, Αταλάντης, Γυθείου, Θηβών και Ναυπάκτου σε έμμισθα.
- 1878** **25 Ιανουαρίου.** Σύναψη δανειακής συμβάσεως μεταξύ κράτους και Εθνικής σε ανοικτό λογαριασμό ύψους 10.000.000 δρχ. με επιτόκιο 1%.
- 16 Σεπτεμβρίου.** Δάνειο ανοικτού λογαριασμού της Εθνικής προς το κράτος 5.000.000 δρχ. με 1% επιτόκιο.
- Η κυβέρνηση αυξάνει το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων της Ε.Τ.Ε. σε 75.000.000 δραχμές.
- 1879** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας παραχωρούνται δωρεάν κατοικίες στους δύο υποδιοικητές της Τράπεζας μέσα στο χώρο του Κεντρικού Καταστήματος.

7

6

5

4

5

4

3

5

5

4

10

- 1880** Επίσημη έναρξη λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών.
- 1880** **1 Ιανουαρίου.** Εισαγωγή της μετοχής της Εθνικής στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. 6
- 3 Μαΐου.** Συνομολόγηση δανείου 21.000.000 δραχμών μεταξύ κράτους και Εθνικής με επιτόκιο 6% και εγγύηση την εκχώρηση της προσόδου από τη σμύριδα και το χαρτόσημο. 5
- 2 Δεκεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής για τη σύναψη δανείου ανοικτού λογαριασμού 62 εκατομμυρίων δρχ. με επιτόκιο 1%. Με τη σύμβαση αυτή ακυρώνεται η δανειακή σύμβαση της 3ης Μαΐου 1880. Η Εθνική δέχεται να χορηγήσει επιπλέον στο κράτος δάνειο 10 εκατομμυρίων δρχ. σε μεταλλικά νομίσματα με τόκο 7%. 5
- 2 Δεκεμβρίου.** Με τον ν. ΩΞΖ' αποφασίζεται η συμμετοχή του δημοσίου στα «εκ κυκλοφορίας των τραπεζογραμματίων κέρδη», από το 1892. Με το άρθρο 7 του ίδιου νόμου ανανεώνεται το εκδοτικό προνόμιο της Τράπεζας για 25 ακόμη χρόνια, μέχρι το 1917, και επεκτείνεται η κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων της σε όλη την επικράτεια πλην της Επτανήσου. 4
- Με τον ν. ΩΞΖ' η Ε.Τ.Ε. αποκτά το δικαίωμα να δανείζει τους δήμους και τα Ν.Π.Δ.Δ. Πολλοί δήμοι της χώρας, λιμενικές επιτροπές και ταμεία ενισχύονται, ενώ ο Δήμος Αθηναίων θα απορροφήσει από την Τράπεζα μέχρι το 1900 κεφάλαια 5 εκατομμυρίων δρχ. περίπου. 2
- 1881** Προσάρτηση της Θεσσαλίας και της περιοχής της Άρτας στην Ελλάδα. Νόμος για τους αγρότες στην Αγγλία (Land Act).
- 1881** **5 Ιανουαρίου.** Συμμετοχή της Εθνικής με 6.000.000 φράγκα στο δάνειο 120.000.000 φράγκων που παρέχει η Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως στο ελληνικό κράτος, ως αντάλλαγμα για την ίδρυση της Προνομιούχου Τράπεζας Ηπειροθεσσαλίας και την απόκτηση από αυτή του εκδοτικού προνομίου για τις Νέες Χώρες. 5
- 7 Οκτωβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει να κατασκευαστεί ασφαλές Ταμείον Τίτλων για τη φύλαξη των κατατεθειμένων χρεογράφων και λοιπών τίτλων της Ε.Τ.Ε. 10
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 208.332.000 δρχ., από τις οποίες 114.919.000 είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις. Τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία: 84.948.000 δραχμές. 6

- 1881** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στο κεφάλαιο της Εταιρείας του Ισθμού της Κορίνθου με 500.000 φράγκα. 7
- Αναβάθμιση των άμισθων υποκαταστημάτων Πόρου, Δημητσάνας, Καλαβρύτων και Μεγαλόπολης σε έμμισθα. 3
- 1882** Οριστική είσοδος της Ελλάδας στη Λατινική Νομισματική Ένωση. Νέα δραχμή. Ίδρυση της *Προνομιούχου Τράπεζας Ηπειροθεσσαλίας*. Ενρύ πρόγραμμα εκσυγχρονισμού από την κυβέρνηση Χαρ. Τρικούπη. Έργα υποδομής και οικονομικής ανάπτυξης. Κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου. Αποξήρανση Κωπαΐδας. Στρατιωτική επέμβαση και κατοχή της Αιγύπτου από τη Μεγάλη Βρετανία. 7
- 1882** **25 Ιανουαρίου.** Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της *Προνομιούχου Τράπεζας Ηπειροθεσσαλίας* με κεφάλαιο 3.130.000 δρχ. Η Εθνική συμμετέχει επίσης κατά το ήμισυ, μέχρι του ποσού των 5.000.000 δρχ., στα ενυπόθηκα δάνεια της νέας τράπεζας για μία τριετία. 7
- 19 Μαρτίου.** Σύναψη δανείου της ελληνικής κυβέρνησης από την Εθνική ύψους 20.000.000 δρχ. με τόκο 6,75% υπέρ του *Ταμείου Οδοποιίας* και με εγγύηση τα έσοδα του ταμείου αυτού. 5
- Συμμετοχή στα κεφάλαια και χρηματοδότηση από την Ε.Τ.Ε. των ελληνικών σιδηροδρόμων στην Πελοπόννησο και τη Θεσσαλία. 7
- Με ευθύνη του διευθυντή του Δικαστικού Τμήματος της Τράπεζας Στ. Στρέιτ, κωδικοποιούνται όλες οι τροποποιήσεις του καταστατικού της Εθνικής και εκδίδονται σε ενιαίο τόμο, μαζί με το σύνολο των ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων, συμβάσεων και κανονισμών που αφορούν την Τράπεζα. 3
- Η Τράπεζα αναλαμβάνει τη φύλαξη χρεογράφων πελατών της με τη σύσταση ειδικής υπηρεσίας φύλαξης τίτλων. 2
- Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 210 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1883** Οικονομική κρίση στην Ελλάδα. 6
- 1883** **1 Ιανουαρίου.** Μετά την εφαρμογή στη χώρα, από την 1η Νοεμβρίου 1882, του νέου νομισματικού συστήματος της Λατινικής Ένωσης, οι λογαριασμοί της Εθνικής μετατρέπονται σε νέες δραχμές (112 παλαιές = 100 νέες). 6
- 1884** Η Εθνική Τράπεζα συμμετέχει με 9.000.000 σε δάνειο 170.000.000 χρυσών φράγκων προς το ελληνικό δημόσιο, που δίνεται από όμιλο εννέα τραπεζών, ώστε το κράτος να εξασφαλίσει το απαραίτητο

- μεταλλικό για την άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας.
- 20 Δεκεμβρίου.** Συνάπτεται εθνικό ομολογιακό δάνειο 9.000.000 δραχμών μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής με επιτόκιο 7%. Ως εγγύηση παραχωρείται το αντίτιμο κάθε φόρου και κάθε δικαιώματος που καταβάλλει η Τράπεζα στο δημόσιο.
- 31 Δεκεμβρίου.** Η κυβέρνηση αίρει την αναγκαστική κυκλοφορία, αφού αποδίδει τα οφειλόμενα στην Εθνική Τράπεζα.
- Το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. αυξάνεται σε 20.000.000 νέες δραχμές.
- Το άμισθο υποκατάστημα Άργους αναβαθμίζεται σε έμισθο.
- 1885** **Αναγκαστική κυκλοφορία χαρτονομίσματος** (20.9.1885-14.5.1928). Υπότιμη της δραχμής.
Η Βουλγαρία προσαρτά την Ανατολική Ρωμυλία.
- 1885** **15 Μαΐου.** Ο Παύλος Καλλιγάς εκλέγεται από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων παμψηφεί υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. στη θέση του αποβιώσαντος Ευθύμιου Κεχαγιά.
- 5 Ιουνίου.** Υπογράφεται σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικής κυβέρνησης για τη συνομολόγηση προσωρινού δανείου 1.500.000 για ένα έτος με επιτόκιο 7% και εγγύηση ομολογίες του δανείου των 170.000.000.
- 19 Σεπτεμβρίου.** Συνομολογείται σύμβαση μεταξύ κυβέρνησης και Εθνικής για δάνειο ανοικτού λογαριασμού 24.000.000, εκ των οποίων τα 12.000.000 σε μεταλλικό και τα υπόλοιπα σε τραπεζογραμμάτια με επιτόκιο 1%.
- 14 Νοεμβρίου.** Σύμβαση για τη χορήγηση δανείου ανοικτού λογαριασμού 12.000.000 στο ελληνικό δημόσιο από την Εθνική με επιτόκιο 1%.
- 10 Δεκεμβρίου.** Οι τράπεζες Εθνική, Ιονική και Ηπειροθεσσαλίας παραχωρούν δάνειο 18.000.000 δρχ. προς το ελληνικό δημόσιο, το οποίο τους εκχωρεί το δικαίωμα έκδοσης τραπεζογραμμάτων της μιάς και δύο δραχμών. Εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι του δημοσίου από το φόρο του οίνου. Στο δάνειο αυτό η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 11.000.000 δραχμές.
- 30 Δεκεμβρίου.** Συνομολογείται σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 10.000.000 μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου, με επιτόκιο 1%.

5

5

4

6

3

10

5

5

5

5

5

- 1886** Αγγλογαλλικός αποκλεισμός του Πειραιά.
Ματωμένη Πρωτομαγιά στο Σικάγο.
- 1886** **3 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα και είκοσι πέντε δραχμών της έκτης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας. 4
- Φεβρουάριος.** Σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 10.000.000 μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής με επιτόκιο 1%. 5
- Απρίλιος.** Σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 15.000.000 μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής με επιτόκιο 1%. 5
- 6 Ιουνίου.** Η ελληνική κυβέρνηση υπογράφει σύμβαση με την οποία συνομολογεί δάνειο 19.000.000 χρυσών φράγκων με τις τράπεζες Εθνική, Ηπειροθεσσαλίας, Κωνσταντινουπόλεως και Βιομηχανικής Πίστεως με επιτόκιο 8% για δύο έτη. Η Εθνική συμμετέχει με 11.000.000 χρυσά φράγκα. Ως εγγύηση παραχωρούνται στις τράπεζες η διαχείριση και οι πρόσοδοι των μονοπωλίων πετρελαίου, σπίρτων, παιγνιοχάρτων και άλατος. 5
- 13 Ιουνίου.** Κυκλοφορούν για πρώτη φορά τραπεζογραμμάτια της μιάς και δύο δραχμών κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 197.663.000 δρχ., από τις οποίες 114.791.000 είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις και 10.579.000 δρχ. προεξοφλήσεις εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 93.311.000 δραχμές. 6
- 1887** **8 Σεπτεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής Τράπεζας για την έκδοση ομολογιακού δανείου 15.000.000 για 75 έτη με ονομαστικό επιτόκιο 4%. Ως εγγύηση παραχωρείται το 1/3 των ετήσιων εισπράξεων του τελωνείου της Σύρου. 5
- Νοέμβριος.** Σύμβαση δανείου ανοικτού λογαριασμού 10.200.000 χρυσών φράγκων μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Κωνσταντινουπόλεως, Ηπειροθεσσαλίας και Βιομηχανικής Πίστεως, με επιτόκιο 6%. 5
- Η Τράπεζα συμμετέχει με κεφάλαια στην ίδρυση της Εταιρείας Διαχειρίσεως των Μονοπωλίων της Ελλάδος. 7
- 1888** **24 Μαΐου.** Σύμβαση ομολογιακού δανείου 24.000.000 χρυσών φράγκων μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη χρηματοδότηση του Σιδηροδρόμου Μύλων-Ναυπλίου-Καλαμάτας. Το δάνειο

είναι διάρκειας 99 ετών και η κάθε μετοχή των 500 δρχ. Θα αποφέρει τόκο 30 δρχ. το χρόνο. Ως εγγύηση παρέχεται υποθήκη επί ολοκλήρου του κεφαλαίου της σιδηροδρομικής εταιρείας.

5

- 1889** **Κρητική Επανάσταση.** Παραλαβή τριών θωρηκτών. Απογραφή πληθυσμού· η Ελλάδα αριθμεί 2.187.208 κατοίκους.
Ίδρυση Β' Διεθνούς Καθιέρωσης της Πρωτομαγιάς ως διεθνούς ημέρας απεργίας.

- 1889** **26 Ιανουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της Εθνικής για την ανανέωση έντοκων γραμματίων 126.000 λιρών Αγγλίας με επιτόκιο 5,5% και διάρκεια 9 μηνών.

5

27 Μαρτίου. Ο Στέφανος Στρέιτ εκλέγεται υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. μετά το θάνατο του Γ. Βασιλείου.

10

7 Δεκεμβρίου. Σύμβαση μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Ηπειροθεσσαλίας και Βιομηχανικής Πίστεως για τη σύναψη προσωρινού δανείου με έντοκα γραμμάτια ύψους 10.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 6 μηνών και επιτόκιο 5%.

5

Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με 1.170.000 δρχ. στην Εταιρεία Υπεγγύων Προσόδων του Κράτους.

7

- 1890** Έναρξη κατασκευής της διώρυγας της Κορίνθου. Αποστολή στην Ελλάδα των Law και Roux για να εξετάσουν την οικονομική κατάσταση ενόψει ξένης δανειοδότησης.

- 1890** **26 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Ηπειροθεσσαλίας, Βιομηχανικής Πίστεως και Κωνσταντινουπόλεως για τη σύναψη προσωρινού δανείου με έντοκα γραμμάτια ύψους 6.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 6 μηνών και επιτόκιο 5%. Ως εγγύηση ενεχυριάζονται ομολογίες προηγούμενου δανείου σε λίρες.

5

28 Μαρτίου. Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο ο πρώτος *Οργανισμός Υπηρεσίας* της Τράπεζας, ο οποίος τίθεται σε ισχύ στις 2 Απριλίου. Ο Οργανισμός προβλέπει πέντε τμήματα των κεντρικών υπηρεσιών. Στα τέσσερα προϋπάρχοντα, *Λογιστηρίου*, *Ταμείου*, *Γραφείου* και *Δικαστικού*, προστίθεται το νέο τμήμα *Επιθεωρήσεως*.

3

2 Ιουλίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον Παύλο Καλλιγά, μέχρι τότε υποδιοικητή της Ε.Τ.Ε. Ο προκάτοχός του Μάρκος Ρενιέρης αρνήθηκε με σθένος την επανεκλογή του για νέα θητεία και η Συνέλευση τον εξέλεξε «τιμής και ευγνωμοσύνης ένεκεν» ισόβιο επίτιμο διοικητή.

10

Από την Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας

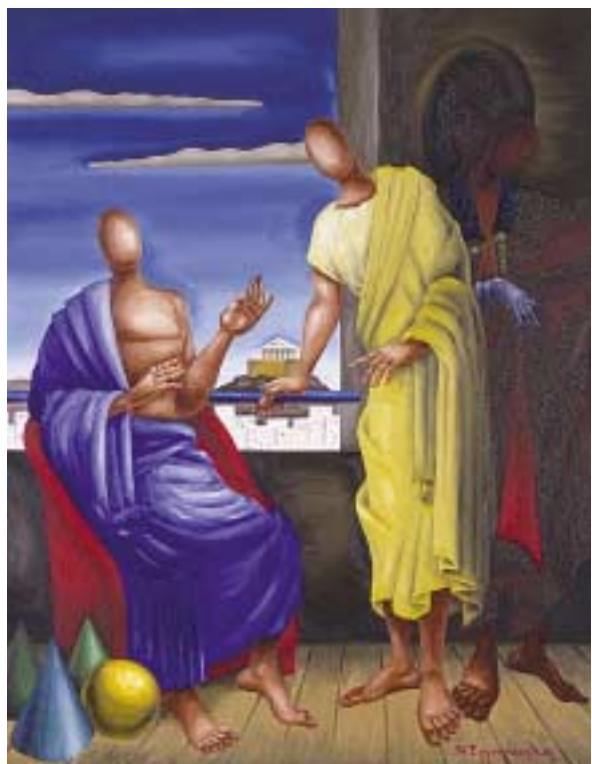

1

«Η Εθνική Τράπεζα στη διάρκεια της δημιουργικής εξελικτικής της πορείας, από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, έχει επανειλημμένα και πολλαπλά αποδείξει ότι δεν εξαντλεί τη δραστηριότητά της στον οικονομικό μόνο τομέα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι πρώτη η Ε.Τ.Ε. ανάμεσα στα ανάλογα ιδρύματα της χώρας μας επέδειξε ουσιαστική και πολύμορφη δράση στον ευρύτερο πολιτιστικό χώρο. Πρωτεία που θεμελιώθηκαν με το έμπρακτο ενδιαφέρον της για την έγκαιωνη συγκρότηση της καλλιτεχνικής της συλλογής, στην οποία περιελήφθησαν κορυφαίοι δημιουργοί».

Η σύλλογή αυτή περιλαμβάνει γύρω στα 1.000 πρωτότυπα έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής. Από τον πρόλογο του έργου *H Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας* της ιστορικού τέχνης και τεχνοκριτικού Ντόρας Ηλιοπούλου-Ρογκάν.

1. Νικηφόρος Λύτρας (1832-1904), «Ο Όθων με το διάταγμα ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας», λάδι σε μουσαμά, 255 X 127 εκ.
2. Νίκος Εγγονόπουλος (1907-1985), «Ποιητής και φιλόσοφος», λάδι σε μουσαμά, 92 X 73 εκ.
3. Νικόλαος Γύζης (1842-1901), «Ιουδήθ και Ολοφέρνης» (1864), λάδι σε μουσαμά, 97 X 75 εκ.
4. Κωνσταντίνος Βολανάκης (1837/39-1907), «Ιστιοφόρος», λάδι σε μουσαμά, 68 X 99 εκ.

2

3

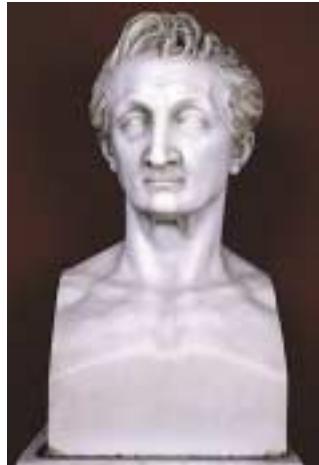
4

5

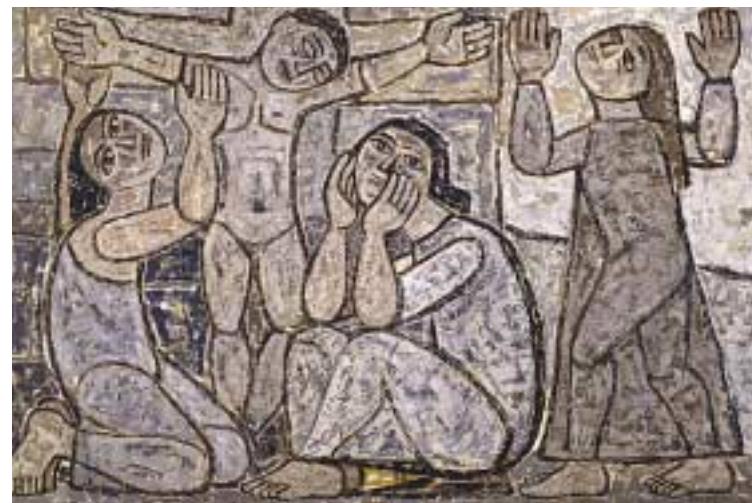
6

7

8

9

5. Δημήτρης Γαλάνης (1882-1966),
«Τοπίο στο Κασσί»,
λάδι σε μουσαμά, 65 X 82 εκ.

6. Σπύρος Βασιλείου (1902-1985),
«Συνομιλία» (1962),
μεικτή τεχνική, 97 X 128 εκ.

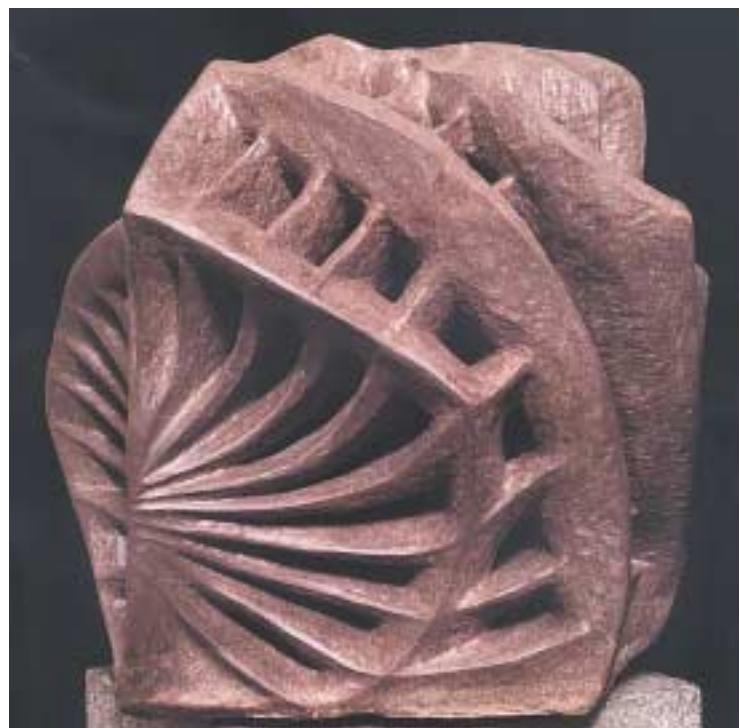
7. Αδελφοί Φυτάλαι ή Βιδάλαι
(Λάζαρος, 1881-1909·
Γεώργιος, 1840-1901),
«Ιωάννης-Γαβριήλ Ευνάρδος»,
μάρμαρο.

8. Θανάσης Απάρτης (1899-1972),
«Marie-Thérèse»,
χαλκός, 36 X 22 X 25 εκ.

9. Γιώργος Σικελιώτης (1917-1984),
«Σταύρωση», πλαστικό,
100 X 153 εκ.

10. Γεράσιμος Σκλάβος (1927-1967),
«Ακτινωτές μορφές» (1964),
ρόζ πορφυρίτης Αιγύπτου,
60 X 65 X 67.

11. Γιάννης Τσαρούχης (1910-1989),
«Τοπίο στην Καστέλλα»,
λάδι σε hardboard, 83 X 115 εκ.

10

11

Ο Παύλος Καλλιγάς, γεννημένος στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας το 1814, άρχισε τις μαθητικές του σπουδές στην Τεργέστη και στη συνέχεια στη Φλαγγίνειο Σχολή της Βενετίας και στο Λύκειο Heyer της Γενεύης. Το 1834 ξεκίνησε σπουδές νομικών, φιλοσοφίας και ιστορίας στο Μόναχο, τις οποίες συνέχισε στο Βερολίνο και τη Χαϊδελβέργη, όπου και ονομάστηκε διδάκτωρ. Η επαγγελματική του σταδιοδρομία υπήρξε πολυσχιδής. Ως νομικός δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου με διακοπές ανήλθε όλη την ιεραρχία των διδακτικών βαθμίδων – χρημάτισε μάλιστα συγκλητικός, κοσμήτορας και πρύτανης –, δικηγόρησε, υπήρξε αντιεισαγγελέας του Αρείου Πάγου και συνέγραψε πολλές νομικές πραγματείες. Εκλέχτηκε επανειλημμένα βουλευτής και χρημάτισε υπουργός Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Εξωτερικών και Παιδείας. Γνωστός από το νομικό συγγραφικό του έργο, ο Π. Καλλιγάς συνέγραψε ακόμη μελέτες ιστορικές, φιλοσοφικές, θεολογικές αλλά και φιλολογικά πονήματα, με κορυφαίο το ηθογραφικό μυθιστόρημα Θάνος Βλέκας. Το έργο αυτό αποδεικνύει το πόσο ο Καλλιγάς, παράλληλα με τις βαρύτατες επαγγελματικές του υποχρεώσεις, παρακολουθούσε με συστηματικό τρόπο την καθημερινή πραγματικότητα της εποχής, ώστε να είναι σε θέση να τη μετουσιώσει με επιτυχία στην ηθογραφία του αυτή.

1890

4 Αυγούστου. Ο Παντελής Σημηριώτης εκλέγεται υποδιοικητής.

10

31 Δεκεμβρίου. Το ελληνικό δημόσιο οφείλει στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος 40.087.769,67 χρυσά φράγκα και 95.395.890,26 δραχμές.

5

Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Διώρυγος της Κορίνθου με κεφάλαιο 224.000 δρχ., που αντιστοιχεί σε 1400 μετοχές.

7

Διάφορα δάνεια της Ε.Τ.Ε. προς σιδηροδρομικές εταιρείες της χώρας.

7

1891

22 Μαΐου. Σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των τραπεζών Εθνικής, Ιονικής, Ήπειροθεσσαλίας και Βιομηχανικής Πίστεως για τη σύναψη δανείου με έντοκα γραμμάτια ύψους 6.250.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 6 μηνών και επιτόκιο 6%.

5

31 Δεκεμβρίου. Σύνολο χορηγήσεων για όλο το έτος 167.588.000 δρχ., από τις οποίες 105.578.000 είναι προεξοφλητικές χορηγήσεις. Τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία: 115.454.000 δραχμές.

6

- 1891** Ιδρυση από την Ε.Τ.Ε. δικής της ασφαλιστικής εταιρείας, της *Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρείας Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»*, με κεφάλαιο 1.085.000 δρχ. που αντιστοιχεί σε 10.850 μετοχές. 7
- 1892** **17 Ιανουαρίου.** Ανανέωση για έξι ακόμη μήνες του δανείου των 6.250.000 του 1891 για κεφάλαιο 5.815.000 χρυσών φράγκων. Θα ακολουθήσει νέα ανανέωση στις 18 Μαΐου. 5
- Φεβρουαρίος.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικής κυβέρνησης για τη σύναψη δανείου 2.500.000 χρυσών φράγκων σε έντοκα γραμμάτια εξάμηνης διάρκειας με επιτόκιο 6%. 5
- 20 Φεβρουαρίου.** Ο Θεόφραστος Παπαδάκης εκλέγεται υποδιοικητής στη θέση του Παντελή Σημηριώτη. 10
- 11 Μαρτίου.** Με τον ν. ,ΒΑ' καταργείται η συμμετοχή του δημοσίου στα κέρδη από τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. έναντι ποσού 2.560.000 χρυσών φράγκων που αποδίδει εφάπαξ η Τράπεζα στο ελληνικό δημόσιο. 4
- 17 Μαρτίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των εκατό δραχμών της έβδομης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Staatsnoten Atelier της Βιέννης. 4
- Μάιος.** Δάνειο ομολογιακό προς την ελληνική κυβέρνηση από τις τράπεζες Εθνική, Ιονική, Ηπειροθεσσαλίας και Κωνσταντινουπόλεως, καθώς και από την Εταιρεία Διαχειρίσεως των Μονοπωλίων της Ελλάδος ύψους 16.500.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 25 ετών και επιτόκιο 4%. Ως εγγύηση παραχωρείται ο φόρος του καθαρού εισοδήματος των ανωνύμων εταιρειών, των τραπεζών και του σιδηροδρόμου. 5
- 7 Ιουλίου.** Προσωρινό δάνειο της Εθνικής προς την ελληνική κυβέρνηση σε έντοκα γραμμάτια ύψους 703.733 χρυσών φράγκων εξάμηνης διάρκειας προς 6%, με εγγύηση ομολογίες του δανείου των Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Λαρίσης-Συνόρων. 5
- 19 Οκτωβρίου.** Προσωρινό δάνειο 64.000 λιρών στερλινών προς την ελληνική κυβέρνηση από τις τράπεζες Εθνική και Ηπειροθεσσαλίας, εξάμηνης διάρκειας προς 6%, με εγγύηση την ενεχυρίαση ομολογιών του δανείου των Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Λαρίσης-Συνόρων. 5
- Η Εθνική συμπράττει στην επιτροπή που έχει συγκροτηθεί από εκπροσώπους των κυβερνήσεων της Γαλλίας και της Αγγλίας για τη μελέτη της οικονομικής κατάστασης της Ελλάδας που αντιμετωπίζει μεγάλα οικονομικά προβλήματα. 10

- 1892** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 270 εκατομμύρια δραχμές.
Η Τράπεζα διαθέτει 28 υποκαταστήματα με προσωπικό 236 ατόμων.
- 1893** Πτώχευση του ελληνικού κράτους. Σταφιδική κρίση. Διολίσθηση της δραχμής. Εγκαίνια της διώρυγας της Κορίνθου. Ιδρυση της Τράπεζας Αθηνών.
- 1893** **9 Ιουλίου.** Ανανέωση για ακόμη 6 μήνες του δανείου της 7ης Ιουλίου του 1892 των 703.733 χρυσών φράγκων. Το δάνειο αυτό θα εξακολουθήσει να ανανεώνεται μέχρι τον Φεβρουάριο του 1898 ανά εξάμηνο.
- 24 Ιουλίου.** Ανανέωση για ακόμη 6 μήνες του δανείου των 5.815.000 χρυσών φράγκων του 1892.
- Οκτώβριος.** Μετά την οικονομική χρεοκοπία του ελληνικού κράτους, η κυβέρνηση Σ. Σωτηρόπουλου, με πρόσχημα την αναδιοργάνωση της Εθνικής και σε επαφή με ξένους κεφαλαιούχους, προσπάθησε να εκχωρήσει την Τράπεζα σε ξένα συμφέροντα. Με την επόνοδο στην εξουσία του Χαρ. Τρικούπη ο διοικητής Παύλος Καλλιγάς κατόρθωσε να αποτρέψει τον κίνδυνο αυτό.
- 23 Δεκεμβρίου.** Ανανέωση για ακόμη έξι μήνες της σύμβασης των 5.815.000 χρυσών φράγκων του 1892. Το δάνειο αυτό θα εξακολουθήσει να ανανεώνεται μέχρι τον Νοέμβριο του 1897 ανά εξάμηνο.
- Στη μεγάλη σταφιδική κρίση, η Εθνική ενισχύει γενναία τους σταφιδοπαραγωγούς, ενώ οι υπηρεσίες της προβαίνουν σε ειδική έρευνα και μελέτη της σταφιδοκαλλιέργειας και καταβάλλουν προσπάθειες εξαγωγής του πλεονάσματος στη ρωσική αγορά.
- 1894** **10 Απριλίου.** Τίθεται σε κυκλοφορία το τραπεζογραμμάτιο της Εθνικής των δέκα δραχμών της έβδομης έκδοσης, κατασκευής Βιέννης. Μετά την έκδοση του νόμου ,ΒΥΞΑ' της 9.1.1897, το τραπεζογραμμάτιο αυτό επισημαίνεται με τη φράση «απαγορεύεται να κόπιτεται εις δύο», εφόσον προβλέπεται πλέον η έκδοση πενταδράχμου.
- 1895** **15 Φεβρουαρίου.** Ο Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης εκλέγεται υποδιοικητής στη θέση του παραιτηθέντος Θεόφραστου Παπαδάκη.
- Κυκλοφορούν σε δεύτερη έκδοση τα γραμμάτια της μιάς και δύο δραχμών της Εθνικής Τράπεζας, κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.
- Η Τράπεζα συμμετέχει στα κεφάλαια της Εταιρείας Σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς.

1896 Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα. Επανάσταση στην Κρήτη. Θάνατος Χαρ. Τρικούπη. Θέσπιση των βραβείων Νόμπελ.

1896 **16 Σεπτεμβρίου.** Θάνατος του Π. Καλλιγά, διοικητή της Ε.Τ.Ε.

28 Οκτωβρίου. Ο Στέφανος Στρέιτ εκλέγεται παμψηφεί διοικητής της Εθνικής μετά το θάνατο του Π. Καλλιγά.

Ο Στέφανος Στρέιτ, γιός του Γερμανού φιλέλληνα Ιωάννη-Αλέξανδρου Στρέιτ, γεννήθηκε στην Πάτρα, όπου είχε εγκατασταθεί ο πατέρας του μετά την παραίτησή του από το στρατό του βασιλιά Όθωνα, στις 6 Απριλίου του 1837. Στην ίδια πόλη ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές. Ακολούθως σπούδασε νομικά στην Αθήνα και αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1860. Συνέχισε τις νομικές του σπουδές στη Γερμανία. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα ακολούθησε τον δικαστικό κλάδο

και έφθασε στο βαθμό του εφέτη. Το 1865 παραιτήθηκε και άσκησε τη δικηγορία στην Πάτρα, όπου και παντρεύτηκε την κόρη του Ανδρέα Λόντου Βικτωρία. Στις 29 Μαρτίου του 1872 προσελήφθη ως διευθυντής του υποκαταστήματος Λαμίας της Εθνικής Τράπεζας. Τον Μάρτιο του 1873 ονομάστηκε επιθεωρητής και στις 23 Οκτωβρίου του ίδιου χρόνου ανέλαβε διευθυντής του Δικαστικού Τμήματος. Το 1875 αναγορεύθηκε υφηγητής του διεθνούς δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Με κυβερνητική ανάθεση χειρίστηκε το 1880 στο Μόναχο τη διευθέτηση του ελληνικού χρέους προς το βαναρικό κράτος και αργότερα, το 1889, ταξίδευσε στο Βερολίνο για να υπογράψει το προικοσύμφωνο για τους επικείμενους γάμους του διαδόχου Κωνσταντίνου με την κόρη του Κάιζερ Σοφία. Στις 21 Σεπτεμβρίου 1897 αναλαμβάνει υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Ζαΐμη. Χρέη διοικητή της Τράπεζας ασκεί ο τότε υποδιοικητής Ι. Α. Βαλαωρίτης. Ως υπουργός Οικονομικών ρυθμίζει τα χρέη του ελληνικού δημοσίου και επιτυγχάνει τη σύναψη νέου εξωτερικού δανείου. Επιστρέφει στην Τράπεζα στις 30 Οκτωβρίου 1899. Στις 7 Δεκεμβρίου του 1910 ο Στρέιτ παραιτείται για λόγους υγείας από τη θέση του διοικητή. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 13 Απριλίου 1920.

Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά την οργάνωση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

31 Δεκεμβρίου. Χορηγήσεις προς γεωργοκτηματίες 5.134.000 δρχ., προεξοφλητικές χορηγήσεις 63.183.000 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 106.358.000 δραχμές.

10

10

8

6

- 1897** Αυτονομία της Κρήτης. Ελληνοτουρκικός πόλεμος. Ήττα της Ελλάδας. Συνθήκη της Κωνσταντινούπολεως. Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη.
- 1897** **9 Ιανουαρίου.** Με το άρθρο 9 του νόμου ,ΒΥΞΑ'/1897 παραχωρείται στην Εθνική Τράπεζα το δικαίωμα να εκδίδει τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών.
- 17 Μαρτίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των είκοσι πέντε δραχμών της έβδομης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Waterlow and Sons Ltd του Λονδίνου.
- Απρίλιος.** Έκδοση από την Εθνική και όμιλο τραπεζών προσωρινού πολεμικού δανείου της ελληνικής κυβέρνησης σε έντοκα γραμμάτια ύψους 16.000.000 χρυσών φράγκων με επιτόκιο 6%.
- Ο διοικητής Στέφανος Στρέιτ αναλαμβάνει το Υπουργείο Οικονομικών και διαπραγματεύεται με τους εκπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων το διακανονισμό του δημόσιου χρέους με συμφέροντες όρους.
- Η Εθνική ενισχύει το κράτος μετά τον άτυχο πόλεμο και παρέχει στέγαση και διατροφή στους πρόσφυγες από Θεσσαλία και Ήπειρο.
- Η Τράπεζα αρχίζει να χορηγεί δάνεια επ' ενεχύρω ενεχυρογράφων (warrants).
- Γίνεται η πρώτη τηλεφωνική σύνδεση του Κεντρικού Καταστήματος (αριθμός κλήσης 121) και του υποκαταστήματος Πειραιά (αριθμός κλίσης 29). Το σύνολο του τηλεφωνικού δικτύου της χώρας διαθέτει τριακόσιες συνδέσεις σε όλη την Αττική.
- 1898** Επιβολή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου στην Ελλάδα.
- 1898** **25 Ιουλίου.** Εκλέγεται δεύτερος υποδιοικητής ο Ιωάννης Ευταξίας, ο οποίος ασκεί και τα καθήκοντα του διοικητή, διότι ο μεν Στ. Στρέιτ είναι την περίοδο αυτή υπουργός στην κυβέρνηση Ζαΐμη, ο δε υποδιοικητής I. Βαλαωρίτης απέχει των καθηκόντων του για λόγους υγείας.
- Ξεκινούν τα έργα βελτίωσης του Κεντρικού Καταστήματος της Εθνικής, με στόχο τη δημιουργία «νέων ασφαλών και ευρυχώρων θησαυροφυλακίων [και] ενός ευπαρουσιάστον και πολυτελούς καταστήματος με γραφεία, πρωτίστως κατάλληλα και επαρκή διά πάσαν πιθανήν ανάπτυξιν των εργασιών και ευπρόσιτα των κοινών». Τα σχέδια των μετασκευών είναι του Γάλλου αρχιτέκτονα Eugène Troumpo, την εποπτεία της εκτέλεσης έχει ο μηχανικός Νικόλαος Μπαλάνος, τη δε διακόσμηση των γραφείων της Διοίκησης επιμελείται ο Γάλλος διακοσμητής Pierre July.

- 1898** Ίδρυση υποκαταστημάτων στη Θεσσαλία: Βόλου, Λάρισας, Τρικάλων και Καρδίτσας.
- 1899** Ο πρίγκιπας Γεώργιος γίνεται αρμοστής στην Κρήτη.
Διάσκεψη ειρήνης στη Χάγη και ίδρυση του Διαρκούς Δικαστηρίου Διαιτησίας.
- 1899** **10 Μαΐου.** Με πρωτοβουλία του διοικητή Στ. Στρέιτ αποφασίζεται η ίδρυση της *Τράπεζας Κρήτης* στην *Κρητική Πολιτεία*. Ο υποδιοικητής I. A. Βαλαωρίτης παρακολουθεί στενά, και κατά περιόδους επιτόπου, την οργάνωση της νέας τράπεζας. Η Εθνική συμμετέχει στο αρχικό κεφάλαιο με 1.500.000 δραχμές που αντιπροσωπεύουν 8.000 μετοχές, ενώ ο διοικών σύμβουλος και στη συνέχεια διοικητής της *Τράπεζας Κρήτης* I. Σακελλαρίου είναι πρώην στέλεχος της Εθνικής.
- 15 Ιουλίου.** Με το νόμο „ΒΧΜΑ“ και τη σύμβαση που υπογράφηκε στις 20 Νοεμβρίου συγχωνεύεται η *Προνομιούχος Τράπεζα Ηπειροθεσσαλίας* με την *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος*. Επακόλουθο της συγχώνευσης αυτής είναι και η επέκταση του εκδοτικού προνομίου της δεύτερης στο χώρο της Θεσσαλίας και της Νότιας Ηπείρου.
- 23 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν για πρώτη φορά τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της Εθνικής κατασκευασμένα από την Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.
- Η Ε.Τ.Ε., συμβάλλοντας στον εξηλεκτρισμό της χώρας, συμμετέχει με κεφάλαια στην ίδρυση της Ελληνικής Ηλεκτρικής Εταιρείας.
- Απόφαση ίδρυσης υποκαταστήματος στην Άρτα.
- 1900** Ίδρυση του *Ταμείου Εθνικού Στόλου*.
Οι Η.Π.Α. εγκαταλείπουν το διμεταλλισμό και νιοθετούν τον κανόνα χρυσού.
- 1900** **2 Μαρτίου.** Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνεται η τροποποίηση του καταστατικού της Εθνικής Τράπεζας.
- 19 Μαρτίου.** Δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 11.750.000 δρχ. με διάρκεια 65 ετών και επιτόκιο 5%. Το δάνειο προορίζεται για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Πύργου-Κυπαρισσίας-Μελιγαλά. Ως εγγύηση παραχωρούνται οι πρόσοδοι από την εκμετάλλευση της γραμμής.
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της Εταιρείας Οινοποιίας και Γεωργικής Βιομηχανίας.

3

7

4

4

7

3

3

5

7

- 1900** **31 Δεκεμβρίου.** Χορηγήσεις προς γεωργοκτηματίες 18.302.000 δρχ., προεξοφλητικές χορηγήσεις 136.302.000 δρχ. Τα τραπεζογραμμάτια της Ε.Τ.Ε. σε κυκλοφορία ανέρχονται σε 141.045.000 δραχμές.
Σύσταση υποκαταστημάτων στη Θήβα και τη Λευκάδα.
- 1901** **2 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της ένοτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.
Ολοκλήρωση των εκτεταμένων οικοδομικών μεταρρυθμίσεων στο κεντρικό κτήριο της Τράπεζας, που είχαν αρχίσει το 1898. Το Κεντρικό Κατάστημα μετασχηματίζεται σε ενιαίο σύγχρονο κτήριο με μνημειακή είσοδο.
- 8 Μαρτίου.** Εγκρίνεται από την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων ο νέος *Οργανισμός Υπηρεσίας*, ο οποίος προβλέπει αλλαγές κυρίως σε θέματα εργασιακών σχέσεων.
- 8 Μαΐου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.
- 1902** **1 Φεβρουαρίου.** Δάνειο από την Εθνική 80.000 λιρών στερλινών προς την ελληνική κυβέρνηση για την αγορά των ακινήτων του Ιωάννη Στεφάνοβικ Σκυλίτση.
- 23 Μαρτίου.** Με την παρουσία των αρχών και ξένων αντιπροσωπειών, γιορτάζονται στο Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής τα εξήντα χρόνια λειτουργίας της Τράπεζας. Η Ε.Τ.Ε. εκδίδει το έργο του υποδιοικητή της I. A. Βαλαωρίτη *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, 1842-1902*.
- 23 Μαρτίου.** Κυκλοφορεί για πρώτη φορά από την Εθνική τραπεζογραμμάτιο των χιλίων δραχμών, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.
- 29 Μαρτίου.** Πορτάζονται τα τριάντα χρόνια προσφοράς στην Εθνική Τράπεζα του διοικητή της Στέφανου Στρέιτ.
- Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τον Μακεδονικό Αγώνα (1902-1904).
- Χρηματοδότηση του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου Αθήνας-Πειραιά από την Ε.Τ.Ε.
- Συμμετοχή της Εθνικής στα κεφάλαια της Εταιρείας Σιδηροδρόμων Πύργου-Κατακώλου.

- 1902** Σύνολο ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. 350 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1903** Ιδρυση της Εθνικής Βιβλιοθήκης στην Αθήνα.
Στη Βουλγαρία εξέγερση του Τίλντεν.
- 1903** **15 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 4
- 17 Μαρτίου.** Με τον ν. ,ΒΩΞ' θεσμοθετείται η παράταση του εκδοτικού προνομίου της Ε.Τ.Ε. μέχρι τις 31.12.1930 και η επέκτασή του, μετά το 1920, στα Επτάνησα. 4
- 1904** Έναρξη του ένοπλου Μακεδονικού Αγώνα. Ιδρυση της Τράπεζας της Ανατολής. Ξεκινά το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα προς τις Η.Π.Α. 7
- 1904** Ιδρυση, από την Ε.Τ.Ε. και τη National Bank für Deutschland, της Τράπεζας της Ανατολής για την εξυπηρέτηση του εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου, που διεξάγει κυρίως το ελληνικό στοιχείο της Εγγύς Ανατολής. Η Εθνική συμμετέχει με 2.348.375 χρυσά φράγκα, που αντιπροσωπεύουν 18.787 μετοχές. 7
- 1905** Κίνημα του Θερίσου στην Κρήτη υπό τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Δολοφονία του Θεόδωρου Δεληγιάννη. 7
- 1905** **1 Ιανουαρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. με 1.000 μετοχές στην ίδρυση της Λαϊκής Τράπεζας της Ελλάδος, για την ενίσχυση των μικρών επιχειρήσεων και των επαγγελματιών. 7
- Ιδρυση, με πρωτοβουλία της Εθνικής, της «Προνομιούχου Εταιρείας προς προστασίαν της παραγωγής και της εμπορίας της σταφίδος», όπου συμμετέχει με 8.000 μετοχές, που αντιπροσωπεύουν 2.064.000 χρυσά φράγκα. 7
- Εισάγεται στις εργασίες κίνησης κεφαλαίων της Τράπεζας η έκδοση κρυπτογραφικών εντολών πληρωμής. 2
- Ιδρυση των υποκαταστημάτων στα Επτάνησα: Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Κυθήρων, Ιθάκης, Παξών. Επίσης Αλμυρού και Μεσσήνης. 3
- 1906** **4 Φεβρουαρίου.** Κυκλοφορεί το τραπεζογραμμάτιο των πέντε δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένο από την American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4

- 1906** Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Οίνων & Οινοπνευμάτων. 7
Ίδρυση του υποκαταστήματος Κύμης. 3
- 1907** **Απρίλιος.** Ομολογιακό δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 20.000.000 χρυσών φράγκων, διάρκειας 36 ετών με επιτόκιο 5% για την ενίσχυση του Ταμείου Εθνικής Αμύνης. Στην κάλυψη του δανείου αυτού συμμετέχουν οι τράπεζες Ιονική, Αθηνών, Ανατολής, Comptoir National d'Escompte de Paris και Hambro's, γεγονός το οποίο δείχνει ότι η ελληνική οικονομία αρχίζει να ανακτά την εμπιστοσύνη της διεθνούς αγοράς. 5
13 Απριλίου. Ομολογιακό δάνειο των τραπεζών Εθνικής, Ιονικής, Αθηνών και Ανατολής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 10.000.000 δρχ., διάρκειας 30 ετών με επιτόκιο 5%, για να ιδρυθεί Θεσσαλικό Γεωργικό Ταμείο, προκειμένου να γίνει διανομή γαιών στη Θεσσαλία και να κτιστεί συνοικισμός για την αποκατάσταση των ομογενών προσφύγων από την Ανατολική Ρωμυλία, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. 5
Η Εθνική ιδρύει την «Νέαν Ανώνυμον Εταιρεία της Διώρυγος της Κορίνθου» για την ολοκλήρωση της τομής του Ισθμού. 7
Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει με κεφάλαιο 100.000 δρχ. στην ίδρυση της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος. 7
Η Τράπεζα ιδρύει την Προνομιούχο Ανώνυμη Εταιρεία Γενικών Αποθηκών της Ελλάδος, Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. (σημερινή «Εθνική Αξιοποιήσεως Ακινήτων & Εκμεταλλεύσεως Γενικών Αποθηκών»), με κεφάλαιο 625.000 χρυσών φράγκων, που αντιπροσωπεύουν 25.000 μετοχές. 7
Η Ε.Τ.Ε. δωρίζει στο Δήμο Αθηναίων το ναό του Αγ. Παντελεήμονα και τη γύρω περιοχή συνολικής έκτασης 4.000 τετρ. πήγεων. 8
Ξεκινούν από την Εθνική Τράπεζα πρωτοβουλίες και μελέτες για την υδροδότηση και την εγκατάσταση αποχετευτικού συστήματος στην Αθήνα και τον Πειραιά. 8
1908 Κρητική Επανάσταση. Ίδρυση του Στρατιωτικού Συνδέσμου και της *Koinonιολογικής Εταιρείας*.
Επανάσταση των *Νεοτούρκων*. Η Βουλγαρία κηρύσσει την ανεξαρτησία της. Η Αυστρία προσαρτά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. 10
4 Νοεμβρίου. Ο υποδιοικητής της Εθνικής I. Βαλαωρίτης εκπροσωπεί την Ελλάδα στη συνδιάσκεψη της Λατινικής *Noμισματικής Ένωσης* στο Παρίσι και συνυπογράφει την πρόσθετη νομισματική σύμβαση. 10

1908 Η Τράπεζα ενισχύει οικονομικά τους σεισμόπληκτους του Νομού Ηλείας και της Ιταλίας.

8

Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η Ανατολή».

7

Ίδρυση του υποκαταστήματος Αμαλιάδας.

3

Το δίκτυο της Ε.Τ.Ε. δεσπόζει στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα: από τα 59 τραπεζικά καταστήματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, τα 45 ανήκουν στην Εθνική Τράπεζα.

3

1909 Στρατιωτικό επαναστατικό κίνημα στο Γουδί. Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος καλεί τον Ελευθέριο Βενιζέλο να αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας. Ίδρυση της Ομοσπονδίας Εργατικών Σωματείων Φεντερασιόν στη Θεσσαλονίκη.

5

Καθαίρεση του σουλτάνου Αβδούλ Χαμίτ από τους Νεότουρκους.

1909 **9 Απριλίου.** Χρεολυτικό ομολογιακό δάνειο των τραπεζών Εθνικής, Ιονικής, Αθηνών και Ανατολής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 5.000.000, διάρκειας 30 ετών με επιτόκιο 5% υπέρ του Θεσσαλικού Γεωργικού Ταμείου.

4

1 Οκτωβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της N. Υόρκης.

7

Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στην ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων.

1910 Πρώτη κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου. Νομισματική μεταρρύθμιση. Αγροτική εξέγερση στο Κιλελέρ. Ίδρυση του Εκπαιδευτικού Ομίλου.

1910 **16 Ιουλίου.** Δάνειο προς το ελληνικό δημόσιο από τις τράπεζες Εθνική, Αθηνών, Ανατολής, Comptoir National d'Escompte de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Société Générale, Banque de l'Union Parisienne, Hambro's και Erlanger's. Το ύψος του δανείου είναι 150.000.000 χρυσές δραχμές σε δύο δόσεις των 40 και 110 εκατομμυρίων δραχμών, η διάρκειά του πενήντα χρόνια και το επιτόκιο 4%, με εγγύηση προσόδους του ελληνικού δημοσίου.

5

15 Δεκεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της N. Υόρκης.

4

Με τον ν. ,ΓΧΜΒ' η Ε.Τ.Ε. αποκτά το δικαίωμα να εκδίδει τραπεζογραμμάτια για την αγορά χρυσού και ξένου συναλλάγματος, επιπλέον από το θεσμοθετημένο ανώτατο όριο.

4

Ta κτήρια της Εθνικής Τράπεζας

1

2

3

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, από το ξεκίνημα της δραστηριότητάς της, έδωσε ιδιαίτερο βάρος στο χαρακτήρα που θα είχαν τα κτήρια τα οποία θα στέγαζαν τις δραστηριότητές της, τόσο στο κέντρο όσο και στην περιφέρεια.

Συνέπεια της διαχρονικής αυτής πολιτικής είναι το γεγονός ότι μερικά από τα ωραιότερα κτήρια της χώρας μας, τα οποία στέγαζαν επαγγελματικές δραστηριότητες, είναι κτήρια που κατασκεύασε η Εθνική ή τα απέκτησε και τα συντήρησε με τον επιτυχέστερο τρόπο. Οι τεχνικές υπηρεσίες της Τράπεζας διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην πορεία αυτή και το αρχείο τους είναι μάρτυρας της αρχιτεκτονικής εξέλιξης από τον νεοκλασικισμό στις σύγχρονες κατασκευές.

Η φροντίδα για τη διατήρηση της παραδοσιας αλλά και τη δυναμική

πορεία στο μέλλον αποτυπώνεται και στις επιλογές τις οποίες κάνει η Εθνική μέσα από τα κτήρια που οικοδομεί. Η φροντίδα αυτή διατυπώνεται επιγραμματικά στη φράση του διοικητή κ. Θ. Β. Καρατζά, κατά την τελετή θεμελίωσης του νέου κτηρίου Διοίκησης: «Με πλήρη σεβασμό στην ιστορία και την παραδόση οικοδομούμε το μέλλον της Εθνικής Τράπεζας.

Η αρχιτεκτονική σύλληψη του νέου κτηρίου συμβολίζει την πορεία της Εθνικής προς τον νέο αιώνα. Η αρμονική συνύπαρξη του κτηρίου του νέου αιώνα με το διττανό του 19ου αιώνα, πέρα από το συμβολισμό, αναδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο στο λειτουργικό επίπεδο τα διαχρονικά σταθερά βήματα που οδήγησαν το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας.»

4

5

6

7

8

9

10

9. Αρχιτεκτονικό σχέδιο του αρχιτέκτονα Δ.

Βλαχόπουλου που παριστά την πλευρά του Μεγάρου Βάττη, προς την Ακτή Μιαούλη στον Πειραιά. Το κτήριο είναι έργο του αρχιτέκτονα Νικολούδη κατά το μεσοπόλεμο.

10. Το Μέγαρο Βάττη

φωταγωγμένο. Αγοράστηκε από την Εθνική και μετά την αναπαλαίωσή του στεγάζει τη Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών και το Ναυπλιακό Κατάστημα στον Πειραιά.

11. Λεπτομέρεια από

την πρόσοψη του καταστήματος της Εθνικής στην Ομόνοια.

12. Το παλαιό

ξενοδοχείο Εξέλσιορ στην Ομόνοια, το οποίο αγοράστηκε από την Εθνική Τράπεζα, μετασκευάστηκε και στεγάζει το κατάστημα Ομονοίας.

11

12

13

13. Το νέο κατάστημα της Κηφισιάς, το οποίο εγκαινιάστηκε το 1999, έργο του αρχιτεκτονικού γραφείου του Θ. Παπαγιάννη.

14. Η αίθουσα συναλλαγών στο ισόγειο του νέου καταστήματος Κηφισιάς, το οποίο κοσμεί έργο του γλύπτη Τάκη.

15. Ηλεκτρονική απεικόνιση του νέου υποκαταστήματος το οποίο κατασκευάζει η Εθνική στη Σίνδο, κοντά στη Θεσσαλονίκη, έργο του αρχιτεκτονικού γραφείου των αρχιτεκτόνων Μ. Παπανικολάου και Ε. Σακελλαρίδου.

14

15

1911 Καθιέρωση στην Ελλάδα της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων.
Καθιέρωση της δωρεάν στοιχειώδους εκπαίδευσης.
Ιταλοτουρκικός πόλεμος. Η Ιταλία καταλαμβάνει τα Δωδεκάνησα.

1911 20 Ιανουαρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας εκλέγει τον Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη διοικητή, προκειμένου να διοδεχθεί τον Στ. Στρέιτ, ο οποίος είχε αποχωρήσει για λόγους υγείας.

10

Ο Ι. Α. Βαλαωρίτης, γιος του ποιητή Αριστοτέλη και της Ελοϊσίας Τυπάλδου, γεννήθηκε το 1855 στη Λευκάδα. Ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στην Κέρκυρα και γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών από την οποία αποφοίτησε το 1876. Δικηγόρησε στη Λευκάδα μέχρι το 1882, όταν ήρθε στην Αθήνα για να αναλάβει γενικός γραμματέας των Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας. Το 1890 προσελήφθη στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ως διευθυντής του Τμήματος «Γραφείου». Συνέγραψε αξιόλογες νομικές μελέτες και την ιστορία της Εθνικής. Συνέβαλε αποφασιστικά στην ίδρυση και ανάπτυξη πολλών ελληνικών σιδηροδρόμων και άλλων συγκοινωνιακών εταιρειών, με σημαντική δράση σε όλο το φάσμα των κοινωνικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της ζωής του. Η μεγαλύτερη προσφορά του υπήρξε η συμβολή στη σύνταξη των νόμων ‚ΓΧΜΑ‘ και ‚ΓΧΜΒ‘ του 1910, που αποτέλεσαν σταθμό στην οικονομική και νομισματική εξυγίανση της Ελλάδας, όπως και η σύναψη των εξωτερικών δανείων που εξασφάλισαν τα οικονομικά μέσα για την επιτυχή διεξαγωγή των Βαλκανικών πολέμων. Εκλέχτηκε μία φορά βουλευτής στην Αναθεωρητική Βουλή της 8ης Αυγούστου του 1910, όταν πρωτοεμφανίστηκε στο προσκήνιο της ελληνικής πολιτικής ζωής ο Ελευθέριος Βενιζέλος.

14 Φεβρουαρίου. Τροποποίηση του καταστατικού της Τράπεζας. Στο πλαίσιο αποκέντρωσης της Διοίκησης αναλαμβάνουν διευθυντική θέση, κατ' επιλογή του διοικητή Ι. Βαλαωρίτη, οι Ιωάννης Δροσόπουλος και Δημήτριος Μάξιμος, οι οποίοι θα γίνουν αργότερα υποδιοικητές και διοικητές της Εθνικής. Επίσης, συστήνεται για πρώτη φορά Επιτροπή Πειθαρχικού Συμβουλίου του προσωπικού καθώς και Γνωμοδοτική Επιτροπή Τεχνικών Ζητημάτων. Αναδιοργανώνεται το λογιστικό σύστημα και ο τρόπος κατάρτισης του ισολογισμού καθώς και το Τμήμα Επιθεώρησης.

3

14 Φεβρουαρίου. Με πρωτοβουλίες του διοικητή Ι. Βαλαωρίτη ιδρύεται Ταμείο Αλληλοβοηθείας των Υπαλλήλων και γίνονται τροποποιήσεις στον κανονισμό του Ταμείου Συντάξεως του προσωπικού.

3

- 1911** **12 Μαρτίου.** Ο παραιτηθείς Στ. Στρέιτ ανακηρύσσεται από την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων επίτιμος διοικητής της Εθνικής, με δικαίωμα να χρησιμοποιεί ισοβίως το μικρό τμήμα του Κεντρικού Καταστήματος όπου διέμενε μέχρι τότε.
- Εγκατάσταση στο Κεντρικό Κατάστημα του πρώτου ανελκυστήρα.
- 1912** **Πρώτος Βαλκανικός Πόλεμος.** Απελευθέρωση της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και του υπόλοιπου της Ηπείρου.
- 1912** **29 Δεκεμβρίου.** Προσωρινό δάνειο 40.000.000 χρυσών φράγκων σε συναλλαγματικές προς το ελληνικό δημόσιο από την Εθνική και ομίλο γαλλικών τραπεζών: Comptoir National d'Escompte de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Société Générale, Union Parisienne, διάρκειας 6 μηνών με επιτόκιο 6%, το οποίο διαπραγματεύθηκε ο Ι. Α. Βαλαωρίτης. Οι δανειοδοτήσεις του 1912-1913 ήταν απαραίτητες για να αντεπεξέλθει το ελληνικό κράτος στις ανάγκες των Βαλκανικών πολέμων. Ως εγγύηση παραχωρήθηκε η εκποίηση των μη κληρωθέντων τίτλων του δανείου του 1910. Η διάρκεια του δανείου των 40.000.000 θα παραταθεί μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1914.
- Για τη διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου, η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην ίδρυση της Ελληνικής Εμπορικής Εταιρείας Εισαγωγής & Εξαγωγής με έδρα την Πάτρα.
- Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 586 εκατομμύρια δραχμές.
- 1913** Δολοφονία του βασιλιά Γεωργίου του Α' στη Θεσσαλονίκη. Δεύτερος Βαλκανικός Πόλεμος. Προσάρτηση της Κρήτης στην Ελλάδα. Συνθήκη του Βουκουρεστίου για τον καθορισμό των βαλκανικών συνόρων.
Ίδρυση στις Η.Π.Α. του Ομοσπονδιακού Συστήματος Αποθεματικών (Federal Reserve Bank).
- 1913** **Μάρτιος.** Σύναψη εθνικού δανείου σε συναλλαγματικές της Εθνικής και ομίλου τραπεζών με το ελληνικό δημόσιο ύψους 50.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6,5%.
- 13 Μαρτίου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ιδρύονται υποκαταστήματα στις απελευθερωμένες πρωτεύουσες της Μακεδονίας και της Ηπείρου, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα.
- 23 Μαΐου.** Προσωρινό δάνειο σε συναλλαγματικές της Εθνικής Τράπεζας προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 20.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 5%.

10

10

5

7

6

5

3

5

1913 11 Φεβρουαρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της N. Υόρκης.

4

Συμμετοχή της Εθνικής, μαζί με την Banque de l'Union Parisienne, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Αθηνών.

7

1914 Κήρυξη αυτονομίας της Βορείου Ηπείρου. Καθιέρωση των εργατικών ασφαλίσεων στην Ελλάδα. Ανατροπή της κυβέρνησης του Ε. Βενιζέλου. Οι συμμαχικές δυνάμεις της Entente αποβιβάζονται στη Θεσσαλονίκη. Έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

1914 18 Ιανουαρίου. Μετά από μακρά προσπάθεια του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Ιωάννη Βαλαωρίτη, συνάπτεται σύμβαση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και ομίλου τραπεζών, αποτελούμενου από τις τράπεζες Εθνική, Comptoir National d'Escompte de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Société Générale, Banque de l'Union Parisienne, Hambro's, Erlanger's, London County and Westminster Bank, για την παροχή δανείου 500.000.000 φράγκων, διάρκειας 50 ετών με επιτόκιο 5%. Το δάνειο αυτό καλύφθηκε κατά 70% από τη Γαλλία και κατά 30% από την Αγγλία και την Ελλάδα.

5

16 Μαρτίου. Ο διοικητής της Εθνικής Ιωάννης Βαλαωρίτης πνίγεται σε ναυτικό δυστύχημα στον προλιμένα του Πειραιά.

10

27 Μαρτίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος τον Ιωάννη Λ. Ευταξία.

10

Ο Ι. Ευταξίας γεννήθηκε το 1845 στο Δαδί της Φθιώτιδας. Μετά την πρωτοβάθμια εκπαίδευσή του στη Λαμία εγγράφηκε εσωτερικός υπότροφος στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή στην Αθήνα. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Χαϊδελβέργης. Ακολούθησε τον δικαστικό κλάδο για μερικά χρόνια. Στη συνέχεια δικηγόρησε και από το 1874, όταν ανακηρύχθηκε υφηγητής του εκκλησιαστικού δικαίου, έως το 1911, που

παραιτήθηκε, ακολούθησε την ακαδημαϊκή σταδιοδρομία και δίδαξε στη Νομική Σχολή στην Αθήνα διαδοχικά εκκλησιαστικό και ρωμαϊκό δίκαιο καθώς και πολιτική δικονομία. Το 1890 προσελήφθη νομικός σύμβουλος στην Τράπεζα. Μετά την απομάκρυνσή του από την Τράπεζα επέστρεψε στη δικηγορία και συμμετείχε σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για την αναθεώρηση της εκκλησιαστικής νομοθεσίας. Πέθανε στις 3 Δεκεμβρίου 1927.

1914 8 Μαΐου. Ο διοικητής Ι. Ευταξίας προτείνει στη Γενική Συνέλευση των μετόχων τροποποίηση του καταστατικού της Τράπεζας και τη δημιουργία θέσης συνδιοικητή, ώστε να αντιμετωπιστούν οι αυξημένες υποχρεώσεις της Διοίκησης από την επέκταση της Εθνικής στις Νέες Χώρες, που προσαρτήθηκαν μετά τους Βαλκανικούς πολέμους, καθώς και την αναδιοργάνωση των υπηρεσιών της Τράπεζας, όπου χρειαζόταν. Η εισήγηση του Ι. Ευταξία γίνεται δεκτή και στη θέση του συνδιοικητή εκλέγεται ο Αλέξανδρος Θρ. Ζαΐμης.

10

Ιούλιος. Με την κήρυξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου προέκυψαν αυξημένες απρόβλεπτες οικονομικές ανάγκες για το κράτος τις οποίες καλούνταν συνεχώς να καλύψει η Εθνική Τράπεζα. Ο διοικητής Ι. Ευταξίας θεωρούσε ως φυσικό αντιστάθμισμα της κατάστασης αυτής το αίτημα της Ε.Τ.Ε. για επέκταση του εκδοτικού προνομίου στις Νέες Χώρες. Άλλη ήταν όμως η εκτίμηση του πρωθυπουργού Ελευθέριου Βενιζέλου, πράγμα το οποίο προκάλεσε δύνηση των σχέσεων μεταξύ κυβέρνησης και Τράπεζας.

5

1 Νοεμβρίου. Η κυβέρνηση έφερε προς ψήφιση στη Βουλή νόμο με τον οποίο εγκαινιάστηκε η πρακτική της άμεσης παρέμβασης των εκάστοτε κυβερνήσεων στα πράγματα της Εθνικής Τράπεζας. Ο νόμος δημοσιεύθηκε στις 7 Νοεμβρίου.

3

7 Νοεμβρίου. Ο διοικητής Ι. Ευταξίας με επιστολή του προς το συνδιοικητή Α. Ζαΐμη ανακοινώνει ότι αποχωρεί από τη διοίκηση της Τράπεζας. Ταυτόχρονα η κυβέρνηση σε εφαρμογή του νέου νόμου ανακάλεσε τον Ευταξία από τα καθήκοντά του.

10

6 Δεκεμβρίου. Υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της Εθνικής, η οποία θα επικυρωθεί με το νόμο 656 της 26ης Μαρτίου του 1915, σύμφωνα με την οποία επεκτείνεται το εκδοτικό της προνόμιο στα τμήματα της Ηπείρου και της Μακεδονίας καθώς και στα νησιά του Αιγαίου που προσαρτήθηκαν στην ελληνική επικράτεια μετά τους νικηφόρους Βαλκανικούς πολέμους.

4

14 Δεκεμβρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον μέχρι τότε συνδιοικητή Αλέξανδρο Ζαΐμη. Στη θέση του συνδιοικητή εκλέγει τον Γεώργιο Χρηστάκη Ζωγράφο, ως υποδιοικητές δε τους Δημήτριο Μάξιμο και Ιωάννη Δροσόπουλο.

10

Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης, γιός του Θρασύβουλου Ζαΐμη και της Ελίζας Μουρούζη, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1855. Σπουδασε νομικά στην

- Αθήνα, τη Λιψία, το Βερολίνο και τη Χαϊδελβέργη, όπου ανακηρύχθηκε διδάκτωρ. Σε ηλικία 25 ετών, μετά το θάνατο του πατέρα του, αναμείχθηκε στην πολιτική και εκλέχθηκε επανειλημμένα βουλευτής, έγινε πολλές φορές υπουργός Δικαιοσύνης, Εσωτερικών και Εξωτερικών, δύο φορές πρόεδρος της Βουλής και μία της Γερουσίας. Σχημάτισε, υπό την προεδρία του, εννέα κυβερνήσεις. Έγινε ύπατος αρμοστής Κρήτης το 1906 και εκλέχθηκε δύο φορές Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Πέθανε στη Βιέννη στις 15 Σεπτεμβρίου 1936.
- 1914** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της έβδομης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4
- 31 Δεκεμβρίου.** Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει ότι στο εξής τα μέλη της Διοικήσεως δεν θα κατοικούν στο Κεντρικό Κατάστημα.
- Ίδρυση του υποκαταστήματος Καβάλας.
- Το σύνολο των μονάδων της E.T.E. είναι 47 και το απασχολούμενο προσωπικό 499 άτομα. 3
- 1915** **Σεπτέμβριος.** Αμέσως μετά την κήρυξη της γενικής επιστράτευσης, η κυβέρνηση διαπραγματεύθηκε με την Εθνική τη χορήγηση ομολογιακού δανείου 15.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας 15 ετών με επιτόκιο 6%, για να αντιμετωπίσει τις πρώτες ανάγκες. Το δάνειο κυρώθηκε με το νόμο 701 της 7ης Νοεμβρίου 1915. 5
- 1916** **Κυβέρνηση Δημοκρατικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη υπό τον Ε. Βενιζέλο.**
- 1916** **Μάιος.** Η προσπάθεια εξασφάλισης από την Εθνική δανείου 115.000.000 δρχ. δεν ολοκληρώνεται, γιατί η κυβέρνηση παραιτήθηκε και η έγκρισή του δεν πρόλαβε να κυρωθεί από τη Βουλή. 5
- Η Τράπεζα έχει στην ευθύνη της το σημαντικό έργο της συγκέντρωσης των αγροτικών προϊόντων και του επισιτισμού όλης της χώρας. 8
- Ολοκληρώνεται η επέκταση του Κεντρικού Καταστήματος στην οδό Σοφοκλέους. 10
- 1917** **Παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου.** Είσοδος της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό της Entente. Ψήφιση του νόμου για την αγροτική μεταρρύθμιση. Οι μπολσεβίκοι καταλαμβάνουν την εξουσία στη Ρωσία. Είσοδος των Η.Π.Α. στον πόλεμο.
- 1917** **22 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση για τη χορήγηση προσωρινού δανείου σε συναλλαγματικές ύψους 5.000.000, διάρκειας 2 ετών με επιτόκιο 6%,

	και εγγύηση ομολογίες του δανείου του 1914 και προσόδους που προορίζονταν για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.	5
1917	<p>Μάιος. Προσωρινό δάνειο σε συναλλαγματικές της Εθνικής ύψους 25.000.000, διάρκειας τριών ετών με επιτόκιο 5,5% προς την Προσωρινή Κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης, με εγγύηση τις εισπράξεις των τελωνείων Μυτιλήνης, Χίου και Σύρου.</p> <p>Μάιος. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και κυβέρνησης για τη σύναψη δανείου ύψους 10.000.000 χρυσών δραχμών, διάρκειας τεσσάρων ετών με επιτόκιο 6 % και εγγύηση την παραχώρηση του φόρου της σταφίδας.</p> <p>20 Μαΐου. Ιδρυση του Συλλόγου των Υπαλλήλων της Ε.Τ.Ε. (Σ.Υ.Ε.Τ.Ε.).</p> <p>3 Ιουλίου. Ο υποδιοικητής Δημήτριος Μάξιμος παραιτείται μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τον Ελ. Βενιζέλο.</p> <p>5 Οκτωβρίου. Μετά την ολέθρια πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης, η Ε.Τ.Ε. πρωτοστατεί στη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησής της.</p> <p>6 Δεκεμβρίου. Ιδρυση του Πιστωτικού & Καταναλωτικού Συνεταιρισμού των υπαλλήλων της Εθνικής.</p> <p>Η Τράπεζα αναλαμβάνει, για λογαριασμό του δημοσίου, την ασφάλιση των ελληνικών πλοίων έναντι κινδύνων πολέμου.</p> <p>Η Εθνική χρηματοδοτεί τα συμμαχικά στρατεύματα στη Μακεδονία.</p> <p>Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει την Εταιρεία Διαχειρίσεως Εγχωρίων Γεωργικών Προϊόντων για λογαριασμό του κράτους.</p> <p>Ίδρυση του υποκαταστήματος Πρέβεζας.</p>	5 5 3 10 8 3 8 8 7 3
1918	Ίδρυση του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος Ελλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.). Ρωσικός εμφύλιος πόλεμος.	10
1918	<p>14 Φεβρουαρίου. Από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγονται συνδιοικητές της Εθνικής οι Ιωάννης Δροσόπουλος και Αλέξανδρος Διομήδης και καταργούνται οι δύο θέσεις των υποδιοικητών.</p> <p>23 Μαΐου. Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας ο νέος της Οργανισμός Υπηρεσίας, ο οποίος προβλέπει τέσσερις διευθύνσεις, Α', Β', Γ' και Δ', και δύο ανεξάρτητα τμήματα: της Επιθεωρήσεως και των Δικαστικού. Επίσης, ανάλογα με τις εργασίες τους, κατατάσσει τα υποκαταστήματα της Τράπεζας σε πέντε τάξεις, από Α' έως Ε'.</p>	10 3

- 1918** **Δεκέμβριος.** Σύναψη ομολογιακού δανείου μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής ύψους 75.000.000 δραχμών, διάρκειας 20 ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση προσόδους που προορίζονταν για την κάλυψη του δημόσιου χρέους. 5
- Τα τραπεζογραμμάτια της Εθνικής αρχίζουν να σχεδιάζονται στην Ελλάδα από τον γνωστό καλλιτέχνη και υπάλληλό της Μ. Αξελό. 4
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Κοζάνης και Σερρών. 3
- 1919** Απελευθέρωση Δυτικής Θράκης. Ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Συμμετοχή ελληνικού στρατού στη συμμαχική εκστρατεία της Ουκρανίας. Απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη. *Συνθήκη ειρήνης των Βερσαλιών.* Ίδρυση της *Τρίτης Διεθνούς*. 3
- 1919** **22 Ιουνίου.** Μετά τη συγχώνευση της *Τράπεζας Κρήτης* με την *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος*, το εκδοτικό προνόμιο της τελευταίας επεκτείνεται και στη μεγαλόνησο, τα δε υποκαταστήματα που διατηρούνσε η *Τράπεζα Κρήτης* στον Άγιο Νικόλαο, το Ηράκλειο, τα Σφακιά, το Ρέθυμνο και τα Χανιά εντάσσονται στο δίκτυο της. 3
- Ιούνιος-Ιούλιος.** Πρώτη απεργία τραπεζούπαλλήλων στην Ελλάδα. 10
- Αύγουστος.** Ο γενικός επιθεωρητής της *Τράπεζας Αλέξανδρος Κοριζής* αναχωρεί για τη Σμύρνη προκειμένου να αναλάβει οικονομικός σύμβουλος του αρμοστή Α. Στεργιάδη και να μελετήσει το θέμα της ίδρυσης εκεί υποκαταστήματος της Ε.Τ.Ε. 8
- 28 Σεπτεμβρίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 300.000.000 δραχμών. 5
- 9 Νοεμβρίου.** Ο Αλέξανδρος Κοριζής, που βρίσκεται στη Σμύρνη, δέχεται εντολή από το διοικητή Αλέξανδρο Ζαΐμη να προχωρήσει στην ίδρυση του υποκαταστήματος Σμύρνης. 3
- Η *Τράπεζα* συμμετέχει στην ίδρυση της *Εταιρείας Ελληνικών Ξενοδοχείων* (μετέπειτα *Α.Ε. Ελληνικών Ξενοδοχείων Λάμψα*). 7
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Δράμας, Έδεσσας, Καστοριάς, Μυτιλήνης και Χίου. 3
- 1920** **Συνθήκη των Σεβρών:** η *Ανατολική Θράκη* και η *περιοχή της Σμύρνης* βρίσκονται υπό ελληνική εντολή. Επάνοδος στην Ελλάδα του βασιλιά Κωνσταντίνου του Α'. Στη γενική απογραφή που διεξάγεται ο πληθυσμός ανέρχεται σε 5.021.790 κατοίκους. Ίδρυση της *Κοινωνίας των Εθνών*. Ο *Μουσταφά Κεμάλ* ξεκινά ένοπλη αντίσταση κατά του κατακερματισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

1920 9 Ιανουαρίου. Αρχίζει η λειτουργία του υποκαταστήματος Σμύρνης με προσωρινό διευθυντή τον Αλέξανδρο Κοριζή, γενικό επιθεωρητή της Τράπεζας, αποσπασμένο ως οικονομικό σύμβουλο του Έλληνα αρμοστή A. Στεργιάδη.

3

7 Μαρτίου. Εγκρίνεται από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας νέος Οργανισμός Υπηρεσίας, ο οποίος προβλέπει στην κεντρική υπηρεσία δύο διευθύνσεις, A' και B', στις οποίες υπάγονται τα επτά συνολικά τμήματα: Γενικής Γραμματείας, Αποθεματικού & παρασκευής και εξαφανίσεως Τραπεζογραμματίων, Προσωπικού, Γενικού Λογιστηρίου, Δικαστικού, Επιθεωρήσεως, Κτηματικής Πίστεως.

3

17 Μαρτίου. Σε εφαρμογή του νόμου ,ΒΩΞ' του 1903 η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έχει πλέον το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Έτσι το εκδοτικό της προνόμιο επεκτείνεται τόσο στα Ιόνια νησιά, όπου μέχρι τώρα το ασκούσε η Ιονική Τράπεζα, και κατόπιν, μετά τον Μάιο, στη Δυτική Θράκη.

4

18 Μαρτίου. Περιέρχεται στην κυριότητα της Τράπεζας το ακίνητο της οδού Αιόλου 84.

10

27 Μαΐου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 600.000.000 δραχμών, διάρκειας 3,5 ετών με επιτόκιο 6%.

5

14 Ιουνίου. Ξεκινά η κατασκευή τετάρτου ορόφου του Κεντρικού Καταστήματος.

10

6 Νοεμβρίου. Παραιτούνται οι συνδιοικητές I. Δροσόπουλος και A. Διομήδης.

10

19 Δεκεμβρίου. Μετά την ήττα της βενιζελικής παράταξης στις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου και την επικράτηση της Ενωμένης Αντιπολίτευσης η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εξέλεξε διοικητή της Εθνικής τον Δημήτριο Μάξιμο.

10

Ο Δημήτριος Μάξιμος γεννήθηκε στην Πάτρα το 1873. Προσελήφθη στην Εθνική το 1891 μετά από πρόταση του διευθυντή του υποκαταστήματος Πάτρας «ως βοηθός B' τάξεως, μετά διακρίσεως περατώσας τας γυμνασιακάς σπουδάς, ηλικίας δεκαεπτά ετών, κάτοχος Γαλλικής, καλλιγράφος, χρηστός και επιμελής». Το 1899 πήρε προαγωγή στο βαθμό του υπολογιστή και το 1901 του λογιστή. Το 1903 ανέλαβε τη διεύθυνση του υποκαταστήματος

Πατρών. Σπούδασε παράλληλα νομικά στην Αθήνα και οικονομικές επιστήμες στην Ιταλία. Το 1911 κατέλαβε μία από τις δύο θέσεις διευθυντών που δημιουργήθηκαν και το 1914 έγινε υποδιοικητής, θέση από την οποία παραιτήθηκε το 1917. Το 1923, μετά την επικράτηση του κινήματος Πλαστήρα, υποχρεώθηκε σε παραίτηση και έζησε έξι χρόνια στη Φλωρεντία. Το 1933 ανέλαβε υπουργός Εξωτερικών στην κυβέρνηση Τσαλδάρη και στις 11 Σεπτεμβρίου υπέγραψε στην Κωνσταντινούπολη «σύμφωνο φιλίας και εγκάρδιας συνεργασίας» με την Τουρκία. Στις 24 Ιανουαρίου του 1947 έγινε πρωθυπουργός της Οικουμενικής Κυβέρνησης. Πέθανε στην Αθήνα στις 15 Οκτωβρίου 1955.

1920 23 Δεκεμβρίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 12.000.000, διάρκειας 6 μηνών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

5

Η Τράπεζα συμμετέχει στην ίδρυση της Εταιρείας Εκμεταλλεύσεως Μεταλλείων Κασσάνδρας και της Πρώτης Οικοδομικής Εταιρείας Θεσσαλονίκης.

7

Ίδρυση των υποκαταστημάτων Φλώρινας, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, Σάμου και Σουφλίου. Επίσης συστήνονται υποκαταστήματα στις πόλεις της κατεχόμενης από τον ελληνικό στρατό Ανατολικής Θράκης, Αδριανούπολη και Ραιδεστό.

3

Η Τράπεζα διαθέτει 69 μονάδες και απασχολεί συνολικά 1.669 άτομα.

3

1921 Εγκατάσταση της πρώτης ξένης τράπεζας στην Ελλάδα (American Express Bank Ltd).

Εφαρμογή στη Σοβιετική Ένωση της Νέας Οικονομικής Πολιτικής του Λένιν. Καταργείται στην Αγγλία το δικαίωμα των εμπορικών τραπεζών να εκδίδουν χαρτονόμισμα, διατηρείται μόνο στη Σκοτία.

5

1921 11 Μαρτίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 75.000.000, διάρκειας πέντε ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων και ομολογιών του δανείου του 1914.

4

31 Μαρτίου. Με σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής παρατείνεται το εκδοτικό προνόμιο της Ε.Τ.Ε. μέχρι τις 31.12.1950.

15 και 28 Απριλίου. Με αποφάσεις του Γενικού Συμβουλίου οι κεντρικές υπηρεσίες της Τράπεζας χωρίζονται σε έξι διευθύνσεις, Α'-ΣΤ', στις οποίες κατανέμονται συνολικά τα 15 τμήματα: Γενικού

Λογιστηρίου, Βραχυπροθέσμων χορηγήσεων & καταθέσεων Εσωτερικού, Ταμείων τραπεζογραμματίων & μεταλλικού, Γραμματείας, Προσωπικού, Εκτελέσεων, Ταμείου χρηματογράφων εις ενέχυρον & προς φύλαξιν, Μακροπροθέσμων καταθέσεων & χορηγήσεων, Δικαστικού, Εξωτερικού συναλλαγμάτος, Εργασιών υποκαταστημάτων, Προμηθειών Δημοσίου & Επισιτισμού, Κτηματικής Πίστεως, Επιθεωρήσεως, Εξωτερικών λογαριασμών.

3

1921

28 Απριλίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη δανείου ύψους 75.000.000 με επιτόκιο 4,5 % και εγγύηση προσόδους που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

5

28 Μαΐου. Προσωρινό δάνειο της Εθνικής και ομίλου ελληνικών τραπεζών σε συναλλαγματικές προς το δημόσιο ύψους 40.000.000 φράγκων, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση των εσόδων από την πώληση του χαρτοσήμου στις Νέες Χώρες.

5

31 Μαΐου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευασμένα από την American Bank Note Company της N. Υόρκης.

4

21 Ιουνίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου 125.000.000 δραχμών, διάρκειας 5 ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

5

Ιούνιος. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 110.000.000 δραχμών, διάρκειας πέντε ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση προσόδων που προορίζονται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

5

28 Ιουνίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 150.000.000 δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6% και εγγύηση την παραχώρηση του φόρου κατανάλωσης καπνού στις Νέες Χώρες.

5

29 Ιουλίου. Επτά χρόνια μετά την απομάκρυνσή του από τη Διοίκηση της Τράπεζας, ο I. Ευταξίας εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων επίτιμος διοικητής της Εθνικής.

10

1 Νοεμβρίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 150.000.000 δραχμών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 6%, και εγγύηση προσόδους του ελληνικού δημοσίου και εισπράξεις από τα πωλούμενα στις Νέες Χώρες είδη μονοπωλίου.

5

Τραπεζογραμμάτια εκδόσεως Εθνικής Τράπεζας

Από την ίδρυσή της, το 1841, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει το εκδοτικό προνόμιο, αποκλειστικό ή εκ παραλλήλου με άλλες εκδοτικές τράπεζες, για ογδόντα επτά έτη μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928. Άλλα και μετά την ίδρυση της κεντρικής εκδοτικής τράπεζας, τα χαρτονομίσματα της Εθνικής θα κυκλοφορούν για ακόμη πέντε χρόνια, με την επισήμανση *Τράπεζα της Ελλάδος*, μέχρι η νέα τράπεζα να εκδώσει τα πρώτα δικά της.

Στο διάστημα αυτό των 87 ετών η Εθνική πραγματοποίησε δεκατρείς εκδόσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν 71 διαφορετικά χαρτονομίσματα, αξιών που κυμαίνονται από τη μία δραχμή έως τις πέντε χιλιάδες δραχμές. Από τα τραπεζογραμμάτια των τριών πρώτων εκδόσεων δεν έχει βρεθεί μέχρι στιγμής κανένα κυκλοφορημένο. Υπάρχουν μόνο δοκίμια στη Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας.

1. Τραπεζογραμμάτιο των 25 δραχμών, διαστάσεων 11,5 X 23 εκ., της πρώτης έκδοσης της Εθνικής που περιελάμβανε αξίες των 25, 50, 100 και 500 δρχ. και έφεραν ημερομηνία 30.3.1841, δηλαδή την ημερομηνία ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας. Τα τραπεζογραμμάτια των τεσσάρων πρώτων εκδόσεων της Εθνικής ήταν τυπωμένα από τη μία όψη, και των τριών πρώτων ασπρόμαυρα σε χρωματιστό χαρτί με χρώμα διαφορετικό για καθεμιά.

Τα τραπεζογραμμάτια των πρώτων εκδόσεων κόπτονταν από το στέλεχος, που παρέμενε στην Τράπεζα, ακανόνιστα για να είναι δυνατός ο έλεγχος γνησιότητας σε περίπτωση παραποτήσης. Οι υπογραφές του διοικητή, του ταμία και του βασιλικού επιτρόπου έμπαιναν ιδιοχείρως μέχρι το 1852. Τα τραπεζογραμμάτια της πρώτης έκδοσης φέρουν ως τίτλο *Ελληνική Τράπεζα* και όχι Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, διότι δύο διατάγματα της 8ης Απριλίου 1841 «Περί εγκρίσεως κανονισμού...» και «Περί διορισμού Επιτροπής...» αναφέρουν την Τράπεζα ως *Εθνική Ελληνική Τράπεζα*.

2. Τραπεζογραμμάτιο των 500 δραχμών, διαστάσεων 15 X 24 εκ., της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής Τράπεζας, που κυκλοφόρησε το 1850. Η δεύτερη έκδοση περιελάμβανε αξίες των 25, 50, 100 και 500 δραχμών. Είναι και αυτά τυπωμένα στη Γαλλία, όπως και της πρώτης. Στη δεύτερη αυτή έκδοση έχει ληφθεί πρόνοια εναντίον της παραχάραξης. Έτσι τα τραπεζογραμμάτια φέρουν

υδατογράφημα με την ένδειξη «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος». Το γραμμάτιο των 500 δρχ. είναι εικονογραφημένο αριστερά με παράσταση της Αφθονίας που κρατά το κέρας της Αμαλθείας και δεξιά της Ευδαιμονίας με κλάδο φοίνικα.

3. Τραπεζογραμμάτιο των 100 δραχμών, διαστάσεων 13 X 22,5 εκ., της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, που κυκλοφόρησε το 1852. Η έκδοση αυτή περιελάμβανε αξίες των 10, 25 και 500 δρχ. Στο υδατογράφημα έχουν προστεθεί, πέραν του τίτλου της Τράπεζας, ελικοειδείς παράλληλες γραμμές και η αξία αριθμητικώς και ολογράφως.

4. Τραπεζογραμμάτιο των 100 δραχμών, διαστάσεων 10,5 X 20,5 εκ., της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, που κυκλοφόρησε το 1860. Η έκδοση αυτή περιλαμβάνει αξίες των 10, 25 και 100 δρχ., παρουσιάζει δε την εξής ιδιομορφία: κατά την περίοδο της κυκλοφορίας της έγινε η εκθρόνιση του βασιλιά Όθωνα (1862) και η άνοδος στον θρόνο του βασιλιά Γεωργίου του Α'.

Τραπεζογραμμάτια λοιπόν που κυκλοφόρησαν πριν από το 1863 φέρουν το θυρέο του Όθωνα με τα δύο λιοντάρια και αυτά που κυκλοφόρησαν μετά, κατά τα άλλα πανομοιότυπα, φέρουν το θυρέο του Γεωργίου με τους δύο Ηρακλείς. Τα τραπεζογραμμάτια της τέταρτης έκδοσης είναι τα πρώτα έγχρωμα που κυκλοφόρησε η Εθνική. Το γραμμάτιο των 100 δραχμών φέρει παράσταση της Ελπίδας που στηρίζεται σε άγκυρα και στο βάθος διακρίνονται πλοία.

5. Τραπεζογραμμάτιο των 10 δραχμών, διαστάσεων 8,5 X 19 εκ., της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, που κυκλοφόρησε το 1874. Η έκδοση αυτή περιλαμβάνει αξίες 10, 25, 100 και 500 δρχ. και είναι η πρώτη διπλής όψεως. Στην πρόσθια όψη όλες οι αξίες φέρουν δύο μεγάλα N που σημαίνουν Νέον

Νόμισμα, για να δηλώνεται ότι η πραγματική τους αξία είναι κατά 12% μεγαλύτερη της ονομαστικής, μετά την εφαρμογή της ισοτιμίας της Λατινικής Νομισματικής Ένωσης. Τα γραμμάτια της πέμπτης έκδοσης διαφέρουν της τέταρτης μόνο κατά το χρώμα. Και τα δύο "N" στη μία όψη. Στην πίσω όψη ο τίτλος της Τράπεζας και η αξία είναι στα γαλλικά.

2

3

4

5

6

7

8

9

6. Γραμμάτιο των 2 δραχμών, διαστάσεων 5 X 8 εκ., που κυκλοφόρησε το 1886 αντί των κρατικών κερματικών γραμματίων. Στην πρόσθια όψη φέρει αριστερά παράσταση του Ερμή και δεξιά της Αθηνάς. Στην πίσω πλευρά τον βασιλικό θυρεό.

7. Τραπεζογραμμάτιο των 25 δραχμών, διαστάσεων 9 X 19 εκ., που κυκλοφόρησε το 1886, της έκτης έκδοσης της Εθνικής. Φέρει τον Γ. Σταύρο και τον θυρεό και στη μέση «γυνή αναπαιομένη επί αιώρας».

8. Τραπεζογραμμάτιο των 1000 δραχμών, διαστάσεων 10,5 X 20,5 εκ., που πρωτοκυκλοφόρησε το 1902. Είναι το πρώτο χαρτονόμισμα της Εθνικής των χλίων δραχμών που εμφανίζεται. Φέρει αριστερά την κεφαλή του Γεώργιου Σταύρου, δεξιά τον βασιλικό θυρεό και στη μέση εικονίζεται ο Ερμής καθισμένος και προσδένων τα σανδάλια του.

9. Τραπεζογραμμάτιο των 10 δραχμών, διαστάσεων 7 X 13,5 εκ., της ένατης έκδοσης που κυκλοφόρησε το 1913.

10. Οι δύο όψεις τραπεζογραμμάτιου των 100 δραχμών, διαστάσεων 9,5 X 18,5 εκ., που κυκλοφόρησε το 1921, της 10ης έκδοσης της Εθνικής. Στη μία πλευρά φέρει τον τίτλο της Τράπεζας, την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου και το θυρεό, στην άλλη τον Παρθενώνα και τον τίτλο στα γαλλικά.

11. Οι δύο όψεις τραπεζογραμμάτιου των 1000 δραχμών, διαστάσεων 11 X 21 εκ., που κυκλοφόρησε το 1922 για να αντικαταστήσει τα κομμένα στα δύο τραπεζογραμμάτια του αναγκαστικού δανείου. Για το λόγο αυτό φέρει πάνω στο θυρεό την επισήμανση NEON. Στη μία όψη έχει παράσταση της θεάς Δήμητρας που στηρίζεται σε άροτρο και κρατά δέσμη στάχεων, στη δε άλλη το Ναό του Επικουρείου Απόλλωνος στη Φιγάλεια (Βασσαΐ). Ο τίτλος στην όψη αυτή δεν είναι γαλλικός, αφού έχει διατυπωθεί η Λατινική Νομισματική Ένωση.

12. Δύο όψεις τραπεζογραμμάτιου των 500 δραχμών, διαστάσεων 8,5 X 18,2 εκ., που κυκλοφόρησε το 1925, της ένατης έκδοσης. Στη μία όψη φέρει τον τίτλο της Τράπεζας, την αξία και την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου. Δεν υπάρχει πλέον θυρεός, εφόσον από το 1924 έχει εγκαθιδρυθεί η Δημοκρατία. Στην άλλη όψη φέρει παράσταση της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη.

13. Οι δύο όψεις τραπεζογραμμάτιου των 500 δραχμών, διαστάσεων 8,5 X 18,7 εκ., που κυκλοφόρησε το 1927, ένα χρόνο πριν η Εθνική Τράπεζα παραιτηθεί του εκδοτικού της προνομίου. Στη μία όψη φέρει τον τίτλο, την αξία και το μπούστο του Γεωργίου Σταύρου. Στην άλλη το Ναό των Αγίων Αποστόλων και από την μία και την άλλη πλευρά αετό και δράκοντα.

10

11

12

13

- 1921** **6 Νοεμβρίου.** Προσωρινό δάνειο σε συναλλαγματικές ύψους 350.000 λιρών από την Εθνική προς το ελληνικό δημόσιο, διάρκειας τριών ετών με επιτόκιο 6% και εγγύηση 25.000 ομολογίες του δανείου του 1914. 5
- 1922** Μικρασιατική Καταστροφή. Διωγμός των Ελλήνων της Μ. Ασίας και του Πόντου. Παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου Α'. Επανάσταση Πλαστήρα-Γονατά. Ίδρυση της *Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων*. Ο Μουσολίνι αναλαμβάνει την εξουσία στην Ιταλία. Η Αίγυπτος ανακτά την ανεξαρτησία της. 5
- 1922** **5 Ιανουαρίου.** Προσωρινό δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 19.000.000 δραχμών, διάρκειας έξι μηνών με επιτόκιο 6%. 5
- 17 Φεβρουαρίου.** Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 550.000.000 με επιτόκιο 3%. 5
- 25 Μαρτίου.** Με την έκδοση του νόμου 2749 «περί αναγκαστικού εσωτερικού δανείου 1,6 δισ. δρχ.» και το β. διάταγμα της 8ης Απριλίου, όλα τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμμάτια κόβονται στα δύο. Το αριστερό τμήμα με την εικόνα του Γ. Σταύρου κυκλοφορεί κανονικά, αλλά με τη μισή του ονομαστική αξία (οι «Σταύροι»), το δε δεξιό τμήμα με το θυρεό (τα «στέμματα») αποτέλεσε προσωρινό τίτλο του αναγκαστικού δανείου. 4
- Μάρτιος.** Συστήνονται υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. στις Σαράντα Εκκλησίες και την Καλλίπολη της Ανατολικής Θράκης. 3
- 14 Απριλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των χιλίων δραχμών της δεύτερης έκδοσης της Εθνικής, που εκδόθηκαν για να αντικαταστήσουν τα διχοτομημένα –και για το λόγο αυτό φέρουν την ένδειξη NEON–, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης. 4
- 30 Απριλίου.** Σύμβαση μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Εθνικής για τη σύναψη εθνικού εσωτερικού αναγκαστικού ομολογιακού δανείου μέχρι ύψους 1.600.000.000 με επιτόκιο 6,5%. 5
- 1 Ιονίου.** Προσωρινό ομολογιακό δάνειο της Εθνικής προς το ελληνικό δημόσιο ύψους 50.000.000 φράγκων, διάρκειας πέντε ετών με επιτόκιο 5,5% και εγγύηση την παραχώρηση του φόρου από την κατανάλωση καπνού στις Νέες Χώρες. 5
- 25 Ιουλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της ενδέκατης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής Bradbury Wilkinson Co. Ltd του Λονδίνου. 4

1922 23 Αυγούστου. Μετά το τέλος των κανονικών ημερήσιων συναλλαγών σταμάτησε η λειτουργία του υποκαταστήματος Σμύρνης. Στις 8 το βράδυ το προσωπικό, με τις αξίες και το τελευταίο τμήμα του αρχείου, επιβιβάστηκε στο ατμόπλοιο Υπεροχή για να επιστρέψει στην Ελλάδα. Στη Σμύρνη παρέμεινε ο υποδιευθυντής του υποκαταστήματος Θ. Θεμενάκης για να «εξασφαλίσει την εκποίησιν του κτηρίου του υποκαταστήματος και των εις ενέχυρον εμπορευμάτων που ευρίσκοντο εις τας αποθήκας της Ε.Τ.Ε.».

3

Η Εθνική, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, συμμετέχει ενεργά στην αποκατάσταση των προσφύγων και κατορθώνει να συγκεντρώσει τα σιτηρά της Ανατολικής Θράκης πριν από την εκκένωσή της, απαραίτητα για τη διατροφή του πληθυσμού.

8

22 Οκτωβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της όγδοης έκδοσης της Εθνικής, με την ένδειξη NEON, κατασκευής της American Bank Note Company της N. Υόρκης.

4

29 Οκτωβρίου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου ύψους 600.000.000 δραχμών με επιτόκιο 3%.

5

Τα δάνεια της Ε.Τ.Ε. προς το ελληνικό δημόσιο ανέρχονται συνολικά σε 1.150 εκατομμύρια δραχμές.

5

Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. εξακοντίζεται στις 8.095 εκατομμύρια δραχμές.

6

1923 Απομάκρυση του βασιλιά Γεωργίου του Β'. Συνθήκη της Λωζάννης. Ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.
Η Ιταλία καταλαμβάνει την Κέρκυρα. Η Τουρκία ανακηρύσσεται δημοκρατία.

10

1923 26 Ιανουαρίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον Αλέξανδρο Διομήδη.

Ο Α. Διομήδης γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε νομικά στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Παρισιού, Φράιμπουργκ, Βαϊμάρης και Βερολίνου, όπου αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1905. Την ίδια χρονιά έγινε υφηγητής του διοικητικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τον Νοέμβριο του 1910 εξελέγη βουλευτής. Συμμετείχε στην επιτροπή αναθεώρησης του Συντάγματος. Εκ νέου βουλευτής το 1912, χρημάτισε υπουργός Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Εξωτερικών. Συνδιοι-

κητής της Ε.Τ.Ε. από το 1918 έως το 1920. Το 1922 εκ νέου υπουργός Οικονομικών και στη συνέχεια μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας στις διαπρογματεύσεις για τη Συνθήκη της Λωζάνης. Την περίοδο 1923-1928 διοικητής της Εθνικής. Κατά τη θητεία του έδωσε μεγάλο βάρος στη ρύθμιση των σχέσεων της Τράπεζας με το κράτος. Στις 14 Μαΐου 1928 ανέλαβε διοικητής της νεοϊδρυθείσας *Τράπεζας της Ελλάδος*, όπου παρέμεινε μέχρι το 1931. Από 1931 έως 1941 πρόεδρος του Ανώτατου Οικονομικού Συμβουλίου και μετά τον πόλεμο πρόεδρος του Ανώτατου Συμβουλίου Ανασυγκροτήσεως. Παρέμεινε στο Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας από το 1932 έως το 1943, και το 1945 η Γενική Συνέλευση τον εξέλεξε πρόεδρο του Γενικού Συμβουλίου, όπου έμεινε μέχρι το 1949. Στις 20 Ιανουαρίου του 1949 ορίστηκε αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και μετά το θάνατο του Σοφούλη έγινε πρωθυπουργός. Πέθανε στις 11 Νοεμβρίου του 1950.

1923 8 Ιουνίου. Η Τράπεζα αγοράζει το ακίνητο της οδού Αιόλου 82.

⑩

30 Αυγούστου. Σύμβαση μεταξύ Εθνικής και ελληνικού δημοσίου για τη σύναψη ομολογιακού δανείου 1.000.000 λιρών, διάρκειας ενός έτους με επιτόκιο 5% και εγγύηση 225.000 ομολογίες του δανείου του 1914.

5

1924 Ανακήρυξη της αβασίλευτης δημοκρατίας στην Ελλάδα. Απαλλοτρίωση των τσιφλικών.
Το γερμανικό μάρκο επιστρέφει στον κανόνα χρυσού.

1924 30 Οκτωβρίου. Σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και των τραπεζών Εθνικής και Hambro's για τη σύναψη δανείου ύψους 12.300.000 λιρών με σκοπό την αποκατάσταση των προσφύγων της Μικράς Ασίας και Ανατολικής Θράκης. Το δάνειο είναι διάρκειας 40 χρόνων με επιτόκιο 7%.

5

Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση των Τοπικών Σιδηροδρόμων Μακεδονίας με 3.000.000 δραχμές.

7

Ίδρυση των υποκαταστημάτων Βεροίας, Κατερίνης, Γρεβενών, Καρπενησίου, Νιγρίτας και του πρώτου υποκαταστήματος στην περιοχή της Αθήνας στην οδό Μητροπόλεως.

3

Εκδίδεται στην Αθήνα το έργο του διευθυντή της Ε.Τ.Ε. Μιχ. Ευλάμπιου *The National Bank of Greece. A History of the Financial and Economic Evolution of Greece*.

⑩

1925 Δικτατορία Παγκάλου.
Η Μ. Βρετανία επανακάμπτει στον κανόνα χρυσού.

- 1925** **16 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της δωδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4
- 16 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της ένατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4
- 16 Μαρτίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των χιλίων δραχμών της τρίτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου. 4
- 14 Απριλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της ενδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson Co. Ltd του Λονδίνου. 4
- 14 Απριλίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πενήντα δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4
- 2 Μαΐου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson Co. Ltd του Λονδίνου. 4
- 24 Ιουλίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου καταργούνται τα τμήματα *Προμηθειών του Δημοσίου & Επισιτισμού*, *Κτηματικής Πίστεως* και *Εξωτερικών Λογαριασμών*, και συστήνονται τα τμήματα *Εργασιών Ευρώπης*, *Εργασιών Αμερικής* και *Χορηγήσεων προς Γεωργοκτηματίας* και *Συνεταιρισμούς*. 3
- 19 Σεπτεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των χιλίων δραχμών της τέταρτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της N. Υόρκης. 4
- Εκλέγονται υποδιοικητές της Τράπεζας οι Κωνσταντίνος Κριεζής και Εμμανουήλ Τσουδερός. 10
- Συμμετοχή της Τράπεζας στην ίδρυση του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού και διευκόλυνση διακίνησης των προϊόντων του. 7
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε στην ίδρυση εταιρειών εριουργίας και ταπητουργίας καθώς και στην ίδρυση του Ελληνικού Πυριτιδοποιείου & Καλυκοποιείου και της Εταιρείας Οπλουργείων & Οβιδουργείων. 7
- Ίδρυση από κοινού με την Power & Traction Financing Co. της Γενικής Ελληνικής Εταιρείας που είχε σκοπό να ιδρύσει εταιρείες παρα-

- γωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος για τις ανάγκες φωτισμού και κίνησης.
- 1925** Η Ε.Τ.Ε. χρηματοδοτεί την αναδιοργάνωση-εξηλεκτρισμό των σιδηροδρόμων Αθηνών-Πειραιώς και την ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρόμου Κηφισιάς.
- Ίδρυση των υποκαταστημάτων Ελασσόνας, Διδυμοτείχου, Κιλκίς, Αμύνταιο, Ελευθερούπολης και Σητείας.
- Έκδοση του έργου του Δημητρίου Λ. Ζωγράφου *Ιστορία της ιδρύσεως Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (1833-1843)*, τόμ. Α'-Β', Αθήνα 1925, 1927.
- 1926** Ανατροπή της δικτατορίας Παγκάλου. Ιδρύεται η Ακαδημία Αθηνών. Ξεκινά ο θεσμός της *Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης*. Καταργείται η *Λατινική Νομισματική Ένωση*.
- 1926** **11 Φεβρουαρίου.** Με νομοθετικό διάταγμα «περί συνάψεως αναγκαστικού δανείου μέχρι του ποσού των 1.250.000.000 δραχμών», από τα τραπεζογραμμάτια ὅνω των είκοσι πέντε δραχμών τα οποία βρίσκονται σε κυκλοφορία αποκόπτεται το ένα τρίτο. Το αριστερό τμήμα κυκλοφορεί ως νέο τραπεζογραμμάτιο του οποίου η νέα αξία είναι τα δύο τρίτα της αρχικής ονομαστικής, το δε δεξιό αποτελεί προσωρινό τίτλο του αναγκαστικού δανείου.
- Οκτώβριος.** Το ελληνικό δημόσιο εκδίδει μέσω Εθνικής ομολογιακού δάνειο ύψους 3.000.000.000 δραχμών, διάρκειας 37 ετών με επιτόκιο 8%, προκειμένου να αποζημιωθούν οι πρόσφυγες για τις περιουσίες τις οποίες εγκατέλειψαν στην Τουρκία. Το δάνειο αυτό είχε πολλές εγγυήσεις, κυρίως τα κτήματα τα οποία εγκατέλειψαν οι μουσουλμάνοι που ανταλλάχθηκαν με τη συνθήκη της Λωζάνης. Τη διαχείριση των «ανταλλαξίμων» αυτών κτημάτων η κυβέρνηση παραχώρησε στην Εθνική Τράπεζα.
- 15 Νοεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πενήντα δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.
- 10 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των είκοσι πέντε δραχμών της δωδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.
- 23 Δεκεμβρίου.** Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.

1926 Πρώτη διεθνής παρουσία της Τράπεζας με μονάδα στο εξωτερικό, με την ίδρυση πρακτορείου στη Νέα Υόρκη.

3

Σύσταση τριών ακόμη πρακτορείων σε συνοικίες της πρωτεύουσας: Παγκρατίου, Καλλιθέας και Ν. Ιωνίας.

3

Ίδρυση του *Ταμείου Αυτασφαλείας Προσωπικού Ε.Τ.Ε.*

3

1927 Μετά την προσφυγή του ελληνικού κράτους στην Κοινωνία των Εθνών για δανεισμό, συγκροτείται ειδική επιτροπή του διεθνούς οργανισμού με σκοπό να εξετάσει την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και της Εθνικής Τράπεζας. Αποφασίζεται η χορήγηση δανείου με την εγγύηση της Κ.τ.Ε. και η μεταρρύθμιση του τραπεζικού μας συστήματος.

5

1 Ιουλίου. Αρχίζει η λειτουργία της *Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας*, η οποία δημιουργήθηκε με απόσπαση του κλάδου κτηματικής πίστεως της Εθνικής, κατόπιν ειδικής μελέτης που πραγματοποίησαν οι Α. Διομήδης, Ι. Δροσόπουλος και Π. Θηβαίος. Η Ε.Τ.Ε. συνέβαλε με 19.530.000 δραχμές, που αντιστοιχούσαν σε 19.530 μετοχές. Πρώτος διοικητής της ανέλαβε ο πρώην συνδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας Ιωάννης Δροσόπουλος.

2

1 Σεπτεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πέντε δραχμών της πέμπτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

4

15 Σεπτεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των εκατό δραχμών της δέκατης τρίτης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της Bradbury Wilkinson and Co. Ltd του Λονδίνου.

4

1 Νοεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των δέκα δραχμών της δέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

4

15 Νοεμβρίου. Κυκλοφορούν τα τραπεζογραμμάτια των πεντακοσίων δραχμών της ενδέκατης έκδοσης της Εθνικής, κατασκευής της American Bank Note Company της Ν. Υόρκης.

4

7 Δεκεμβρίου. Με τον ν. 3424 κυρώνεται η σύμβαση του ελληνικού δημοσίου με την οποία η Τράπεζα παραιτείται του εκδοτικού της προνομίου.

4

Λειτουργία γραφείου αντιπροσωπείας στο Σικάγο.

3

Ίδρυση των υποκαταστημάτων Λήμνου και Λαγκαδά.

3

1928 Ιδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος. Ιδρυση της Ένωσης Ελληνικών Τραπέζων. Κατά την απογραφή του πληθυσμού ο αριθμός των κατοίκων της χώρας ανέρχεται σε 6.204.684 άτομα.
Η Γαλλία επιστρέφει στον κανόνα χρυσού.

1928 **23 Φεβρουαρίου.** Υπογράφεται σύμβαση για την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος. Η Ε.Τ.Ε. συμβάλλει με κεφάλαια, στελέχη και εγκαταστάσεις στη σύστασή της. Πρώτος πρόεδρος της Αγροτικής αναλαμβάνει ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Αλέξανδρος Κοριζής. Η νέα τράπεζα θα λειτουργήσει τον επόμενο χρόνο. 7

12 Μαΐου. Εκλέγεται διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ο Ιωάννης Δροσόπουλος σε αντικατάσταση του Αλέξανδρου Διομήδη, ο οποίος μεταπήδησε στην Τράπεζα της Ελλάδος. Υποδιοικητής εκλέγεται ο Αλέξανδρος Κοριζής. 10

Ο Ιωάννης Δροσόπουλος γεννήθηκε το 1870 στη Φθιώτιδα και τελείωσε το γυμνάσιο στην Αθήνα. Ακολούθησε την τραπεζική καριέρα. Προσελήφθη ως «βοηθός» στο υποκατάστημα Λαμίας της Εθνικής το 1888. Υπηρέτησε σε σειρά υποκαταστημάτων και στο Κεντρικό, και το 1902, με βαθμό λογιστού Β' τάξεως, γίνεται επιθεωρητής. Το 1908 ανέλαβε διευθυντής του Τμήματος Επιθεώρησης και το 1911 αναλαμβάνει μία από τις δύο θέσεις διευθυντών τραπέζης που δημιούργησε ο διοικητής I. Βαλαωρίτης. Το 1914 εκλέχθηκε υποδιοικητής και το 1918 συνδιοικητής. Το 1917 επί κυβερνήσεως Ζαΐμη, διοικητή της Εθνικής, ανέλαβε το υπουργείο Επισιτισμού. Το 1920 παραιτήθηκε από την Τράπεζα. Το 1926 έγινε υπουργός Οικονομικών στην εξωκοινοβουλευτική κυβέρνηση Κονδύλη. Το 1927 ανέλαβε διοικητής της νεοϊδρυθείσας Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας και το 1928 της Εθνικής. Κατά τη θητεία του στην Ε.Τ.Ε. συνέβαλε στην άμβλυνση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης του 1929-32. Παραιτήθηκε από τη θέση του διοικητή της Ε.Τ.Ε. στις 17 Ιουλίου 1939 για να αναλάβει διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος και πέθανε λίγες μέρες αργότερα, στις 27 Ιουλίου.

14 Μαΐου. Μπαίνει σε ισχύ η παύση του εκδοτικού προνομίου της Εθνικής. Τα περιουσιακά της στοιχεία που σχετίζονται με την έκδοση τραπέζιογραμμάτων μεταβιβάζονται στη νεοϊδρυθείσα κρατική Τράπεζα της Ελλάδος.

Στην ίδρυση της νέας τράπεζας, η Εθνική συμβάλλει με στελέχη και κεφάλαια 235.380.000 δρχ., που αντιστοιχούν σε 47.076 μετοχές.

	Πρώτος διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος αναλαμβάνει ο μέχρι τότε διοικητής της Εθνικής Αλέξανδρος Διομήδης.	4
1928	3 Οκτωβρίου. Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου καταργείται το <i>Τμήμα Εκτελέσεων</i> της Τράπεζας.	3
	Συγκροτείται ειδική υπηρεσία βιομηχανικής πίστης στην Τράπεζα.	3
	Σε συνεργασία της Ε.Τ.Ε. με τραπεζικούς οίκους του Λονδίνου, ιδρύεται η <i>Hellenic Corporation Ltd</i> για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των εμπορικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων.	3
	Ολοκλήρωση του Μεγάρου της οδού Γ' Σεπτεμβρίου που θα στεγάσει τα Αρχεία της Τράπεζας.	0
	Ίδρυση του υποκαταστήματος Ιστιαίας Ευβοίας.	3
1929	Ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος. Ψήφιση του νόμου περί <i>ιδιωνύμου αδικήματος</i> . Διάλυση του <i>Εκπαιδευτικού Ομίλου</i> . Κατάρρευση του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης. Παγκόσμια οικονομική κρίση.	
1929	Ίδρυση των υποκαταστημάτων Φαρσάλων, Κιάτου, Καλαμπάκας και Πλωμαρίου Μυτιλήνης.	3
1930	Η παγκόσμια οικονομική κρίση πλήττει την Ελλάδα. Εξέγερση στην Κύπρο υπέρ της ένωσης. Εκστρατεία ανυπακοής στην Ινδία κατά της Μ. Βρετανίας. Ίδρυση της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (Bank for International Settlements).	
1930	5 Μαρτίου. Με <i>Πράξη Διοικητού</i> , η οποία επικυρώθηκε με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου στις 12 Μαρτίου, το <i>Τμήμα Επιθεωρήσεως</i> μετονομάζεται σε <i>Τμήμα Επιθεωρήσεως Υποκαταστημάτων</i> , ιδρύεται δε επιπλέον το <i>Τμήμα Επιθεωρήσεως Κεντρικού Καταστήματος</i> .	3
	Η Τράπεζα συμμετέχει με κεφάλαιο 12.000.000 δρχ. στη σύσταση της ηλεκτρικής εταιρείας «Γολιλαίος».	7
	Η Εθνική, πρωτοστατώντας στην εγκατάσταση εκσυγχρονισμένης τηλεφωνικής επικοινωνίας στη χώρα, συμμετέχει στην ίδρυση της Ελληνικής Τηλεφωνικής Εταιρείας με κεφάλαιο 37.500.000 δρχ. που αντιστοιχεί σε 20.000 μετοχές.	7
	Η Ε.Τ.Ε. συμβάλλει στην ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Εναερίων Συγκοινωνιών για την εξυπηρέτηση των αεροπορικών συγκοινωνιών της χώρας.	7

- 1930** Η Εθνική ιδρύει στη Ν. Υόρκη τη θυγατρική της τράπεζα *Hellenic Bank Trust Company* (1930-1953), η οποία προήλθε από τη συγχώνευση δύο άλλων εταιρειών της, των Hellenic Corporation Ltd (ίδρ. 1928) και The Hellenic and General Trust Company, Λονδίνο (ίδρ. 1929). 3
- Ίδρυση των πρακτορείων Αγιάς, Σκιάθου και Καρυών Αγ. Όρους. 3
- Ίδρυση του Ταμείου Υγείας των υπαλλήλων της Τράπεζας (ΤΥΠΕΤ). 3
- 1931** Η Τράπεζα της Ελλάδος αποσυνδέει τη δραχμή από τη βρετανική στερλίνα και τη συνδέει με το δολάριο των Η.Π.Α.
- Η Ισπανία ανακηρύσσεται δημοκρατία. Κατάρρευση κεντρικών ευρωπαϊκών τραπεζών.
- 11 Φεβρουαρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου τροποποιείται ο Οργανισμός της Υπηρεσίας και τα τμήματα της Τράπεζας ανέρχονται σε 22 ως εξής: Καταργούνται τα τμήματα: *Εργασιών Ευρώπης*, *Εργασιών Αμερικής*, *Ταμείων Τραπεζογραμματίων* και *Μεταλλικού*, *Χορηγήσεων προς Γεωργοκτηματίας* και *Συνεταιρισμούς*, *Μακροπροθέσμων καταθέσεων* και *χορηγήσεων* και συστήνονται τα νέα τμήματα: *Υλικού Γραφείου*, *Τραπεζών* και *Διαθεσίμων Εξωτερικού*, *Εμπορικών Εργασιών Εξωτερικού*, *Διαχειρίσεως Κτημάτων εξ Ανταλλαγής*, *Παρακολουθήσεως* και *Βελτιώσεως των Υπηρεσιών του Κεντρικού Καταστήματος* και των *Υποκαταστημάτων*, *Εργασιών επί των Χρηματογράφων*, *Εμπορικών Εργασιών Εσωτερικού*, *Ταμείων Χρηματικού*, *Επιμελητείας*, *Διαχειρίσεως Εκκλησιαστικής Περιουσίας*, *Οικονομικών Μελετών* και *Δημοσιεύσεων*. Επίσης με την ίδια απόφαση μετονομάζονται τα τμήματα *Επιθεωρήσεως Κεντρικού Καταστήματος* και *Επιθεωρήσεως Υποκαταστημάτων* αντίστοιχα σε τμήματα *Γενικής Επιθεωρήσεως Κεντρικού Καταστήματος* και *Γενικής Επιθεωρήσεως Υποκαταστημάτων* καθώς επίσης και το τμήμα *Ταμείων Χρηματογράφων εις Ενέχυρον* και προς *Φύλαξιν* σε *Ταμείων Χρηματογράφων Περιουσίας Τραπέζης εις Ενέχυρον* και προς *Φύλαξιν*. 3
- 21 Μαρτίου.** Σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και ομίλου τραπεζών: Hambro's, Erlanger's, Mendelssohn and Co. Amsterdam, Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V., Crédit Suisse, Stockholms Enskilda Bank, Banca Commerciale Italiana, Εθνική Τράπεζα και Τράπεζα της Ελλάδος. Το δάνειο ύψους 4.000.000 λιρών ήταν διάρκειας 37 ετών με επιτόκιο 6%, προοριζόταν δε για τη χρηματοδότηση παραγωγικών έργων, κυρίως αρδευτικών και οδικών.
- Δημιουργείται από την Εθνική το προάστιο της Φιλοθέης για τις στεγαστικές ανάγκες του προσωπικού της. 5

- 1931** Μέσα στη δεκαετία του '30 η Ε.Τ.Ε. χρηματοδοτεί μεγάλα παραγωγικά έργα, υδραυλικά, αποξηραντικά, αντιπλημμυρικά, συγκοινωνιακά, στη Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία και Κρήτη. 7
- 1932** **Η Ελλάδα κηρύσσει προσωρινό χρεοστάσιο.**
Το Συνέδριο της Λωζάνης αναστέλλει τις υποχρεώσεις της Γερμανίας για καταβολή πολεμικών αποζημιώσεων.
- 1932** Συγχώνευση και εξαγορά της Τράπεζας της Ανατολής από την Ε.Τ.Ε. και επέκταση της Εθνικής, μέσω του δικτύου της απορροφηθείσας Τράπεζας Ανατολής, στην Αίγυπτο. Τον επόμενο χρόνο λειτουργούν ως υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. οι μονάδες της πρώην Τράπεζας Ανατολής στην Αλεξάνδρεια, το Κάιρο και το Ζαγαζίκ.
3
Με υπηρεσιακή εγκύκλιο του υποδιοικητή Αλέξ. Κοριζή καθορίζονται τα χρονικά όρια διατήρησης των υπηρεσιακών αρχείων της Τράπεζας.
3
Η Τράπεζα αγοράζει τα ακίνητα της οδού Σοφοκλέους 2 και 6.
0
Ίδρυση των πρακτορείων Ορεστιάδας και Ποταμού Κυθήρων.
3
Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 9.377 εκατομμύρια δραχμές.
6
- 1933** Ο Χίτλερ γίνεται καγκελάριος της Γερμανίας. Ο Φραγκλίνος Ρούσβελτ εφαρμόζει στις Η.Π.Α. την πολιτική του New Deal.
- 1933** **29 Δεκεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου τροποποιείται ο Οργανισμός Υπηρεσίας. Καταργούνται τα τμήματα: *Παρακολούθησεως και Βελτιώσεως των Υπηρεσιών Κεντρικού Καταστήματος και Υποκαταστημάτων, Υλικού Γραφείου και Ταμείων Χρηματογράφων Περιουσίας Τραπέζης*. Συστήνεται Τμήμα *Οργανώσεως και Λειτουργίας Υπηρεσιών της Τραπέζης*. Μετονομάζεται το τμήμα *Ταμείων Χρηματικού* σε τμήμα *Ταμείων Χρηματικού και Τίτλων*.
3
Ίδρυση μονάδων στην Αμφίκλεια, την Άνδρο, στο Καρλόβασι Σάμου και στη Γέρα Μυτιλήνης.
3
- 1934** Ξεκινά η *Μεγάλη Πορεία του Μάο Τσε Τούνγκ* στην Κίνα.
- 1934** **1 Αυγούστου.** Εγκαινιάζεται στο Κεντρικό Κατάστημα η νέα αίθουσα συναλλαγών των χρεογράφων «κάτω της μεγάλης αιθούσης του Χρηματιστηρίου», η οποία περιλαμβάνει νέα θησαυροφυλάκια και ενοικιαζόμενες θυρίδες για την πελατεία της Τράπεζας.
2
Οκτώβριος. Αρχίζει η έκδοση της εφημερίδας *Τραπεζιτική* του Συλλόγου Υπαλλήλων Ε.Τ.Ε.
0

To Iστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος από το ξεκίνημά της έλαβε την απαραίτητη πρόνοια για τη σωστή ταξινόμηση και φύλαξη των παραγόμενων υπηρεσιακών εγγράφων. Στο πρώτο της οργανόγραμμα του 1842, που φέρει τον τίτλο Έκθεσις της εις τα διάφορα τμήματα διαιρέσεως της υπηρεσίας, αναφέρεται για το θέμα αυτό: «ο Πρωτοκόλλιστής ... τηρεί υπό την ευθύνην του το αρχείον της Τραπέζης, φυλάττων εν αυτώ μεθοδικώς και εν τάξει άπαντα τα έγγραφα».

Ήδη στο τέλος του 19ου αιώνα, το 1894, εκδίδεται ένα τυπωμένο ευρετήριο 280 σελίδων με τίτλο Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Γενικά Αρχεία, στο οποίο καταγράφεται το σύνολο του αρχειακού υλικού της Τράπεζας που φυλάσσεται σε 110 ερμάρια, τοποθετημένα σε επτά αριθμημένα δωμάτια στο Κεντρικό Κατάστημα της οδού Αιόλου.

Τη δεκαετία του 1920 η Τράπεζα κατασκευάζει ένα κτήριο ειδικά προορισμένο για αρχεία, το πρώτο και μόνο μέχρι σήμερα τέτοιο κτήριο στη χώρα μας, όπου τοποθετούνται τα υπηρεσιακά αρχεία της Τράπεζας.

Την επόμενη δεκαετία καταρτίζεται νέο πληρέστερο ευρετήριο, στο οποίο αναφέρονται και οι εκκαθαρίσεις που έχουν μεσολαβήσει. Το ευρετήριο αυτό υπάρχει σε δακτυλογραφημένη μορφή.

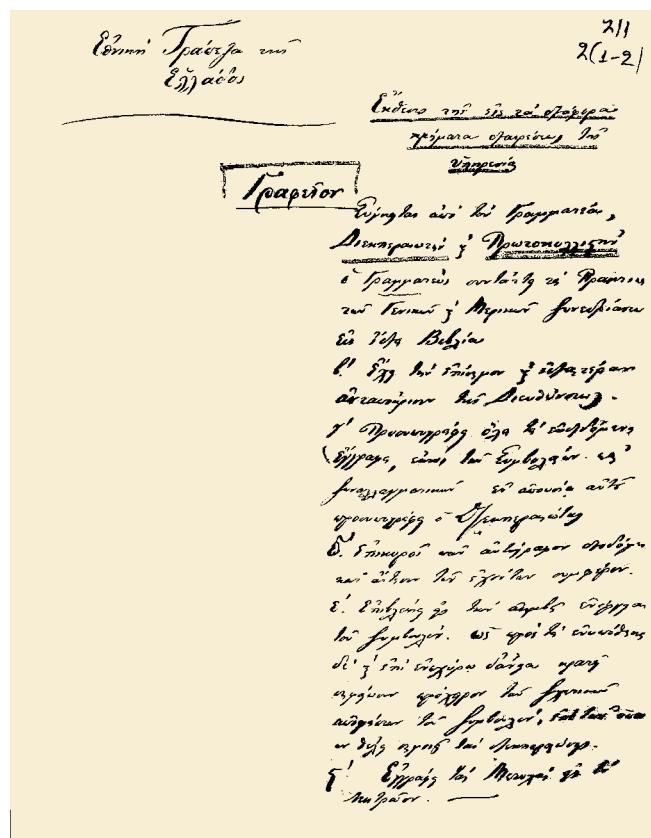
Για πρώτη φορά έγινε προσπάθεια διαχωρισμού αρχειακού υλικού της Τράπεζας, ιστορικού ενδιαφέροντος, και διάθεσή του για ερευνητικούς σκοπούς με την Πράξη του διοικητή Ιωάννη Δροσόπουλου αριθ. 144 της 20ής Ιουλίου 1938, όπως αυτή εξειδικεύτηκε με την Εγκύλιο Διοικήσεως 26 στις 6ης Αυγούστου 1938. Σκοπός της

ήταν η συγγραφή της ιστορίας των εκατό πρώτων χρόνων της Τράπεζας.

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος που ακολούθησε ανέστειλε τους εορτασμούς της εκαπονταείας, που είχαν οριστεί για το 1941. Η εμφυλιακή και μετεμφυλιακή περίοδος στη συνέχεια δεν επέτρεψαν την προώθηση της συγγραφής της ιστορίας της Ε.Τ.Ε.

Το 1962 με την Πράξη αριθ. 169 της 19ης Οκτωβρίου του διοικητή Δ. Χέλμη συντίνεται εκ νέου το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας προκειμένου να οργανώσει τον εορτασμό για τα 125 χρόνια λειτουργίας της Εθνικής το 1966. Ο εορτασμός οργανώνεται με επιτυχία, αλλά η δικτατορία του 1967 σταματά και πάλι τις δραστηριότητες του Ιστορικού Αρχείου.

Το 1977 με την Πράξη αριθ. 261 της 25ης Ιουλίου του διοικητή Άγγ. Αγγελόπουλου επαναδραστηριοποιείται το Ιστορικό Αρχείο, συντίνεται Επιτροπή Ιστορίας της Ε.Τ.Ε., επικεφαλής της οποίας τίθεται ο υποδιοικητής Παν. Τζανετάκης και διερευνάται η δυνατότητα δημιουργίας Μουσείου της Τράπεζας. Το νέο αυτό ξεκίνημα μπορεί να θεωρηθεί ως η απαρχή της δραστηριότητας του Ιστορικού Αρχείου, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

2

3

1. Η πρώτη σελίδα της χειρόγραφης Έκθεσεως της εις τα διάφορα τμήματα διαιρέσεως της υπηρεσίας, η οποία κυκλοφορεί πιθανώς το 1842, υπογράφεται από τον Γεώργιο Σταύρο, και όπου για πρώτη φορά γίνεται αναφορά στα αρχεία της Τράπεζας.

2. Το εξώφυλλο του Ευρετηρίου των Γενικών Αρχείων της Τράπεζας, έκδοσης του 1894.

3. Παλαιά τραπεζικά κατάστιχα της Εθνικής, τα οποία βρίσκονται στο Ιστορικό Αρχείο Ε.Τ.Ε.

4. Το κτήριο των Αρχείων της Ε.Τ.Ε. μόλις έχει αποπερατωθεί στα μέσα της δεκαετίας του 1920. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο δούς Γ' Σεπτεμβρίου στο μπροστινό μέρος δεν έχει ακόμη διαμορφωθεί και είναι σχεδόν ρέμα. Στο κτήριο αυτό, μέχρι τον Αύγουστο του 2000, στεγάστηκαν τα Γενικά Αρχεία της Τράπεζας και για ένα μικρό διάσπημα, 1977-1984, και το Ιστορικό Αρχείο. Μετά τη στρέωση και μετασκευή του θα στεγάσει από το 2001 το Ιστορικό Αρχείο.

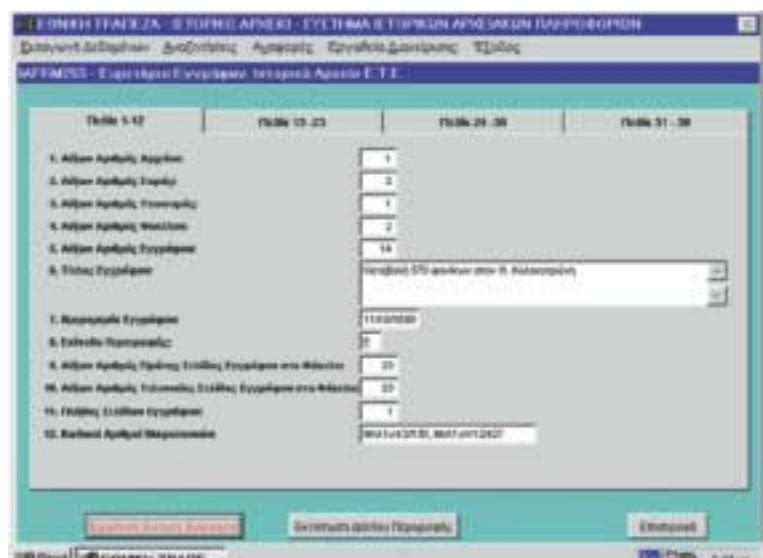
4

5

8

6

8

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

不

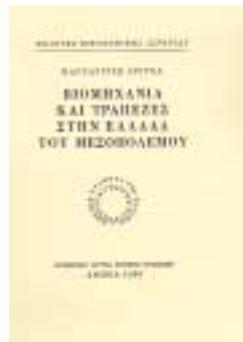

19

5. Η Εγκύλιος Διοικήσεως της 6ης Αυγούστου 1938, που υπογράφει ο διοικητής Ιωάννης Δροσόπουλος, με την οποία ορίζεται ο εορτασμός της εκατονταετούς λειτουργίας της Τράπεζας, προγραμματίζεται η έκδοση της ιστορίας της για τα εκατό πρώτα χρόνια καθώς και η ίδρυση Μουσείου και Ιστορικού Αρχείου.

11

12

13

6. Η Πράξη Διοικητού 196 της 19ης Οκτωβρίου 1962, που φέρει την υπογραφή του διοικητή Δημητρίου Χέλμη, με την οποία συστήνεται η υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου.

14

15

16

7. Η Πράξη Διοικητού 261 της 25ης Ιουλίου 1977, με την οποία συγκροτείται τριμελής επιτροπή προκειμένου να δραστηριοποιήσει την υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου, να μελετήσει τη δυνατότητα λειτουργίας Μουσείου Οικονομικής Ιστορίας και να προωθήσει τις εργασίες για τη συγγραφή επιστημονικής ιστορίας της Εθνικής Τράπεζας.

8. Το εξώφυλλο του Γενικού Ευρετηρίου του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζης. Το συνέταξε, μετά την επαναδραστηριοποίηση του Ιστορικού Αρχείου, η συνεργάτιδα Ευτυχία Λιάτα και εκδόθηκε το 1980.

9. Δελτίο του ηλεκτρονικού ευρετηρίου με το οποίο λειτουργεί σήμερα το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής.

10. Το αναγνωστήριο του Ιστορικού Αρχείου Ε.Τ.Ε. με τα μηχανήματα ανάγνωσης-εκτύπωσης μικροφύλμ που εξυπηρετούν τους ερευνητές. Η φωτογραφία είναι του τέλους της δεκαετίας του 1980 στο κτήριο που στέγαζε το Ιστορικό Αρχείο μέχρι τον Νοέμβριο του 2000.

17

11-16. Μερικές από τις μονογραφίες τις οποίες έχει δημοσιεύσει το Ιστορικό Αρχείο στη σειρά Μελέτες Οικονομικής Ιστορίας.

17. Το μηχάνημα μικροφωτογράφησης με το οποίο εργαζόταν το Ιστορικό Αρχείο το 1984.

18. Το αντίστοιχο σημερινό μηχάνημα μικροφωτογράφησης. Σήμερα η διαδικασία μικροφωτογράφησης γίνεται, για λόγους ασφαλείας, παράλληλα με την ψηφιοποίηση, την οποία έχει ξεκινήσει το Ιστορικό Αρχείο.

18

- 1934** Οι τεχνικές υπηρεσίες της Ε.Τ.Ε. ολοκληρώνουν την κατασκευή του κτηρίου του Χρηματιστηρίου Αθηνών. 10
- 1936** Δικτατορία Ιωάννη Μεταξά στην Ελλάδα.
Έναρξη Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου. Ο Τζ. Μ. Κέυνς δημοσιεύει τη Γενική θεωρία της απασχόλησης, του τόκου και του χρήματος.
- 1936** Χρηματοδότηση από την Ε.Τ.Ε. ερευνών για πετρέλαιο στη Θράκη και στην Ήπειρο. 7
- Χορήγηση δανείου 110 εκατομμυρίων δρχ. στους Σιδηροδρόμους Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.) για ανανέωση υλικού. 5
- 1937** **28 Δεκεμβρίου.** Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου καταργείται το Τμήμα Οργανώσεως και Λειτουργίας των Υπηρεσιών της Τράπεζης.
30 Δεκεμβρίου. Σε έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζεται η προετοιμασία του εορτασμού της Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Τράπεζας και η έκδοση σχετικού λευκώματος καθώς και ο εορτασμός των 50 χρόνων συνεχούς υπηρεσίας στο Ίδρυμα του διοικητή Ιωάννη Δροσόπουλου. 3
- 1938** **20 Ιοντίου.** Με Πράξη του ο διοικητής Ιωάννης Δροσόπουλος συστήνει επιτροπή για την προετοιμασία του εορτασμού της επετείου των εκατό χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας υπό την καθοδήγηση του συμβούλου Αλέξανδρου Διομήδη και μέλη τους διευθυντές των τμημάτων Γενικής Γραμματείας και Οικονομικών Μελετών και Δημοσιεύσεων και το γραμματέα του Γενικού Συμβουλίου. 1
- 6 Αυγούστου.** Με Εγκύλιο Διοικήσεως ο διοικητής Ι. Δροσόπουλος καθορίζει τα του εορτασμού των εκατό χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας: 1. Σύσταση Επιτροπής Γενικού Εορτασμού υπό την προεδρία του διοικητή, η οποία θα καθορίσει το πρόγραμμα, 2. Έκδοση της ιστορίας των εκατό χρόνων της Τράπεζας, 3. Ίδρυση Μουσείου και Ιστορικού Αρχείου της Τράπεζας. Η απόφαση αυτή αποτελεί και την ιδρυτική πράξη της λειτουργίας του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε. Μέλη της επιτροπής, η οποία θα συντάξει την ιστορία υπό την προεδρία του γενικού σύμβουλου Αλέξανδρου Διομήδη, πρώην διοικητή της Τράπεζας, είναι δύο ακόμη μετέπειτα διοικητές της, οι Ιωάννης Παρασκευόπουλος και Άγγελος Αγγελόπουλος, καθώς και ο μετέπειτα διοικητής της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας Κάρολος Αρλιώτης. Γραμματέας της Επιτροπής ορίστηκε η δις Αρχοντούλα Β. Αποστολοπούλου, η οποία στη συνέχεια για σαρά-

ντα και πλέον χρόνια παρακολουθούσε την εξέλιξη του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας.

3

1938 6 Σεπτεμβρίου. Με την αγορά των ακινήτων της οδού Σοφοκλέους 24 και της γωνίας Σοφοκλέους και Αιόλου, η Τράπεζα ολοκληρώνει το ιδιοκτησιακό της καθεστώς στο τετράγωνο της αρχικής της εγκατάστασης των οδών Σταδίου-Γεωργίου Σταύρου-Αιόλου-Σοφοκλέους.

10

1939 Εισβολή της Γερμανίας στην Τσεχοσλοβακία και την Πολωνία. Έναρξη Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Εισβολή της Ιταλίας στην Αλβανία.

1939 9 Αυγούστου. Εκλέγεται διοικητής της Εθνικής Τράπεζας ο μέχρι τότε υποδιοικητής της Αλέξανδρος Κοριζής, για να αντικαταστήσει τον αποχωρήσαντα Ιωάννη Δροσόπουλο.

10

Ο Αλέξανδρος Κοριζής γεννήθηκε στον Πόρο το 1885, σπούδασε νομικά και το 1903 προσελήφθη στην Εθνική. Ανήλθε όλες τις βαθμίδες της τραπεζικής ιεραρχίας, το 1921 έγινε διευθυντής και το 1928 υποδιοικητής. Το 1936 έγινε υπουργός Κρατικής Υγειεινής και Αντιλήψεως στην κυβέρνηση Μεταξά. Ενάμιση χρόνο μετά την εκλογή του ως διοικητή, ο βασιλιάς Γεώργιος Β' τον κάλεσε στις 29 Ιανουαρίου 1941 να αναλάβει την πρωθυπουργία για να αντικαταστήσει τον αποθανόντα Ι. Μεταξά. Η Ελλάδα βρισκόταν ήδη σε πόλεμο με την Ιταλία. Στις 18 Απριλίου του ίδιου χρόνου, μετά τη γερμανική επίθεση κατά της Ελλάδας, ο Αλέξανδρος Κοριζής αυτοπυροβολήθηκε και έθεσε τέρμα στη ζωή του.

29 Δεκεμβρίου. Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου τροποποιείται ο Οργανισμός της Υπηρεσίας ως ακολούθως: Καταργούνται τα τμήματα Ταμείων Χρηματικού και Τίτλων, Επιμελητείας και Διαχειρίσεως Κτημάτων εξ Ανταλλαγής και συγχωνεύονται τα τμήματα Εξωτερικού Συναλλάγματος και Τραπεζών και Διαθεσίμων Εξωτερικού σε ένα τμήμα Εξωτερικού Συναλλάγματος και Διαθεσίμων Εξωτερικού.

3

Κατά την εικοσαετία 1920-1939, η Εθνική συμμετέχει στην ίδρυση πολλών μεγάλων εταιρειών σε βασικούς παραγωγικούς κλάδους: συγκοινωνίες-μεταφορές, χημικές βιομηχανίες, εξόρυξη, κατασκευές-οικοδομές, τσιμέντα, εριουργία, ταπητουργία, εξηλεκτρισμός, επεξεργασία γεωργικών προϊόντων κ.ά., διαμορφώνοντας ένα εξαιρετικά σημαντικό χαρτοφυλάκιο συμμετοχών στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας.

7

- 1939** Τη δεκαετία 1930-39, η Εθνική δωρίζει πάνω από 50 εκατομμύρια δρχ. σε ιδρύματα, συλλόγους και σωματεία. 8
3
- Η Τράπεζα διαθέτει 98 υποκαταστήματα και απασχολεί 2.968 άτομα.
- 1940** Επίθεση της Ιταλίας κατά της Ελλάδας. Κατά την απογραφή του πληθυσμού η Ελλάδα έχει 7.344.860 κατοίκους.
- 1940** **Οκτώβριος.** Με την κήρυξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου, μεγάλο μέρος του προσωπικού στρατεύεται. Η Τράπεζα συμμετέχει στον Έρανο Κοινωνικής Πρόνοιας, στη Φανέλα του Στρατιώτη, στην υπηρεσία αλληλεγγύης του μετώπου, ενισχύει τις οικογένειες των στρατευμένων και δωρίζει πλήρες κινητό χειρουργείο στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό και αναρρωτήρια για τους τραυματίες. 8
- 25 Δεκεμβρίου.** Στο βομβαρδισμό της Κέρκυρας από την ιταλική αεροπορία πλήττεται με βραδυφλεγή βόμβα το καταφύγιο του υποκαταστήματος της Εθνικής με αποτέλεσμα να βρουν το θάνατο 21 άτομα και να τραυματιστούν άλλα 30. 3
- Συμμετοχή της Ε.Τ.Ε. στο εκδοθέν β' τμήμα του λαχειοφόρου δανείου 300 εκατομμυρίων δρχ. της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας. 7
- Ίδρυση του πρακτορείου Ιεράπετρας Κρήτης. 3
- 1941** Εισβολή της Γερμανίας στην Ελλάδα. Γερμανο-ιταλο-βουλγαρική Κατοχή. Η εξόριση ελληνική κυβέρνηση στην Αίγυπτο. Εισβολή της Γερμανίας στη Σοβιετική Ένωση. Ιαπωνική επίθεση στο Περλ Χάρμπορ. Οι Η.Π.Α. εισέρχονται στον πόλεμο.
- 1941** **5 Μαρτίου.** Ορίζεται συνδιοικητής της Τράπεζας ο Κωνσταντίνος Γ. Ζαβιτσιάνος. Με την ιδιότητά του αυτή προεδρεύει ενός νεοπαγούς οργάνου, της Διοικούσας Επιτροπής της Τράπεζας, στην οποία συμμετέχουν ακόμη ως μέλη ο Κωνσταντίνος Τριανταφυλλόπουλος και ο Γεώργιος Πεσμαζόγλου. Το όργανο αυτό διοικεί την Τράπεζα μετά την ανάληψη της πρωθυπουργίας από το διοικητή της Αλέξανδρο Κοριζή. 10
- Με την Κατοχή της χώρας από τις στρατιωτικές δυνάμεις του Άξονα και μέχρι την Απελευθέρωση δεν δημοσιεύονται ισολογισμοί της Τράπεζας και δεν συγκαλούνται οι τακτικές γενικές συνελεύσεις των μετόχων.
- 1942** Η εκλεγμένη Διοίκηση της Τράπεζας αποφεύγει κάθε συνεργασία με τις αρχές Κατοχής, αντιστέκεται και αρνείται να χρηματοδοτήσει πολεμικές βιομηχανίες και στρατιωτικά έργα του εχθρού, υπερασπιζόμενη, κατά το δυνατόν, τα περιουσιακά στοιχεία της Ε.Τ.Ε. από την απειλούμενη διαρπαγή. 8

- 1942** Η Τράπεζα οργανώνει καθ' όλη τη διάρκεια της Κατοχής και της πείνας διανομή βοηθημάτων, τροφίμων και συσσιτίου για τις 4.000 οικογένειες του προσωπικού της. Οι δαπάνες γίνονται είτε από τα διαθέσιμά της είτε από την πώληση χρεογράφων της. 8
- Επενδύσεις της Ε.Τ.Ε. σε ακίνητα για τη διασφάλιση της περιουσίας της, που κινδυνεύει να αφανιστεί λόγω του υπερπληθωρισμού της εποχής. 7
- Αναπροσαρμογή-αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής κατά 2.000 μετοχές, που παραδόθηκαν στο δημόσιο με βάση το ν.δ. 2021/1942. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας 22.000.000 δραχμές. 6
- Ίδρυση του πρακτορείου Αγοράς στην Αθήνα. 3
- Το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 40.034 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1943** Απόβαση των Συμμαχικών δυνάμεων στη Σικελία.
- 28 Ιανουαρίου.** Οι αρχές Κατοχής ορίζουν τον Γεώργιο Σπ. Μερκούρη διοικητή της Εθνικής Τράπεζας. Ο συνδιοικητής Κ. Ζαβιτζιάνος και το νόμιμα εκλεγμένο Γενικό Συμβούλιο οδηγούνται σε παραίτηση. 10
- Σεπτέμβριος-Οκτώβριος.** Προσπάθεια των δυνάμεων Κατοχής και των συνεργατών τους να ιδιοποιηθούν με πληθωριστικό χρήμα μετοχές εταιρειών του χαρτοφυλακίου της Ε.Τ.Ε. Σθεναρή αντίσταση των στελεχών και του προσωπικού –«μάχη των χρεογράφων»– για την προστασία του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. 8
- 24 Οκτωβρίου.** Συστήνεται νέος *Οργανισμός Υπηρεσίας*, σύμφωνα με τον οποίο οι κεντρικές υπηρεσίες της Τράπεζας χωρίζονται σε επτά διευθύνσεις, *A'-Z'*, που περιλαμβάνουν 28 τμήματα συνολικά. 3
- 28 Νοεμβρίου.** Οι αρχές Κατοχής ορίζουν ως διοικούντα σύμβουλο της Τράπεζας τον Δημήτριο Π. Λυμπέρη για να αντικαταστήσει τον αποθανόντα Γ. Μερκούρη. Μέχρι την Απελευθέρωση, τον Οκτώβριο του 1944, η Τράπεζα θα διοικείται από διευθύνοντα σύμβουλο. 10
- Ίδρυση του υποκαταστήματος Άργους. 3
- 1944** Απελευθέρωση της Ελλάδας.
Διεθνής νομισματική συμφωνία του Μπρέτον Γουντς. Ίδρυση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

1944 16 Νοεμβρίου. Εγκαθίσταται ως πρώτος, μετά την Απελευθέρωση από τη γερμανική κατοχή, διοικητής ο Κωνσταντίνος Δ. Τριανταφύλλοπουλος. Για να καταδειχθεί η σημασία που απέδιδε η κυβέρνηση στο ρόλο που κλήθηκε να διαδραματίσει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στη νέα εποχή, την εγκατάσταση του νέου διοικητή έκανε ο ίδιος ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου, συνοδευόμενος από τους υπουργούς του οικονομικού του επιτελείου.

10

Ο Κωνσταντίνος Τριανταφύλλοπουλος γεννήθηκε στο Καρπενήσι της Ευρυτανίας το 1881. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, του οποίου αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1902. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Γκέττινγκεν και το Βερολίνο. Άρχισε να δικηγορεί το 1907. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Κοινωνιολογικής Εταιρείας, συνιδρυτής του Λαϊκού Κόμματος των Κοινωνιολόγων και ιδρυτικό μέλος του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Αναγορεύεται υφηγητής το 1908. Τακτικός καθηγητής από το 1918, θα παραμείνει στο Πανεπιστήμιο μέχρι το 1951. Υπουργός Δικαιοσύνης το 1926 και το 1932. Το 1928 προσλαμβάνεται ως νομικός σύμβουλος στην Εθνική. Εκλέγεται μέλος της Ακαδημίας Αθηνών το 1933. Το 1941 ορίζεται ως ένα από τα τρία μέλη της Διοικούσας Επιτροπής της Τράπεζας, ενώ το 1945 εκλέγεται μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Απεβίωσε στις 22 Φεβρουαρίου του 1966.

22 Νοεμβρίου. Με εγκύλιο Διοικήσεως ο διοικητής της Απελευθέρωσης θέτει σε κίνηση όλο το περιφερειακό δίκτυο της Τράπεζας για την καταγραφή της πραγματικής κατάστασης σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και σε όλη την επικράτεια, ώστε με γνώση των πραγματικών δεδομένων να μελετηθούν τα ανορθωτικά μέτρα που επιβάλλει η κατάσταση.

8

1945 Τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Διάσκεψη της Γιάλτας. Στη Γαλλία εθνικοποιούνται οι πέντε μεγαλύτερες τράπεζες.

1945 15 Ιανουαρίου. Σε συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου ο διοικητής Κ. Τριανταφύλλοπουλος αναπτύσσει τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν για να συμβάλει η Εθνική στην οικονομική σταθεροποίηση με τη χρηματοδότηση των παραγωγικών κλάδων, την παρακολούθηση των εταιρειών στις οποίες συμμετέχει η Τράπεζα και τέλος την ομαλοποίηση των προβλημάτων που δημιούργησε η κατοχική διοίκηση στο προσωπικό.

8

19 Μαρτίου. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει διοικητή τον Γεώργιο Ι. Πεσμαζόγλου, ύστερα από πρόταση του πρωθυ-

πουργού Ν. Πλαστήρα, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος Κ. Τριανταφυλλόπουλου. Η ίδια συνέλευση εκλέγει ως υποδιοικητές τον Αθανάσιο Ι. Σμπαρούνη και τον Κλέαρχο Θ. Μανέα.

10

Ο Γεώργιος Ι. Πεζμαράς γεννήθηκε το 1889 στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Ο πατέρας του Ιωάννης είχε ιδρύσει στην Αλεξάνδρεια την «Τράπεζα Πεζμαράς και υιοί». Η οικογένεια εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1893, όταν ο Ι. Πεζμαράς αγόρασε την Τράπεζα Αθηνών. Ο Γεώργιος Πεζμαράς σπούδασε νομικά στην Αθήνα και οικονομικά και πολιτικές επιστήμες στο Παρίσι. Μετά τις σπουδές του εργάστηκε στην Τράπεζα Αθηνών, από όπου παραιτήθηκε το 1913 για να πολιτευθεί. Εκλέχθηκε επανειλημμένα βουλευτής. Έγινε υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εξωτερικών. Το 1925 με τα αδέλφια του εξέδωσε την εφημερίδα *Πρωία*. Το 1941 ορίστηκε από το διοικητή Αλέξανδρο Κοριζή μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της Εθνικής. Ως διοικητής παρέμεινε από το 1945 έως το 1951. Στη συνέχεια εκλέχθηκε πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, από το οποίο παραιτήθηκε το 1953, γιατί διαφώνησε στο θέμα της συγχώνευσης με την Τράπεζα Αθηνών. Την περίοδο 1957-1959 υπηρέτησε ως πρέσβης της Ελλάδας στην Αγκυρα. Πέθανε το 1984.

1945

19 Μαρτίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει πρόεδρο του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας τον Αλέξανδρο Διομήδη, πρώην διοικητή της Ε.Τ.Ε.

10

3

Ίδρυση του πρακτορείου Νίκαιας στον Πειραιά.

1946

Πρώτες μεταπολεμικές εκλογές στην Ελλάδα. Δημοψήφισμα και επιστροφή του βασιλιά Γεωργίου Β'. Έναρξη του Εμφυλίου πολέμου.

3

1946

10 Ιανουαρίου. Με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας τροποποιείται ο *Οργανισμός της Υπηρεσίας* και οι κεντρικές υπηρεσίες της χωρίζονται σε εννέα διευθύνσεις: Διοικητικού, Λογιστικού, Δικαστικού, Εμπορικών Εργασιών, Βιομηχανικών και Ειδικών Χρηματοδοτήσεων, Επί των Κινητών Αξιών Πίστεως, Καταθέσεων και Κινήσεως Κεφαλαίων, Εργασιών Υποκαταστημάτων και Επιθεωρήσεως.

3

Αναπροσαρμογή της αξίας του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε., σύμφωνα με τα νομοθετήματα ν.δ. 10.5.1946 και β.δ. 6/9.9.1946, σε 17.600.000.000 δραχμές.

6

- 1946** Μετά από 105 χρόνια λειτουργίας, η ονομαστική αξία της μετοχής της Εθνικής Τράπεζας αλλάζει, από 1.000 σε 800.000 δραχμές. 6
- 28 Σεπτεμβρίου.** Ορίζεται υποδιοικητής ο Πέτρος Π. Γουναράκης στη θέση του Αθανάσιου Σμπαρούνη. 10
- Ίδρυση του πρακτορείου Ιτέας. 3
- Ανασύσταση υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στο Κάιρο και την Αλεξάνδρεια. 3
- 1947** Θάνατος Γεωργίου Β', στο θρόνο ο αδελφός του Παύλος. Δόγμα Τρούμαν για οικονομική βοήθεια στην Ελλάδα και την Τουρκία. Ενσωμάτωση Δωδεκανήσου. 6
- Σχέδιο Μάρσαλ για την οικονομική ανασυγκρότηση της Ευρώπης. Ανεξαρτησία Ινδίας και Πακιστάν. 3
- 1947** Νέα αναπροσαρμογή της αξίας του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε., σύμφωνα με το ν.δ. 10.5.1946 και β.δ. 6/9.9.1946, σε 70.400.000.000 δρχ. (ονομαστική αξία μετοχής 3.200.000 δρχ.). 6
- Ίδρυση του υποκαταστήματος Ρόδου και των πρακτορείων Ζέας, Γαργαλιάνων και Ξυλοκάστρου. 3
- 1948** Η Ελλάδα γίνεται μέλος του *Ευρωπαϊκού Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας*. 3
- Ίδρυεται το κράτος του Ισραήλ. 3
- 1948** Περαιτέρω αναπροσαρμογή του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. σε 88.000.000.000 δρχ. (ονομαστική αξία μετοχής 4.000.000 δρχ.), σύμφωνα με το β.δ. 7.7.1948. 6
- Ίδρυση των μονάδων Κεραμεικού, Γ' Σεπτεμβρίου, Αιτωλικού, Καλύμνου και Χαλανδρίου. 3
- 1949** Τερματισμός του Εμφυλίου πολέμου. 3
- Ίδρυση του *Συμβουλίου της Ευρώπης*, του *N.A.T.O.* και της *KOMEKON*. 3
- 1949** Δημοσιεύεται στην Αθήνα το έργο του Στάθη Σπηλιωτόπουλου *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος*, με πρόλογο του Αλέξανδρου Διομήδη. 10
- 1950** Συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο της Κορέας. 3
- 1950** Με τον α.ν. 1527/1950 και τροποποιήσεις του ν. 2190/20 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», οι μετοχές της Ε.Τ.Ε. μετατρέπονται όλες σε ονομαστικές. 6
- Αναδιοργάνωση της διοικητικής λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας: διαχωρισμός οργάνων της Διοίκησης από το Κεντρικό Κατάστημα. 3

1950 Η Τράπεζα διαθέτει 112 μονάδες και απασχολεί προσωπικό 3.559 ατόμων.

3

1951 Ίδρυση της *Νομισματικής Επιτροπής*. Κατά την πληθυσμιακή απογραφή, η Ελλάδα αριθμεί 7.632.801 κατοίκους.
Ίδρυση της *Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ανθρακα και Χάλυβα*.

1951 *8 Μαρτίου*. Στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, εκλέγεται διοικητής ο Σταύρος Ι. Κωστόπουλος. Η ίδια συνέλευση εκλέγει πρόεδρο του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας τον μέχρι τότε διοικητή Γεώργιο Πεσμαζόγλου.

10

Ο Σταύρος Κωστόπουλος γεννήθηκε στην Καλαμάτα το 1900. Ήταν τραπεζίτης Ιωάννη Κωστόπουλου, σπουδασε νομικά στην Αθήνα και οικονομικά και πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού, όπου και αναγορεύθηκε διδάκτωρ. Το 1928 ξεκίνησε την πολιτική του σταδιοδρομία. Εκλέχθηκε έντεκα φορές βουλευτής και χρημάτισε υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Εφοδιασμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, Οικονομικών, Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εθνικής Αμυνας και Συντονισμού. Από το 1937 έως το 1951 διατέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της οικογενειακής Τράπεζας Εμπορικής Πίστεως, της οποίας χρημάτισε και πρόεδρος. Στην Εθνική Τράπεζα παρέμεινε διοικητής μέχρι το 1953, όταν παραιτήθηκε γιατί διαφώνησε στο θέμα της συγχώνευσης με την Τράπεζα Αθηνών.

Ίδρυση του πρακτορείου Μοιρών Κρήτης.

3

Ίδρυση του *Ταμείου Αντασφαλείας Προσωπικού Ε.Τ.Ε.*

3

1952 Ένταξη της Ελλάδας στο N.A.T.O.
Στρατιωτικό κίνημα στην Αίγυπτο.

3

1952 Ίδρυση των υποκαταστημάτων Πτολεμαΐδας, Νάουσας και Μεγάρων.
Το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας εξακοντίζεται στις 2.069.068 εκατομμύρια δραχμές.

6

1953 Νομισματική μεταρρύθμιση. Η ισοτιμία της δραχμής συνδέεται με το δολάριο Η.Π.Α. και υποτιμάται κατά 50%. Κόβονται τρία μηδενικά από τα τραπεζογραμμάτια.

1953 *Iανουάριος*. Με νόμο που ψήφισε η κυβέρνηση Αλ. Παπάγον επιβάλλεται η συγχώνευση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος με την Τράπεζα Αθηνών. Το γεγονός αυτό συναντά την αντίδραση της Διοίκησης της Εθνικής, που καταλήγει στην παραίτηση του διοικητή της και του προέδρου του Γενικού Συμβουλίου.

3

1953 Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και έκδοση νέων μετοχών μετά τη συγχώνευση των δύο τραπεζών με αντιστοιχία: 10 μετοχές της Ε.Τ.Ε.Α. ανταλλάσσονται με μία της πρώην Ε.Τ.Ε. ή 12,05 μετοχές της πρώην Τράπεζας Αθηνών. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε.Α. 223.190.100.000 δρχ., διαιρεμένο σε 30.336 μετοχές των 7.350.000 δραχμών.

6

Στις πόλεις όπου λειτουργούσαν υποκαταστήματα και των δύο τραπεζών, όλα συγχωνεύονται, πλην του λεκανοπεδίου Αττικής όπου διατηρήθηκαν και οι 15 μονάδες της πρώην Τράπεζας Αθηνών. Με τη συγχώνευση, η Ε.Τ.Ε.Α. αυξάνει το περιφερειακό της δίκτυο με τις μονάδες Αλιβερίου, Καρδαμύλων Χίου και Θεσσαλονίκης Β'. Επίσης εντάσσει στις δυνάμεις της τις μονάδες της Τράπεζας Αθηνών στο εξωτερικό: στην Αίγυπτο, το Λονδίνο, την Κύπρο (Λευκωσία, Λεμεσό, Αμμόχωστο), τη N. Αφρική (South African Bank of Athens Ltd, ίδρ. 1947) και την Αμερική, όπου οι θυγατρικές των δύο τραπεζών, Bank of Athens Trust Company (ίδρ. 1926) και Hellenic Bank Trust Company (ίδρ. 1929), συγχωνεύονται σε μία νέα τράπεζα, την Atlantic Bank of New York. Στην Ε.Τ.Ε.Α εντάσσονται επίσης οι θυγατρικές της πρώην Τράπεζας Αθηνών, όπως η Γαλλοελληνική Τράπεζα Υποθηκών (ίδρ. 1930), η Ασφαλιστική Εταιρεία Αστήρ (ίδρ. 1930) και η Τουριστική Εταιρεία Αστήρ (ίδρ. 1951). Σχηματίζεται έτσι ο μεγάλος τραπεζικός όμιλος με 133 μονάδες στο εσωτερικό και 11 μονάδες στο εξωτερικό, που θα διαδραματίσει τα επόμενα χρόνια κυρίαρχο ρόλο στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

3

8 Ιανουαρίου. Διοικητής της ενιαίας Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών αναλαμβάνει ο Κωνσταντίνος Ι. Ηλιάσκος, μέχρι τότε διοικητής της Τράπεζας Αθηνών.

10

Ο Κωνσταντίνος Ηλιάσκος ήταν γιός και εγγονός τραπεζιτών της Κωνσταντινούπολης όπου γεννήθηκε και ο ίδιος το 1893. Ο πατέρας του Ιωάννης εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1913 και ανέλαβε τη γενική διεύθυνση της Τράπεζας Αθηνών. Ο Κωνσταντίνος ολοκλήρωσε την τριτοβάθμια εκπαίδευσή του στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και στη συνέχεια φοίτησε στη Σχολή Ανωτέρων Εμπορικών Σπουδών στο Παρίσι. Από το 1914 άρχισε να εργάζεται στην Τράπεζα Αθηνών στην οποία ανήλθε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας. Μετά το θάνατο του πατέρα του, το 1946, τον διαδέχθηκε και έγινε πρόεδρος γενικός διευθυντής της Τράπεζας. Από τη θέση αυτή μεταπήδησε στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου των ενοποιημένων τραπεζών

Εθνικής και Αθηνών, για το διάστημα 8 Ιανουαρίου - 26 Φεβρουαρίου 1953 και αμέσως μετά τη Γενική Συνέλευση των μετόχων έγινε διοικητής της Ε.Τ.Ε.Α. μέχρι το 1955.

1954 Μετά τη νομισματική μεταρρύθμιση του ν. 2824/1954 (δραχμές νέας έκδοσης), το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε.Α. ανέρχεται σε 297.586.800 δρχ., διαιρεμένο σε 40.488 μετοχές των 7.350 δραχμών.

Η Τράπεζα συμπράττει με το ελληνικό δημόσιο και την Τουριστική Εταιρεία «Αστήρ» για την τουριστική αξιοποίηση της παραλίας της Γλυφάδας.

Έναρξη λειτουργίας της Μηχανολογιστικής Υπηρεσίας IBM της Τράπεζας. Εφαρμογή νέου συγκεντρωτικού λογιστικού συστήματος, θέσπιση ενδεικτικού αριθμού όλων των μονάδων της Ε.Τ.Ε.Α.

Ίδρυση πέντε νέων μονάδων σε Αθήνα και επαρχία.

1955 Αρχίζει ο ένοπλος αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α. στην Κύπρο. Ξεκινά μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα προς τη Δυτική και Βόρεια Ευρώπη.
Ίδρυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας.

1955 Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων στις 2.4.1955, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαιρείται σε δεκαπλάσιες μετοχές: μετοχικό κεφάλαιο Ε.Τ.Ε.Α. 297.586.800 δρχ., διαιρεμένο σε 404.880 μετοχές ονομαστικής αξίας 735 δραχμών.

Εκλέγεται διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών ο Βασίλειος Ι. Κυριακόπουλος.

Ο Β. Κυριακόπουλος γεννήθηκε το 1894 στη Βόνιτσα. Υπηρέτησε επί πολλά χρόνια στην Εθνική Τράπεζα και έφθασε στο βαθμό του διευθυντή. Υπήρξε στέλεχος πολλών επιχειρήσεων, εντεταλμένος σύμβουλος της «Α.Ε. Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων» μέχρι το 1946, διευθύνων σύμβουλος και γενικός διευθυντής της «Α.Ε. Καμπάς» έως το 1956. Χρημάτισε επίσης πρόεδρος του ΟΔΙΣΥ και αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων.

Υποδιοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και Αθηνών εκλέγεται ο Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος.

Ίδρυση δύο νέων μονάδων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

6

7

2

3

6

10

10

3

To Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας

1

2

Η ίδρυση του *Μορφωτικού Ιδρύματος* αποτέλεσε σημαντική παρέμβαση της Εθνικής Τράπεζας, επί Διοικήσεως Γεωργίου Μαύρου, στον πολιτιστικό χώρο. Παρόλο ότι η αναγγελία της ίδρυσής του έγινε το 1966, με την ευκαιρία των 125 χρόνων λειτουργίας της Εθνικής, το ουσιαστικό ξεκίνημα της δραστηριότητάς του αρχίζει το 1974, μετά την πτώση της δικτατορίας.

Τα πρώτα χρόνια στεγάζεται στην Πλατεία Μητροπόλεως, στον δεύτερο όροφο του εκεί υποκαταστήματος της Τράπεζας, μέχρις ότου ολοκληρωθούν οι εργασίες αποκατάστασης του κτηρίου της οδού Θουκυδίδου στην Πλάκα. Το κτήριο αυτό, που αποτελεί πλέον την έδρα του Μορφωτικού Ιδρύματος, είναι ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα δείγματα αθηναϊκού κτηρίου της οθωμανικής περιόδου.

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (Μ.Ι.Ε.Τ.), με παραδοτήματα στη Θεσσαλονίκη και την Πάτρα, αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα σε όλους σχεδόν τους τομείς του πολιτισμού. Το εκδοτικό έργο του Μ.Ι.Ε.Τ., με πρωτότυπα έργα ελλήνων και μεταφράσεις ξένων συγγραφέων, περιλαμβάνει πάνω από διακρισίους πενίντα τίτλους. Τα εκδοτικά πρότυπα που υιοθέτησε ο πρώτος του διευθυντής Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλης δημιουργήσαν σχολή στον τόπο μας. Η Πινακοθήκη του Ιδρύματος, που στεγάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο Βόρειας Ελλάδας, το Μουσείο της μεγάλης τραγωδού Κατίνας Παξινού και η θεατρολογική βιβλιοθήκη, το Παλαιογραφικό Ιστορικό Αρχείο, το Εργαστήρι Συντήρησης χάρτινου υλικού, οι περιοδεύουσες εκθέσεις που οργανώνει ανά την Ελλάδα και έξω από αυτήν αποτελούν μερικές από τις σοβαρές πολιτιστικές του παρεμβάσεις.

3

4

5

6

1. Η εξωτερική όψη του Μορφωτικού Ιδρύματος επί της οδού Θουκυδίδου 13 μετά την αποκατάστασή του.

2. Η αίθουσα του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Ι.Ε.Τ. Μέρος της επίπλωσής της προέρχεται από το Μέγαρο Μαξίμου, κατοικία του πρώην διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Δημητρίου Μάξιμου.

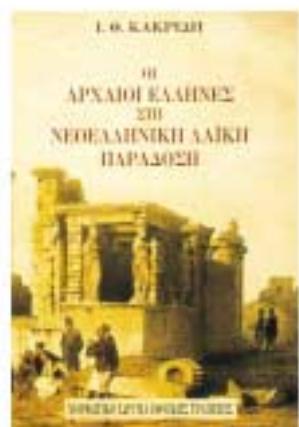
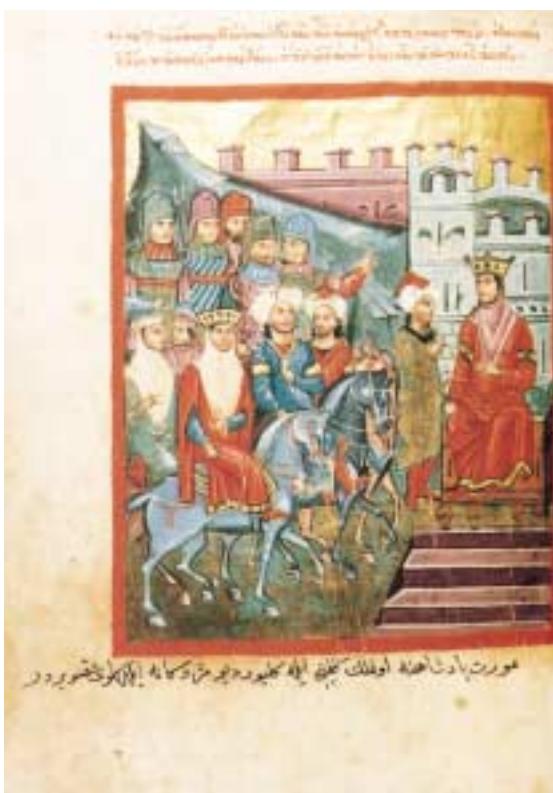
3. Η έπαυλη της Οικογένειας Καπαντζή στη Θεσσαλονίκη, που στέγασε για πολλά χρόνια το 5ο Γυμνάσιο, μετά την αποκατάστασή της από την Εθνική Τράπεζα στεγάζει σήμερα το παράρτημα του Μ.Ι.Ε.Τ. στη Βόρεια Ελλάδα.

4. Όψη από την εσωτερική αυλή του κτηρίου του Μορφωτικού Ιδρύματος.

5. Το παράρτημα του Μορφωτικού Ιδρύματος στην Πάτρα, που στέγαζεται σε νεοκλασικό κτήριο επί της Πλατείας Γεωργίου Α' και φιλοξενεί περισδικές εκθέσεις.

6. Το παλαιό ξενοδοχείο «Πατρίς» επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου στην Αθήνα, το οποίο μετασκευάστηκε από την Εθνική Τράπεζα και του δόθηκε το όνομα του συνδρυπτή της Ε.Τ.Ε.

I.-Γ. Ευνάρδου. Στεγάζει σήμερα το Μουσείο Παξινού, τη θεατρολογική βιβλιοθήκη καθώς και περισδικές εκθέσεις του Ιδρύματος.

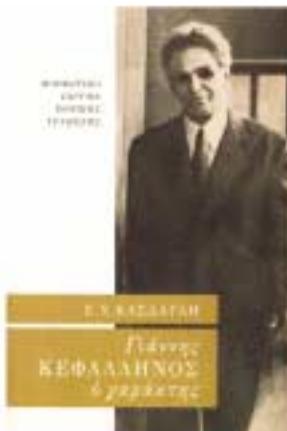
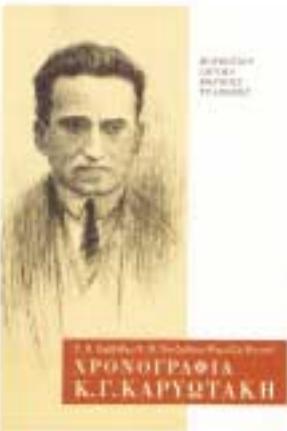
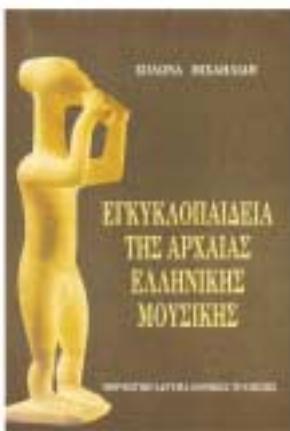
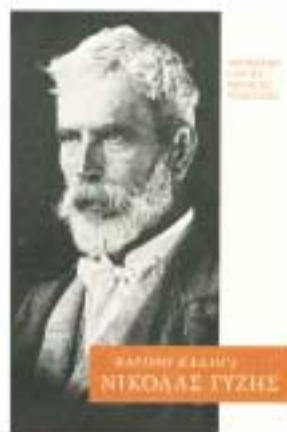
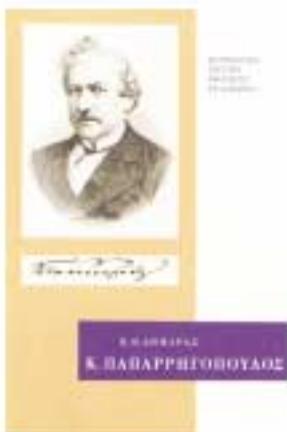
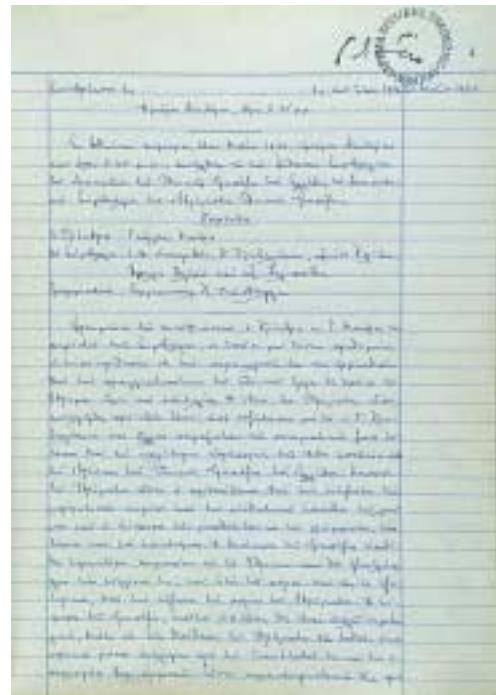
8-9. Βιβλίο πριν και μετά την παρέμβαση του Εργαστηρίου Συντήρησης χάρτινου υλικού του Μ.Ι.Ε.Τ.

10. Τα χέρια της συντηρήτριας.

11. Δείγμα παλαιού εικονογραφημένου χειρογράφου. Το Παλαιογραφικό Ιστορικό Αρχείο του Μορφωτικού Ιδρύματος διαθέτει μία από τις πλουσιότερες συλλογές μικροτανιών παλαιών χειρογράφων. Παράλληλα με τις πολύπλευρες δραστηριότητές του λειτουργεί και ως κέντρο εκμάθησης της παλαιογραφίας.

12. Η αρχική σελίδα των Πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Ι.Ε.Τ. Φέρει τις ενδείξεις, αριστερά πάνω, Συνεδρίαση 1η, δεξιά 1η του έτους 1996 και στη συνέχεια 23 Μαΐου 1966. Είναι γραμμένη με το χέρι του πρώτου διευθυντή του, Εμμ. Χ. Κασδαγλή.

13. Εξώφυλλα από εκδόσεις του Μ.Ι.Ε.Τ.

1956 Αναπροσαρμογή μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με νομοθετική ρύθμιση. Κεφάλαιο Ε.Τ.Ε.Α. 479.309.630 δρχ., διαιρεμένο σε 404.830 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.183,83 δραχμών.

6

5 Ιονλίου. Σύσταση Διεύθυνσης Περιουσίας Τραπέζης, στην οποία περιέρχονται οι αρμοδιότητες: καταστημάτων και κτημάτων Τραπέζης της Διεύθυνσης Προσωπικού και χρεογράφων ιδιοκτησίας Τραπέζης της Διεύθυνσης Γενικού Λογιστηρίου.

3

1957 Συνθήκη της Ρώμης για την ίδρυση της *Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας*. Ίδρυση της Deutsche Bundesbank.

1957 Νέα αναπροσαρμογή του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, σύμφωνα με το β.δ. 14/27.11.1956 «Περί αναπροσαρμογής των ισολογισμών των Ανωνύμων Εταιρειών». Το μετοχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε 581.407.680 δρχ., διαιρεμένο σε 404.880 μετοχές των 1.436 δραχμών.

6

Συγκρότηση από την Ε.Τ.Ε.Α. ειδικής υπηρεσίας για την ανάπτυξη της ναυτιλιακής πίστης. Συνεργασία με το Ινστιτούτο Βιομηχανικού Ορθολογισμού του Πολυτεχνείου Ζυρίχης για την έρευνα των προβλημάτων της ελληνικής βιομηχανίας.

3

Το δίκτυο εσωτερικού της Ε.Τ.Ε.Α. αποτελούν 143 μονάδες, ενώ το σύνολο του προσωπικού ανέρχεται σε 4.651 άτομα.

3

1958 **30 Απριλίου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων η Τράπεζα αποκτά πάλι την αρχική της επωνυμία: *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος*.

3

30 Απριλίου. Ο Δημήτριος Ε. Χέλμης εκλέγεται διοικητής της Εθνικής.

10

Ο Δ. Χέλμης γεννήθηκε το 1894 στην Αρτα. Σπούδασε νομικά και πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και οικονομικές επιστήμες στη Γαλλία και τη Γερμανία. Ξεκίνησε την πολιτική του σταδιοδρομία το 1933 και μέχρι το 1956 εξελέγη πέντε φορές βουλευτής. Μέχρι την εκλογή του ως διοικητή της Τράπεζας διατέλεσε υπουργός Μεταφορών, Οικονομικών, Εφοδιασμού, Εθνικής Οικονομίας και Συντονισμού.

1959 Έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Ανεξαρτησία της Κύπρου. Πόλεμος Βορείου και Νοτίου Βιετνάμ. Κουβανική Επανάσταση. Ίδρυση του *Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ελεύθερου Εμπορίου*.

- 1959** Συμμετοχή της Εθνικής Τράπεζας στην ίδρυση του Οργανισμού Βιομηχανικής Αναπτύξεως. 7
- 1960** Ίδρυση του Ναυτιλιακού Καταστήματος στον Πειραιά, ως εξειδικευμένης μονάδας για τη στήριξη της ελληνικής ναυτιλίας, καθώς και τριών νέων μονάδων στην επαρχία. 3
- Ίδρυση, σε συνεργασία με την B.P., της Αιτωλικής Εταιρείας Πετρελαίων για τη διεξαγωγή ερευνών στο υπέδαφος της Αιτωλοακαρνανίας. 7
- Ίδρυση, μαζί με τη γαλλική εταιρεία Saint Gobain, της Εταιρείας Αναπτύξεως Χημικών Βιομηχανιών για τη μελέτη της χημικής βιομηχανίας στην Ελλάδα. 7
- Η Εθνική ενισχύει τον ελληνικό τουρισμό. Συμπράττει με το ελληνικό δημόσιο στη χρηματοδότηση έργων του Αστέρα της Βουλιαγμένης στο μικρό Καβούρι. 7
- 1961** Μαζί με το γαλλικό συγκρότημα Pechiney-Saint Gobain και την A.E. Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων η Τράπεζα ιδρύει την Εταιρεία Χημικά Βιομηχανίαι Βορείου Ελλάδος για την παραγωγή αζωτοφωσφορικών λιπασμάτων. 7
- 1962** **25 Ιουνίου.** Συστήνεται υπηρεσιακή μονάδα με τον τίτλο «Ναυτιλιακά Εργασίαι», η οποία εξαρτάται απευθείας από τη Διοίκηση, ο δε επικεφαλής της έχει βαθμό υποδιευθυντή Διοικήσεως. Στη μονάδα αυτή συστήνεται και τμήμα Ναυτικής Πίστεως, που θα ασκεί τις αρμοδιότητες τις οποίες είχε το αντίστοιχο τμήμα της Διεύθυνσης Εργασιών Εξωτερικού. 3
- 19 Οκτωβρίου.** Με Πράξη του διοικητή Δημητρίου Χέλμη συστήνεται Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου στη Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών προκειμένου να συγκεντρώσει το αρχειακό υλικό της Τράπεζας «επί τω τέλει όπως τα στοιχεία ταύτα καταστούν πηγή πληροφοριών διά την σύνταξιν ιστορικών μονογραφιών και άλλων μελετών. Εις την αρμοδιότητα του Ιστορικού Αρχείου θα υπάγεται και η οργάνωσις διαρκούς εκθέσεως αναμνηστικών κειμηλίων, συλλογή νομισμάτων και σπουδαίων εγγράφων σχετικών προς την υπό της Τραπέζης, των Ιδρυτών αυτής και των Διοικητών της αναπτυχθείσαν δραστηριότητα». Επίσης, με υπηρεσιακή εγκύκλιο του επανακαθορίζονται τα χρονικά όρια διατήρησης των υπηρεσιακών αρχείων της Τράπεζας. 3
- Ίδρυση του Γραφείου αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στο Παρίσι, για την προώθηση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα. 3

- 1962** Ιδρυση τεσσάρων νέων μονάδων σε Αθήνα και επαρχία. 3
 Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 22.070 εκατομμύρια δρχ. (νέα μεγέθη μετά τη νομισματική μεταρρύθμιση του 1953 και το «κόψιμο» των τριών μηδενικών).
- 1963** Ανασύσταση της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. 6
- 1963** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. σε 872.111.520 δρχ. καταβεβλημένο κεφάλαιο, διαιρεμένο σε 607.320 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.436 δραχμών. 6
- Η Ε.Τ.Ε., μαζί με άλλους μεγάλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ιδρύει την *Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως* (E.T.E.B.A.). 9
- Δεκέμβριος.** Ο υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. Ιω. Παρακευόπουλος διορίζεται πρόεδρος της υπηρεσιακής κυβέρνησης που θα διενεργήσει τις εκλογές της 16ης Φεβρουαρίου 1964. 10
- Ίδρυση τριών ακόμη μονάδων σε Αθήνα και επαρχία. 3
- 1964** **25 Μαΐου.** Ο Γεώργιος Ι. Μαύρος εκλέγεται διοικητής της Εθνικής, αφού παραιτήθηκε από βουλευτής και υπουργός. 10

Ο Γ. Μαύρος γεννήθηκε το 1909 στο Καστελόριζο. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αναγορεύθηκε διδάκτωρ το 1936. Συνέχισε τις σπουδές του στο Βερολίνο και το 1938 εξελέγη υφυγητής του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου δίδαξε μέχρι το 1942. Ξεκίνησε την πολιτική του σταδιοδρομία το 1945 και εκλεγόταν βουλευτής συνεχώς σχεδόν μέχρι το θάνατό του. Χρημάτισε υπουργός Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Συντονισμού και Εξωτερικών. Υπήρξε μέλος της Διοίκησης της Διεθνούς Τράπεζας Ανασυγκροτήσεως, συμμετείχε σε διασκέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Διεθνούς Τράπεζας, της Διεθνούς Κοινοβουλευτικής Ένωσης και εκπροσώπησε την Ελλάδα σε γενικές συνελεύσεις των Ηνωμένων Εθνών.

25 Μαΐου. Εκλέγονται ως υποδιοικητές οι Νικόλαος Γαζής και Δημήτριος Καλαμαριώτης, ενώ εξακολουθεί να κατέχει τη θέση του υποδιοικητή και ο Ιωάννης Παρασκευόπουλος. 10

Σύσταση δύο νέων μονάδων στην επαρχία. 3

1965 Η Ε.Τ.Ε. εξαγοράζει το σύνολο των μετοχών της Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστεως, πρώην Τράπεζας Καραβασίλη, που είχε ιδρυθεί το 1924.

9

1966 *Πολιτιστική Επανάσταση στην Κίνα.*

1966 30 Μαρτίου. Πραγματοποιείται με μεγάλη επισημότητα ο εορτασμός των 125 χρόνων λειτουργίας της Εθνικής Τράπεζας. Το ελληνικό κράτος, για να τιμήσει το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας, εκδίδει σειρά γραμματοσήμων και συμμετέχει με εκπροσώπους του, ανωτάτου επιπέδου, στην πανηγυρική εκδήλωση που γίνεται στο Κεντρικό Κατάστημα και στα εγκαίνια της αναμνηστικής έκθεσης στο Ζάππειο Μέγαρο. Η Τράπεζα κυκλοφορεί αναμνηστικό μετάλλιο με την προτομή του ιδρυτή της Γεωργίου Σταύρου και αγαλματίδιο, μπρούντζινο αντίγραφο νέου αθλητή του ύστερου 6ου π.Χ. αιώνα, το οποίο προσφέρει στους επιφανείς ξένους συνεργάτες της.

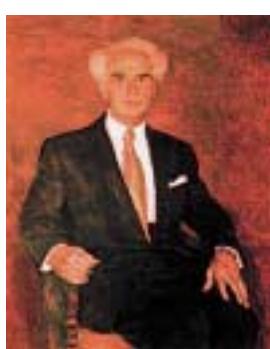
1

Ως προσφορά προς τον ελληνικό λαό, με την ευκαιρία του εορτασμού των 125 χρόνων λειτουργίας της, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος αποφασίζει την ίδρυση του *Μορφωτικού Ιδρύματος* της Εθνικής Τράπεζας, για να συμβάλει στους τομείς της επιστήμης και του πολιτισμού.

1

Ιούλιος. Ο διοικητής Γεώργιος Μαύρος παραιτείται. Τη διοίκηση της Τράπεζας αναλογιζόμενος ο μέχρι τότε υποδιοικητής Ιωάννης Π. Παρασκευόπουλος.

10

Ο Ι. Παρασκευόπουλος γεννήθηκε το 1900 στη Λάβδα Ολυμπίας. Σπούδασε νομικά και οικονομικά στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Μονάχου, Ιένας, Φραγκφούρτης και Λονδίνου. Εργάστηκε διαδοχικά ως υπόλληλος, από το 1925 έως το 1929, στην Deutsche Bank και στην Midland Bank. Από το 1929 προσλαμβάνεται στην Εθνική και ανέρχεται όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας μέχρι το βαθμό του διευθυντή. Στη συνέχεια γίνεται οικονομικός σύμβουλος. Το 1938 ξεκινά μια παράλληλη ακαδημαϊκή σταδιοδρομία. Το 1943 θα γίνει τακτικός καθηγητής και το 1961 θα αναλάβει καθήκοντα πρυτάνεως. Χρημάτισε επανειλημμένα υπουργός υπηρεσιακών κυβερνήσεων και το 1958 και 1963 αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και πρωθυπουργός αντιστοιχα.

Έκδοση του έργου του Επ. Κ. Στασινόπουλου *Η Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, 1841-1966*, Αθήνα.

10

- 1967** Επιβολή της δικτατορίας των συνταγματαρχών στην Ελλάδα.
Δημιουργία των *Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Πόλεμος των έξι ημερών μεταξύ Ισραήλ και αραβικών χωρών.
- 1967** **27 Μαΐου.** Η νόμιμη Διοίκηση της Τράπεζας, ο διοικητής Παρασκευόπουλος και οι υποδιοικητές Γαζής και Καλαμαριώτης, απομακρύνονται από το δικτατορικό καθεστώς της 21ης Απριλίου. 10
- Ιούνιος.** Ορίζεται από τη δικτατορία διοικητής ο Αχιλλέας Ζ. Κομινός και υποδιοικητές οι Κ. Παπαχαραλάμπους και Π. Καμπέρος. 10
- 1968** **11 Ιουνίου.** Συστήνεται αυτοτελής μονάδα *Υποδιεύθυνσης Ναυτιλιακών Εργασιών*, στην οποία υπάγονται οι αντίστοιχες αρμοδιότητες της *Διεύθυνσης Βιομηχανικής Πίστης*. 3
- 1969** **19 Μαΐου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο της Ε.Τ.Ε. από παρακράτηση μέρους του μερίσματος και διαίρεση του συνολικού κεφαλαίου σε διπλάσιο αριθμό μετοχών. Μετοχικό κεφάλαιο 880.614.000 δρχ., διαιρεμένο σε 1.214.640 μετοχές ονομαστικής αξίας 725 δραχμών.
- Σε συνεργασία με αμερικανική εταιρεία, η Τράπεζα εγκαινιάζει πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και απλούστευσης των τραπεζικών διαδικασιών. 2
- Συστήνονται τα γραφεία αντιπροσωπείας της Ε.Τ.Ε. στο Σικάγο και τη Φραγκφούρτη. Ιδρύονται τρεις νέες μονάδες στην Κύπρο και νέα υποκαταστήματα της θυγατρικής South African Bank στο Γιοχάνεσμπουργκ και το Ντέρμπαν της Ν. Αφρικής. 3
- Το δίκτυο εσωτερικού της Ε.Τ.Ε. αποτελείται από 240 μονάδες και το σύνολο του προσωπικού της φθάνει τα 6.719 άτομα. 3
- 1970** **9 Μαΐου.** Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας αναβαθμίζεται η αυτοτελής *Υποδιεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών* και συστήνεται *Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών*. 3
- 28 Μαΐου.** Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού και έκτακτου αποθεματικού της Τράπεζας και έκδοση νέων μετοχών, σύμφωνα με τον α.ν. 148/67. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 1.100.767.500 δρχ., διαιρεμένο σε 1.518.300 μετοχές των 725 δραχμών. 6
- Σημαντική διεύρυνση του δικτύου των υποκαταστημάτων της Τράπεζας. Κατά τη χρονική περίοδο 1965-1970, ιδρύθηκαν άλλες 111 νέες μονάδες στο λεκανοπέδιο Αττικής και στην ελληνική επαρχία.

1970 Με τη σύσταση γραφείου αντιπροσωπείας στο Μόντρεαλ του Καναδά, καθώς και νέων υποκαταστημάτων στο Λονδίνο και τη Ν. Υόρκη, το δίκτυο εξωτερικού της Ε.Τ.Ε. φθάνει τις 22 μονάδες.

3

1971 Κατά την απογραφή του πληθυσμού μετρήθηκαν στη χώρα 8.768.641 κάτοικοι.

Κατάργηση της νομισματικής Συμφωνίας του Μπρέτον Γουντς. Οι Η.Π.Α. υποτιμούν το δολάριο και αναστέλλουν τη μετατρεψιμότητά του σε χρυσό.

1971 Το δικτατορικό καθεστώς αντικαθιστά τη Διοίκηση της Εθνικής με τον Χρίστο Γ. Αχή ως διοικητή και τον Διονύσιο Τσουλουχόπουλο και, από τις 25.5.1972, τον Μιχαήλ Κοζώνη, ως υποδιοικητές, ενώ παραμένει και ο Π. Καμπέρος.

10

3 Δεκεμβρίου. Καταργούνται οι διευθύνσεις: *Καταστημάτων & Εργασιών Εσωτερικού, Βιομηχανικής Πίστης, Εργασιών Εξωτερικού, Ναυτιλιακών Εργασιών, και Καταθέσεων, Νέων Εργασιών & Απόδημου Ελληνισμού.*

Συστήνονται οι διευθύνσεις: *Εμπορικών Χορηγήσεων, Καταστημάτων Εσωτερικού, Βιομηχανικών Χορηγήσεων, Μελετών Βιομηχανίας, Ναυτιλιακών Εργασιών & Εργασιών Εξωτερικού, Καταθέσεων και Νέων Εργασιών, Διεθνών Δραστηριοτήτων και Αποδήμου Ελληνισμού.*

3

Με την ίδρυση από την Τράπεζα της θυγατρικής Εθνικής Ανωνύμου Εταιρείας Διοικήσεως & Οργανώσεως, εφαρμόζεται, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ο θεσμός της καταναλωτικής πίστης και τίθεται σε κυκλοφορία η πρώτη ελληνική τραπεζική πιστωτική κάρτα, η *Εθνοκάρτα*.

9

Το δίκτυο του εξωτερικού αναπτύσσεται περαιτέρω με την ίδρυση υποκαταστήματος στο Ρότερνταμ της Ολλανδίας και γραφείου αντιπροσωπείας στο Τορόντο του Καναδά. Η αντιπροσωπεία της Ε.Τ.Ε. στη Φραγκφούρτη γίνεται υποκατάστημα.

3

1972 **7 Σεπτεμβρίου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού και έκτακτου αποθεματικού και έκδοση νέων μετοχών, σύμφωνα με τον α.ν. 148/67. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 1.624.942.500 δρχ., διαιρεμένο σε 2.241.300 μετοχές των 725 δραχμών.

6

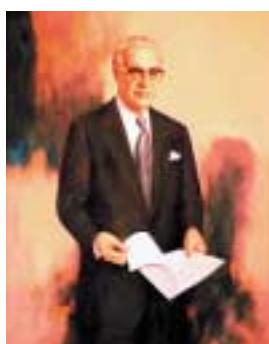
Με σκοπό τη διάθεση και διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού, πρώτη η Ε.Τ.Ε., δραστηριοποιούμενη σ' αυτόν το χώρο, αποφασίζει την ίδρυση της θυγατρικής της Διεθνικής Εταιρείας Διαχείρισεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Α.Ε.

9

Ίδρυση στον Καναδά της θυγατρικής τράπεζας *Hellenic Canadian Trust*.

9

- 1972** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 126.382 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1973** Διεθνής πετρελαική κρίση. 3
- 1973** **21 Αυγούστου.** Συστήνεται Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών με ταυτόχρονη κατάργηση της Υποδιεύθυνσης Τεχνικών Έργων που υπήρχε στη Διεύθυνση Περιουσίας Τραπέζης, της οποίας οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στη νέα διεύθυνση. 2
- Αρχίζει η εφαρμογή της άμεσης σύνδεσης των υποκαταστημάτων με τον κεντρικό ηλεκτρονικό υπολογιστή (on line-real time processing), που τα επόμενα χρόνια θα επεκταθεί με ταχύ ρυθμό σε πολλές μονάδες της Τράπεζας. 3
- Σύσταση Γραφείου αντιπροσωπείας της Τράπεζας στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας. 9
- Η Ε.Τ.Ε. αποκτά ιδιόκτητα πολυώροφα κτίρια στις Η.Π.Α. για τη στέγαση της θυγατρικής της Atlantic Bank of N. York και του υποκαταστήματος Σικάγου. 10
- 1974** Τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Κατάρρευση της δικτατορίας – αποκατάσταση του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα. 3
- 1974** **11 Ιανουαρίου.** Η Διεύθυνση Διεθνών Ναυτιλιακών Εργασιών και Εργασιών Εξωτερικού χωρίζεται σε Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών και Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων. 10
- Ιούλιος.** Με την πτώση της δικτατορίας και την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος αναλαμβάνουν οι Άγγελος Θ. Αγγελόπουλος, διοικητής, και Παναγιώτης Π. Τζαννετάκης και Κυριάκος Σ. Πουλάκος, υποδιοικητές.
- Ο Άγγελος Αγγελόπουλος γεννήθηκε το 1904 στο Βλαχοράφτι της Γορτυνίας. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών Επιστημών στην Αθήνα και συνέχισε τις σπουδές του στη Λιψία, όπου ανακηρύχθηκε διδάκτωρ το 1929, στο Παρίσι και το Πουατιέ. Το 1931 αναγορεύθηκε υφηγητής και το 1938 τακτικός καθηγητής. Στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής έγινε γραμματέας Οικονομικών της Π.Ε.Ε.Α. (Κυβέρνηση της ελεύθερης Ελλάδας). Συμμετείχε στο Συνέδριο του Λιβάνου ως απεσταλμένος της Π.Ε.Ε.Α. και ανέλαβε υφυπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας κατά την Απελευθέρωση. Εκδότης της μηνιαίας επιθεώρησης *Νέα Οικονομία*, απο-

λύθηκε το 1947 από το Πανεπιστήμιο για τα πολιτικά του φρονήματα. Το 1959 ίδρυσε την Ελληνική Εταιρεία Προγραμματισμού και το 1961 επανεκλέχθηκε τακτικός καθηγητής της Εφαρμοσμένης Οικονομικής στην Πάντειο, από όπου απολύθηκε μετά το πραξικόπημα του 1967. Μετά την εκλογή του ως διοικητή της Εθνικής, το 1975 η Ακαδημία Αθηνών τον εξέλεξε ακαδημαϊκό. Υπήρξε πολυγραφότατος και μέλος μεγάλου αριθμού διεθνών επιστημονικών οργανώσεων.

- 1974** Ίδρυση Πρακτορείου της Ε.Τ.Ε. στο Ντύσσελντορφ Γερμανίας και υποκαταστήματος στο Σικάγο. 3
- 1975** **21 Ιανουαρίου.** Συστήνεται η Διεύθυνση Απαιτήσεων εν Καθυστερήσει. Η νέα διεύθυνση θα ασκεί αρμοδιότητες που προηγουμένως είχαν οι διευθύνσεις Εμπορικών Χορηγήσεων και Βιομηχανικών Χορηγήσεων. 3
- 26 Μαΐου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού και έκτακτου αποθεματικού και έκδοση νέων μετοχών, σύμφωνα με τον α.ν. 148/67. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 1.689.940.200 δρχ., διαιρεμένο σε 2.330.952 μετοχές των 725 δραχμών. 6
- Εκδηλώνεται ενδιαφέρον της Ε.Τ.Ε. προς τον Αραβικό κόσμο. Λειτουργία στο Κάιρο γραφείου αντιπροσωπείας της Τράπεζας. 3
- Επαναδραστηριοποίηση του Μορφωτικού Ιδρύματος της Τράπεζας (M.I.E.T.), το οποίο υπό τη διεύθυνση του Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλη θα αναδειχθεί σε σπουδαίο πολιτιστικό οργανισμό. 9
- 1976** Η Τράπεζα, αξιοποιώντας τη διεθνή πίστη και τις καλές της σχέσεις με ξένους τραπεζικούς οίκους, επιτυγχάνει δάνειο 300 εκατομμυρίων μάρκων από ευρωπαϊκή κοινοπραξία τραπεζών για επενδυτικές πρωτοβουλίες των ελληνικών επιχειρήσεων. 5
- 1977** **2 Ιουνίου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας των αποθεματικών της και έκδοση νέων υπερτιμημένων μετοχών, σύμφωνα με τον ν. 542/1977. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 4.475.427.200 δρχ., διαιρεμένο σε 2.797.142 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.600 δραχμών. 6
- 25 Ιουλίου.** Με Πράξη του διοικητή Άγγελου Αγγελόπουλου συγκροτείται τριμελής επιτροπή στην οποία «ανατίθεται η δραστηριοποίησις της Υπηρεσίας Ιστορικού Αρχείου της Τραπέζης, η μελέτη των δυνατοτήτων διά την λειτουργίαν Μουσείου Οικονομικής Ιστορίας και η προώθησις των εργασιών διά την συγγραφήν

- επιστημονικής ιστορίας της Εθνικής Τραπέζης». Μετά από δύο προσπάθειες για τη συγκρότηση και λειτουργία Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής, τις οποίες ανέστειλαν την πρώτη ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και τα μετέπειτα γεγονότα και τη δεύτερη η δικτατορία του 1967, η παραπάνω Πράξη Διοικήσεως σηματοδότησε το νέο ξεκίνημα και την αδιάλειπτη μέχρι σήμερα λειτουργία του Ιστορικού Αρχείου της Ε.Τ.Ε.
- 1977** Ανοίγουν γραφεία της Τράπεζας στο Μπαχρέιν του Περσικού κόλπου και στη Μελβούρνη της Αυστραλίας.
- Οι μονάδες εσωτερικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχονται σε 334 και το προσωπικό σε 11.141 άτομα.
- 1978** Η Εθνική εντάσσεται στον διεθνή οργανισμό SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) και συνδέεται λειτουργικά δύο χρόνια αργότερα.
- 1979** **Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος. Ανατροπή του Σάχη στην Περσία.**
- 1979** **25 Μαΐου.** Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων προαγματοποιείται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας των αποθεματικών της και έκδοση νέων υπερτιμημένων μετοχών, σύμφωνα με τον ν. 542/1977. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 5.370.513.600 δρχ., διαιρεμένο σε 3.356.571 μετοχές ονομαστικής αξίας 1.600 δραχμών.
- Δεκέμβριος.** Αναλαμβάνει τη Διοίκηση της Εθνικής ο Ευθύμιος Ν. Χριστοδούλου, με υποδιοικητές τους Παναγιώτη Π. Τζαννετάκη και Ιωάννη Δ. Καλλιμασιώτη.
- Ο Ε. Χριστοδούλου γεννήθηκε το 1932 στη Λάρισα. Ολοκλήρωσε τη δευτεροβάθμια εκπαίδευσή του στο Κολέγιο Αθηνών και φοίτησε στο Hamilton College και το Columbia University. Το 1959 προσελήφθη στην Εθνική Τράπεζα ως οικονομικός εμπειρογνώμων. Το 1965 ανέλαβε διευθυντής της Ε.Τ.Ε.Β.Α. και από το 1974 ήταν γενικός διευθυντής της. Από το 1977 έως το 1979 χρημάτισε πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ολυμπιακής Αεροπορίας μέχρις ότου ανέλαβε τη Διοίκηση της Εθνικής. Από το 1984 έως το 1990 υπήρξε μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τον Απρίλιο του 1990 ανέλαβε αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών για ευρωπαϊκά θέματα, από τον Οκτώβριο του ίδιου έτους αναπληρωτής υπουργός και στη συνέχεια υπουργός Εθνικής Οικονομίας. Το 1992 εξελέγη διοικητής της Τράπεζας.

πεζας της Ελλάδος από όπου παραιτήθηκε τον Νοέμβριο του 1993. Την περίοδο 1994-1999 ήταν εκ νέου μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Υπήρξε διοικητής για την Ελλάδα στη Διεθνή Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και διατέλεσε κατά περιόδους μέλος διοικητικών συμβουλίων ή πρόεδρος βιομηχανικών, τραπεζικών και ασφαλιστικών οργανισμών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

1979 Συμμετοχή της Εθνικής κατά 40% στο κεφάλαιο της νεοϊδρυθείσας *Αραβοελληνικής Τράπεζας* με έδρα την Αθήνα. 7

Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει στο Παρίσι τη θυγατρική της τράπεζα *Banque Nationale de Grèce (France)*. 9

Η παρουσία της Εθνικής στο Κάιρο αναβαθμίζεται με τη σύσταση υποκαταστήματος. 3

Το δίκτυο εξωτερικού της Τράπεζας αποτελείται από 41 μονάδες (19 υποκαταστήματα Ε.Τ.Ε., 15 υποκαταστήματα συγγενών οργανισμών, 7 γραφεία αντιπροσωπείας), με προσωπικό 876 άτομα. 3

1980 **14 Μαΐου.** Η Ομάδα Επιλογής και Ανάπτυξης Προσωπικού και η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Εκπαίδευσεως Προσωπικού εντάσσονται στη νέα Διεύθυνση Προσωπικού. Η παρακολούθηση των λειτουργιών της παραμένει υπό την εποπτεία συμβούλων της Διοίκησης.

Η Διεύθυνση Μελετών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων καταργείται και οι λειτουργίες της εντάσσονται στη Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Χορηγήσεων.

Η Διεύθυνση Αναπτύξεως Νέων Εργασιών και Καταθέσεων καταργείται και οι λειτουργίες της μεταφέρονται στις διευθύνσεις Βιομηχανικών Χορηγήσεων και Καταστημάτων Εσωτερικού. Η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών καταργείται και οι λειτουργίες της μεταφέρονται στη Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων και Ναυτιλίας. 3

Για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου κινητών αξιών, η Τράπεζα συστήνει την Εθνική Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου Α.Ε. 9

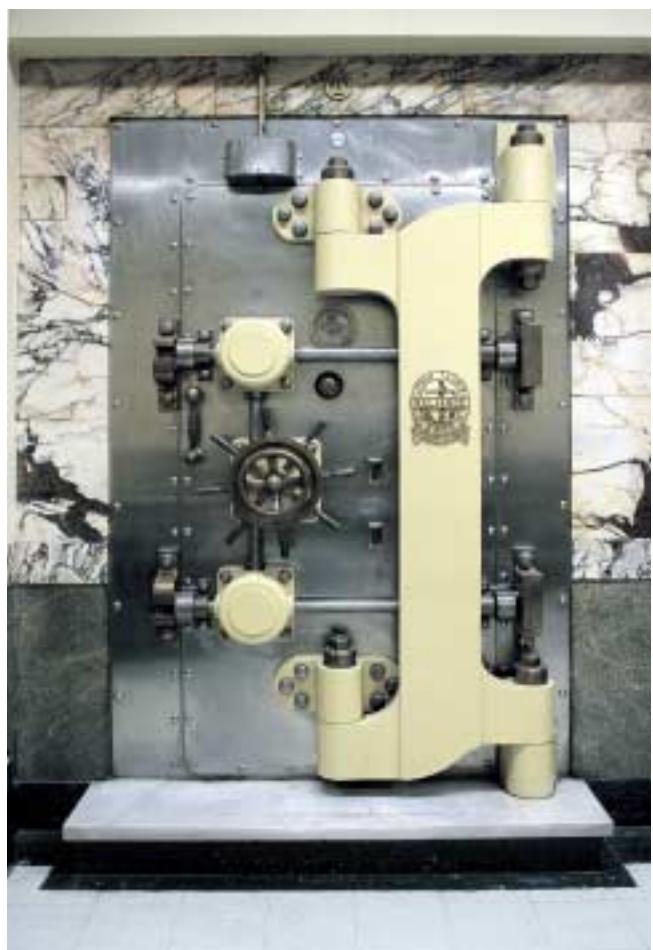
Ξεκινούν οι προσπάθειες του λειτουργικού εκσυγχρονισμού της Τράπεζας. 3

Περαιτέρω διεύρυνση του δικτύου εσωτερικού της Ε.Τ.Ε. Μέσα στη δεκαετία 1971-80 λειτούργησαν άλλες 99 νέες μονάδες σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και επαρχία. 3

Ο χρόνος μέσα από τον μηχανολογικό εξοπλισμό της Εθνικής Τράπεζας

1

2

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στα 160 χρόνια της διαδρομής της κατέβαλε συστηματική προσπάθεια να εξοπλίζει τις υπηρεσίες και τα κτήρια της με τον πλέον σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό της εποχής.

Σημαντικά δείγματα του εξοπλισμού αυτού έχουν συλλεχθεί με τη φροντίδα υπαλλήλων της Τράπεζας και είναι σήμερα συγκεντρωμένα σε μια πλούσια συλλογή που βρίσκεται υπό την ευθύνη της Διεύθυνσης Επιμελητείας. Άλλα δείγματα, κυρίως ο μηχανολογικός εξοπλισμός των κτηρίων, είναι αποτυπωμένα φωτογραφικά και επιτρέπουν να διαπιστώνουμε πώς, σε κάθε εποχή, η Εθνική φρόντιζε να βρίσκεται στην αυχμή της προόδου.

1. Το 1874 γίνεται η πρώτη υδραυλική εγκατάσταση πυρόβεστης στο κεντρικό κτήριο της οδού Αιόλου. Η μελέτη και κατασκευή της εγκατάστασης ανατίθεται σε γαλλική εταιρεία. Εξακολουθούν όμως να υπάρχουν και κινητοί πυροσβεστήρες. Σωζόμενο δείγμα αυτό της φωτογραφίας.

2. Το 1881 αποφασίζεται η εγκατάσταση σύγχρονων χρηματοκιβωτίων για τα Ταμεία Τίτλων «διά την ασφαλεστέραν φύλαξιν των κατατεθεμένων χρεογράφων και λοιπών τίτλων της Ε.Τ.Ε.».

3. Ένα από τα παλαιότερα χρηματοκιβώτια της Ε.Τ.Ε., το φερόμενο ως χρηματοκιβώτιο του Γεωργίου Σταύρου.

3

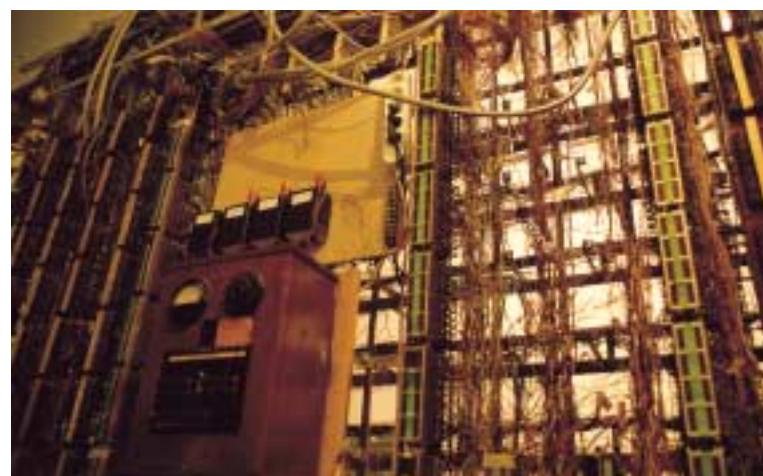
4

5

6

7

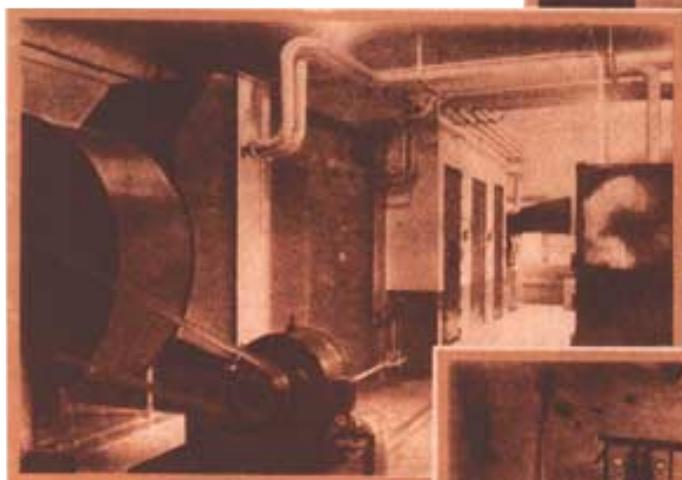

8

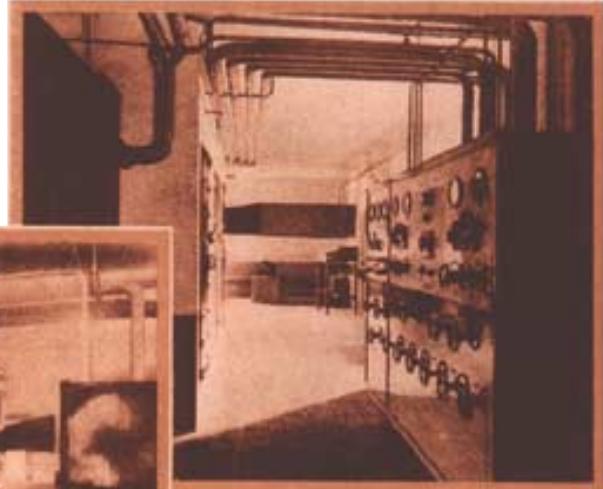

9

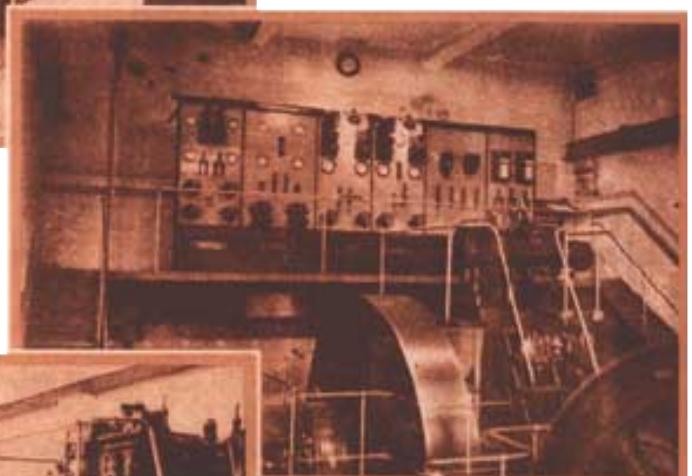
Από τις αρχές του 20ού αιώνα στα υπόγεια του Κεντρικού Καταστήματος εγκαταστάθηκε ο απαραίτητος μηχανολογικός εξοπλισμός ώστε να παρέχει αυτονομία και «σύγχρονες» ανέσεις στις υπηρεσίες που στεγάζονταν σ' αυτό.
Οι φωτογραφίες είναι από έκδοση της Τράπεζας της δεκαετίας του 1920.

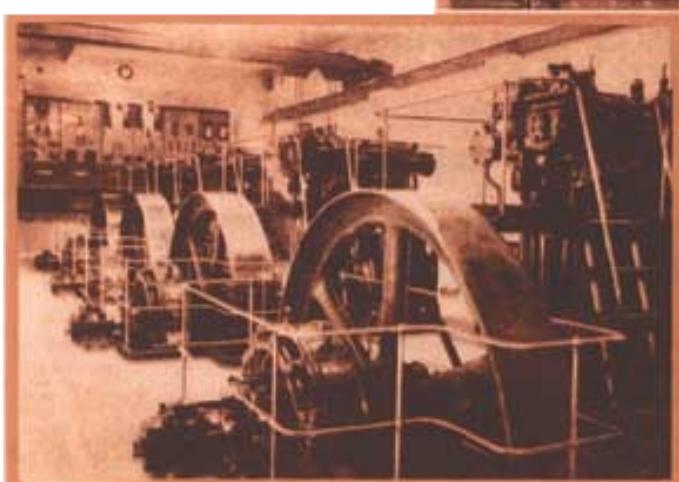
11

10

12

13

10. Πίνακας θερμομέτρησης εξ αποστάσεως της εγκατάστασης εξαερισμού.

11. Εγκατάσταση αερισμού των αιθουσών συναλλαγής.

12. Πίνακας διανομής του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού.

13. Μηχανές Diesel του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής του Κεντρικού Καταστήματος.

14

16

17

18

15

14. Το πρώτο ρολόι παρουσίας προσωπικού, κατασκευασμένο από τη National Time Recorder Co. Ltd.

15. Εκτυπωτική και σφραγιστική μηχανή, κατασκευασμένη στο ελληνικό μηχανουργείο «Κρόνος».

16. Γραφομηχανή με λατινικούς χαρακτήρες, χειροποίητη και διακοσμημένη με επιχρυσώσεις και φύλντισ, κατασκευασμένη από τον οίκο Grandall Machine Co.

τη δεκαετία του 1920.

17. Γραφομηχανή ελληνικών και λατινικών χαρακτήρων με κινητό chariot του οίκου Continental, της δεκαετίας του 1930.

18. Γραφομηχανή με λατινικούς χαρακτήρες, χειροποίητη του οίκου The Hammond Typewriter, N.Y., U.S.A.

19. Γραφομηχανή ελληνικών χαρακτήρων, κατασκευασμένη από τον αμερικανικό οίκο Oliver Co., της δεκαετίας του 1930, με πρωτοποριακό για την εποχή της σύστημα εκτύπωσης.

19

1980 Στο πλαίσιο των εκδόσεων της σειράς «Μελέτες Οικονομικής Ιστορίας» που έχουν σχέση με τη σύγχρονη έρευνα στο Ιστορικό Αρχείο της Ε.Τ.Ε. και που επιμελείται η Επιτροπή Ιστορίας, γίνεται η αναστατική έκδοση της *Ιστορίας της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (1842-1902)* του Ιω. Βαλαωρίτη (1902), με πρόλογο του υποδιοικητή Π. Τζαννετάκη.

⑩

1981 Ένταξη της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες. Κατά την απογραφή ο πληθυσμός της χώρας ανέρχεται σε 9.740.417 άτομα.

1981 **28 Νοεμβρίου.** Ο Γεώργιος-Αλέξανδρος Μαγκάκης αναλαμβάνει διοικητής της Εθνικής με υποδιοικητές τον Γεώργιο Τρ. Μίρκο και τον Κωνσταντίνο Δ. Γεωργούτσακο.

10

Ο Γ.-Α. Μαγκάκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1922. Σπούδασε νομικά στην Ελλάδα και τη Γερμανία. Ξεκίνησε την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία το 1956, οπότε αναγορεύθηκε καθηγητής του ποινικού δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Απολύθηκε από το Πανεπιστήμιο το 1968 από το δικτακτορικό καθεστώς και ακολούθως φυλακίστηκε για την αντιδικτατορική του δράση. Ως αυτοεξόριστος δίδαξε στο Πανεπιστήμιο του Φράιμπουργκ και της Χαϊδελβέργης από το 1972 έως το 1974. Το 1974 ξεκίνησε πολιτική σταδιοδρομία. Εξελέγη τρεις φορές βουλευτής και χρημάτισε υπουργός Δημοσίων Έργων και Δικαιοσύνης.

Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τη θυγατρική *Ethnodata A.E.*, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών συμβούλου πληροφορικής, την ανάπτυξη λογισμικού και την εκπαίδευση σε θέματα πληροφορικής και πολυμέσων.

⑨

Η Εθνική αποκτά τις μετοχές και την άδεια επαναλειτουργίας της *Τράπεζας Χίου (1919-1968)*.

⑨

Εορτασμός των 140 χρόνων της Τράπεζας με παρουσίαση μεγάλου μέρους της πλούσιας Καλλιτεχνικής Συλλογής της στην Εθνική Πινακοθήκη.

1

1982 **31 Μαρτίου.** Η Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων και Ναυτιλίας χωρίζεται σε Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών και Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων.

3

30 Ιουλίου. Αναλαμβάνει διοικητής ο Στυλιανός Περ. Παναγόπουλος. Υποδιοικητές παραμένουν οι Γεώργιος Τρ. Μίρκος και Κωνσταντίνος Δ. Γεωργούτσακος.

10

Ο Στ. Παναγόπουλος γεννήθηκε το 1939 στον Πειραιά. Σπούδασε οικονομικές επιστήμες στο London School of Economics. Από το 1964 έως το 1978 εργάστηκε διαδοχικά στη Citibank και την Chase Manhattan Bank. Το 1981 έγινε γενικός γραμματέας του Εθνικού Οργανισμού Τουρισμού. Στις 30 Ιουλίου του 1982 αναλαμβάνει διοικητής της Ε.Τ.Ε. Την περίοδο 1983-1987 είναι μέλος του Ανωτάτου Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής. Από το 1994 έως το 1999 είναι ευρωβουλευτής και από το 2000-2001 διευθύνων σύμβουλος της Επενδυτικής Τράπεζας της Ελλάδος.

- 1982** **1 Σεπτεμβρίου.** Μετά την παραίτηση του υποδιοικητή Γεωργίου Μίρκου, αναλαμβάνει θέση υποδιοικητή ο Κωνσταντίνος Αλεξ. Σιέτος. 10
- 10 Δεκεμβρίου.** Αναλαμβάνει ως τρίτος υποδιοικητής ο Γεώργιος Θεοδ. Λαμπρόπουλος. 10
- Η Τράπεζα λαμβάνει μέρος σε διεθνή κοινοπρακτικά δάνεια που χορηγούνται σε μεγάλες ελληνικές κρατικές επιχειρήσεις. 7
- Η θυγατρική της Ε.Τ.Ε. *Τράπεζα Υποθηκών μετονομάζεται σε Εθνική Στεγαστική Τράπεζα*. 9
- Ιδρύεται στον Καναδά, με έδρα το Μόντρεαλ και συγχώνευση των θυγατρικών N.B.G. Enterprises και Hellenic Canadian Trust, η νέα θυγατρική της Εθνικής *National Bank of Greece (Canada)*, με τρία υποκαταστήματα. 9
- Το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας ανέρχεται σε 1.207.447 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1983** **2 Μαρτίου.** Με στόχο τη διεύρυνση του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης και ενίσχυσης της περιφερειακής ανάπτυξης, συστήνεται η *Περιφερειακή Διοίκηση Βόρειας Ελλάδας*, πρώτη μονάδα του είδους αυτού. Σε αυτήν υπάγονται οι περιφερειακές διευθύνσεις *Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκης, και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης*. 3
- 24 Ιουνίου.** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με αναπροσαρμογή, λόγω υπεραξίας πάγιας περιουσίας, αξιοποίησης του αποθεματικού με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιον, προσαύξησης αξίας μετοχών κτλ. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 19.635.943.500 δρχ., διαιρεμένο σε 4.363.543 μετοχές των 4.500 δραχμών. 6

1983 **7 Δεκεμβρίου.** Με στόχο την ουσιαστική αποκέντρωση του διοικητικού μηχανισμού της Τράπεζας συστήνεται Περιφερειακή Διοίκηση Πελοποννήσου-Ιονίου, στην οποία υπάγονται οι περιφερειακές διευθύνσεις Ανατολικής Πελοποννήσου, Δυτικής Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας.

3

Η Τράπεζα λαμβάνει ειδικά μέτρα για την ενίσχυση και χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Εξασφαλίζει επενδυτικά κεφάλαια σε συνάλλαγμα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για χορηγήσεις δανείων στη βιοτεχνία, ενώ τον επόμενο χρόνο αρχίζει να αντιμετωπίζει σε νέα βάση το θέμα των υπερχρεωμένων προβληματικών επιχειρήσεων.

2

1984 **6 Φεβρουαρίου.** Καταργείται η Διεύθυνση Περιουσίας και Επενδύσεων Τραπέζης και χωρίζεται σε δύο νέες μονάδες, τη Διεύθυνση Περιουσίας Τραπέζης και τη Διεύθυνση Επενδύσεων.

3

20 Αυγούστου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Ιωάννης Δ. Δρούγκας στη θέση του αποχωρήσαντος Γ. Λαμπρόπουλου.

10

1985 **15 Νοεμβρίου.** Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Γεώργιος Τ. Κασμάς στη θέση του αποχωρήσαντος Ι. Δρούγκα.

10

1986 Συγκρότηση Επιτροπής για την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.
Στη Σοβιετική Ένωση ξεκινά η πολιτική της Γκλάσνοστ και η *Περεστρόικα*.

3

1987 Η Εθνική διαθέτει στην Ελλάδα 478 υποκαταστήματα με προσωπικό 16.000 ατόμων, ενώ στο εξωτερικό διατηρεί 54 μονάδες σε τέσσερις ηπείρους (29 υποκαταστήματα, 3 γραφεία αντιπροσωπείας και 22 υποκαταστήματα θυγατρικών οργανισμών).

10

1988 **28 Ιανουαρίου.** Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Κωνσταντίνος Χρ. Γεωργακόπουλος στη θέση του αποχωρήσαντος Κ. Σιέτου.

8 Ιονίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει την αναπροσαρμογή του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, λόγω υπεραξίας πάγιας περιουσίας, προσαύξησης αξίας μετοχών κτλ. Σύνολο μετοχικού κεφαλαίου Ε.Τ.Ε. 54.980.644.500 δρχ., διαιρεμένο σε 12.217.921 μετοχές των 4.500 δραχμών.

6

30 Νοεμβρίου. Η Διεύθυνση Οργάνωσης μετονομάζεται σε Διεύθυνση Οργάνωσης και Πληροφορικής.

3

1989 Δημιουργία του *Εθνικού Διατραπεζικού Συστήματος Πληρωμών (ΔΙΑ.Σ.)*. Πτώση του τείχους του Βερολίνου. Έκθεση Ντελόρ για την *Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.)*.

1989 **28 Ιουλίου.** Αναλαμβάνει διοικητής ο Δημήτριος Α. Γερμίδης με υποδιοικητές τους Γεώργιο Αρχοντή, Κωνσταντίνο Θανόπουλο και Μιχαήλ Ανδρόνικο.

Ο Δ. Γερμίδης γεννήθηκε στην Αλεξανδρούπολη. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια στη Γαλλία, όπου αναγορεύθηκε docteur d'Etat Οικονομικών Επιστημών το 1970. Εργάστηκε για πολλά χρόνια στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), όπου διεύθυνε πρόγραμμα διεθνούς τραπεζικής, ξένων επενδύσεων και οικονομικών μελετών, ενώ παράλληλα δίδασκε στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού. Από το 1978 έως το 1981 διατέλεσε εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Αραβοελληνικής Τράπεζας. Από το 1989 έως το 1991 χρημάτισε διοικητής της Ε.Τ.Ε. και από το 1991 έως το 1994 πρέσβης της Ελλάδας στον Ο.Ο.Σ.Α. Σήμερα είναι πρόεδρος της Χρηματιστηριακής-Επενδυτικής Εταιρείας Capital και σύμβουλος μεγάλων ελληνικών και ξένων επιχειρησιακών συγκροτημάτων.

Για τη διενέργεια όλου του φάσματος των χρηματιστηριακών εργασιών, η Ε.Τ.Ε. ιδρύει τη θυγατρική *Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.* με κεφάλαια 1.000.000.000 δραχμές.

Η Ε.Τ.Ε. συμμετέχει στην ίδρυση του Εθνικού Διατραπεζικού Συστήματος «ΔΙΑ.Σ.» με κεφάλαια 270.900.000 δραχμές.

Ολοκλήρωση των έργων αποκατάστασης του Μεγάρου Μελά στην Πλατεία Κοτζιά στην Αθήνα καθώς και του πρώην Ε' Γυμνασίου Θεσσαλονίκης (έπαυλη οικογένειας Καπαντζή), όπου εγκαθίσταται το Πολιτιστικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος της Ε.Τ.Ε.

1990 Ενοποίηση των δύο Γερμανιών. Ξεκινά η διάλυση της *Σοβιετικής Ένωσης* με την ανεξαρτητοποίηση της Αρμενίας και της Λιθουανίας.

1990 **1 Αυγούστου.** Καταργούνται η *Διεύθυνση Καταθέσεων και Ανάπτυξης Εργασιών* και η *Διεύθυνση Οργάνωσης και Πληροφορικής*. Συστήνονται η *Διεύθυνση Εργασιών*, η *Διεύθυνση Μάρκετινγκ* και *Nέων Προϊόντων*, η *Διεύθυνση Οργάνωσης και Ανάπτυξης Συστημάτων*, η *Διεύθυνση Μηχανογράφησης*, η *Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων* και η *Διεύθυνση Λειτουργιών*. Ακόμη συστήνεται η ανεξάρτητη *Υποδιεύθυνση Εκπαίδευσης Προσωπικού*.

10

9

7

10

3

1990 Μετονομάζεται η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προγραμματισμού σε Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Στρατηγικού Σχεδιασμού.

3

Η Ε.Τ.Ε. εισάγει στις δραστηριότητές της τις χρηματοδοτικές μισθώσεις leasing, ιδρύοντας, μαζί με άλλες ελληνικές και ξένες τράπεζες, τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Λήξινγκ Α.Ε.

9

Η Τράπεζα συμμετέχει στον διεθνή όμιλο τραπεζών Inter-Alpha, που συγκροτείται από μεγάλες τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου διεθνών τραπεζικών υπηρεσιών.

2

1991 Αρχίζει η σταδιακή απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Απογραφή πληθυσμού, 10.264.156 κάτοικοι.

10

Ο Μ. Βρανόπουλος γεννήθηκε το 1946 στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και έκανε μεταπτυχιακή ειδίκευση σε αγορές χρήματος και τραπεζική πρακτική στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβανία. Το 1970 αρχίζει να εργάζεται δικηγόρος. Το 1972-1975 νομικός σύμβουλος σε ιδιωτικές τράπεζες. Το 1975-1977 σύμβουλος της Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδας και το 1977-1982 γενικός διευθυντής της Ιονικής Τράπεζας. Από το 1982 έως το 1989 εργάστηκε ως νομικός σύμβουλος διαφόρων διεθνών τραπεζών. Το 1989 αναλαμβάνει πρόεδρος της Εμπορικής Τράπεζας. Στη θέση αυτή παραμένει μέχρι το 1991, οπότε αναλαμβάνει διοικητής της Εθνικής Τράπεζας από όπου αποχωρεί το 1993. Δολοφονήθηκε στις 24 Ιανουαρίου 1994.

21 Ιουνίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση 2.443.584 νέων μετοχών και κεφαλαιοποίηση μέρους του υπέρ το άρτιον αποθεματικού προηγούμενων μετοχικών εκδόσεων με έκδοση άλλων 1.221.792 νέων μετοχών. Το συνολικό καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαμορφώνεται σε 71.474.836.500 δρχ., διαιρεμένο σε 15.883.297 μετοχές των 4.500 δραχμών.

6

28 Νοεμβρίου. Συστήνονται τέσσερις νέες περιφερειακές διοικήσεις: Α', Β', Γ' και ΣΤ'. Οι Περιφερειακές Διοικήσεις Βορείου Ελλάδας και Πελοποννήσου μετονομάζονται σε Περιφερειακή Διοίκηση Δ' και Ε' αντίστοιχα.

1991 Συστήνονται έξι γενικές διευθύνσεις για το συντονισμό των λειτουργιών των διευθύνσεων της Διοίκησης.

Συγχωνεύονται η Διεύθυνση Οργάνωσης και Ανάπτυξης Συστημάτων με τη Διεύθυνση Οργάνωσης και Μηχανογράφησης σε Διεύθυνση Οργάνωσης και Μηχανογράφησης, η Διεύθυνση Εργασιών με τη Διεύθυνση Καταστημάτων Εσωτερικού και τη Διεύθυνση Μάρκετινγκ και Νέων Προϊόντων σε Διεύθυνση Εργασιών και Μάρκετινγκ, η Διεύθυνση Βιομηχανικών Χορηγήσεων με τη Διεύθυνση Εμπορικών Χορηγήσεων, η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και το Γραφείο Διοικήσεως σε Γραφείο Διοικήσεως και Δημοσίων Σχέσεων. Μετονομάζεται η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων σε Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς, η Διεύθυνση Επενδύσεων σε Διεύθυνση Επενδύσεων και Κεφαλαιαγοράς, η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Στρατηγικού Σχεδιασμού σε Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικού Ελέγχου, και η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών σε Διεύθυνση Ναυτιλιακών Χορηγήσεων.

3

Στο πλαίσιο της απελευθέρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, η Ε.Τ.Ε. αποφασίζει την πώληση συμμετοχών της σε διάφορες επιχειρήσεις εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα. Πραγματοποιούνται προσπάθειες εκσυγχρονισμού, αναδιοργάνωσης της λειτουργικής δομής της Τράπεζας και εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου της.

3

Για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης της, η Τράπεζα εκδίδει επταετές ομολογιακό δάνειο 119.124.720.000 δρχ., μετατρέψιμο σε κοινές ονομαστικές μετοχές της, από το οποίο το 85,77% περιήλθε στο ελληνικό δημόσιο.

6

Η Τράπεζα ιδρύει την Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε. Διαχειρίσεως Ενεργητικού και Παθητικού, που ασχολείται με τη ρευστοποίηση και αξιοποίηση διαφόρων περιουσιακών στοιχείων της Ε.Τ.Ε.

9

Απόφαση για ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στη Μόσχα.

3

1992 Ιδρύεται το αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών «Τειρεσίας».

Υπογραφή της Συνθήκης του Μάστριχτ για τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης (Ο.Ν.Ε.).

3

1992 **12 Οκτωβρίου.** Συστήνεται η Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεως Μεγάλων Επιχειρήσεων.

3

Η Εθνική πωλεί μέσω του Χρηματιστηρίου τη θυγατρική της Τράπεζα Αθηνών (πρώην Τράπεζα Επαγγελματικής Πίστεως).

9

- 1992** Σύνολο ενεργητικού Ε.Τ.Ε. 6.486.695 εκατομμύρια δραχμές. 6
- 1993** **28 Ιουλίου.** Αποχωρεί από τη θέση του υποδιοικητή ο Γεώργιος Αρχοντής. 10
- 19 Αυγούστου.** Η Διεύθυνση Βιομηχανικών και Εμπορικών Χορηγήσεων μετονομάζεται σε Διεύθυνση Πίστης. 3
- 8 Νοεμβρίου.** Αναλαμβάνει διοικητής ο Γεώργιος Τρ. Μίρκος με υποδιοικητές τους Κωνσταντίνο Σταμούλη, Ιωάννη Ζιάγκα και Ευγένιο Καλαφάτη. 10
- Ο Γ. Μίρκος γεννήθηκε το 1925 στην Πελασγία Λαμίας. Σπούδασε νομικά στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών της Αθήνας. Σταδιοδρόμησε ως υπάλληλος της Εθνικής Τράπεζας, στην οποία προσελήφθη το 1946, και ανήλθε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας. Απολύθηκε από το δικτατορικό καθεστώς της 21ης Απριλίου. Επανήλθε με τη Μεταπολίτευση το 1974 και ανέλαβε σύμβουλος Διοικήσεως με ειδική αποστολή τα θέματα ανάπτυξης νέων εργασιών και καταθέσεων. Το διάστημα 1981-1982 χρημάτισε υποδιοικητής και παράλληλα πρόεδρος της Τράπεζας Επαγγελματικής Πίστεως και πολλών θυγατρικών του Ομίλου της Εθνικής. Από το 1960 είναι ο εκδότης της θεωρητικής και τεχνικής επιθεώρησης *Τραπεζική*. Την περίοδο 1958-1963 υπηρέτησε με απόσπαση ως ειδικευμένος μελετητής στο Υπουργείο Συντονισμού, στην Αγροτική Τράπεζα και στο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών. Το 1964 ονομάστηκε γενικός γραμματέας του Υπουργείου Προεδρίας.
- Από το Υ.Π.Ε.ΧΩ.ΔΕ. κηρύσσεται διατηρητέο ολόκληρο το οικοδομικό συγκρότημα του Κεντρικού Καταστήματος της Τράπεζας. 10
- 1994** Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε. από κεφαλαιοποίηση. Σύνολο καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου 87.914.049.000 δρχ. (15.883.297 μετοχές των 5.535 δρχ.). 6
- Η Ε.Τ.Ε., μαζί με άλλες ελληνικές τράπεζες και επιχειρήσεις, ιδρύει στη Θεσσαλονίκη την εταιρεία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και επιχειρηματικών συμμετοχών *Εθνική Αναπτυξιακή Εταιρεία Β. Ελλάδος*. 9
- Ίδρυση στην Κύπρο της θυγατρικής *Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) ΛΤΔ.* 9
- Σύσταση υποκαταστήματος στη Σόφια και γραφείου αντιπροσωπείας στα Τίρανα. 3

1995	17 Μαΐου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Νικόλαος Καραμούζης.	10
	26 Ιουλίου. Παραιτείται ο υποδιοικητής Ευγένιος Καλαφάτης και στη θέση του τοποθετείται ο Σπυρίδων Κουνιάκης.	10
	31 Ιουλίου. Γίνεται διαχωρισμός των διευθύνσεων:	
	- Οργάνωσης και Μηχανογράφησης σε Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεύθυνση Πληροφορικής,	
	- Εργασιών και Μάρκετινγκ σε Διεύθυνση Εργασιών Δικτύου και Διεύθυνση Επιχειρηματικής Ανάλυσης και Μάρκετινγκ,	
	- Ειδικών Λειτουργιών σε Διεύθυνση Ειδικών Λειτουργιών και Διεύθυνση Τίτλων και Χρηματικού.	3
	Ιδρύεται η θυγατρική Ethnofact A.E. που παρέχει υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) και είναι μέλος της Factors Chain International που διαθέτει παγκόσμιο δίκτυο ανταποκριτών.	9
	Ίδρυση υποκαταστημάτων της Ε.Τ.Ε. στο Βουκουρέστι και τα Τίρανα.	3
	Ίδρυση των Πολιτιστικών Κέντρων της Ε.Τ.Ε. στην Αθήνα και στην Πάτρα.	3
1996	22 Φεβρουαρίου. Αναλαμβάνει διοικητής ο Θεόδωρος Β. Καρατζάς. Υποδιοικητές παραμένουν από την προηγούμενη Διοίκηση οι Κωνσταντίνος Σταμούλης, Ιωάννης Ζιάγκας, Σπυρίδων Κουνιάκης και Νικόλαος Καραμούζης.	10
	 <p>Ο Θ. Β. Καρατζάς γεννήθηκε στην Αθήνα το 1930. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές του στο Κέντρο Ανώτερων Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία ως δικηγόρος το 1955. Από το 1982 ως το 1985 χρημάτισε διευθύνσεων σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.Β.Α.). Την περίοδο 1985-1987 υπηρέτησε ως γενικός γραμματέας στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και από το 1987 ονομάστηκε υπουργός Εθνικής Οικονομίας, θέση από την οποία αποχώρησε το 1988. Κατά την περίοδο 1986-1987 ήταν πρόεδρος της Επιτροπής για την Αναμόρφωση και τον Εκσυγχρονισμό του Τραπεζικού Συστήματος.</p>	
	18 Μαρτίου. Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Θεόδωρος Πανταλάκης.	10

1996 **17 Ιουνίου.** Η Διεύθυνση Γενικού Λογιστηρίου μετονομάζεται σε Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.

3

27 Ιουνίου. Η Διεύθυνση Ναυτιλιακών Χορηγήσεων μετονομάζεται σε Διεύθυνση Ναυτιλιακών Εργασιών.

3

4 Σεπτεμβρίου. Αποχωρούν από υποδιοικητές οι Ιωάννης Ζιάγκας και Σπυρίδων Κουνιάκης και αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Ανδρέας Βρανάς.

10

24 Δεκεμβρίου. Συστήνονται:

- Η Διεύθυνση Ανάπτυξης Προσωπικού με σκοπό την ορθολογικότερη διαχείριση, αξιοποίηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας. Στη νέα μονάδα εντάσσονται οι αρμοδιότητες της εκπαίδευσης και επιλογής του προσωπικού της Τράπεζας που ανήκαν στη Διεύθυνση Προσωπικού.
- Η Διεύθυνση Επιμελητείας, η οποία μεριμνά για τη διεξαγωγή όλων των εργασιών της Τράπεζας και του Ομίλου που αφορούν μαζικές προμήθειες, συμφωνίες με εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθώς και την ασφαλιστική κάλυψη των περιουσιακών στοιχείων και των διακινούμενων αξιών της Τράπεζας.

Επίσης η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και το Γραφείο Διοικήσεως υπάγονται στη Διεύθυνση Γραμματείας.

3

Σε αντικατάσταση ομολογιών του ομολογιακού δανείου του 1991 που κατείχε το ελληνικό δημόσιο, η Τράπεζα εκδίδει νέο πενταετές ομολογιακό δάνειο 102.174.169.521 δρχ., υποχρεωτικά μετατρέψιμο σε κοινές ονομαστικές μετοχές της, που διατίθενται στο δημόσιο.

6

Ίδρυση της θυγατρικής επενδυτικής εταιρείας *N.B.G. International Ltd* με έδρα το Λονδίνο.

9

1997 **25 Νοεμβρίου.** Αποχωρεί από τη θέση του υποδιοικητή ο Κωνσταντίνος Σταμούλης.

10

Τρεις διαδοχικές αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Τ.Ε.: κεφαλαιοποίηση μέρους αποθεματικού υπεραξίας παγίων, αύξηση ονομαστικής αξίας μετοχών, έκδοση νέων μετοχών, μετατροπή ομολογιών ομολογιακού δανείου σε κοινές ονομαστικές μετοχές. Συνολικό καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο 130.971.528.400 δρχ. (22.581.298 μετοχές των 5.800 δρχ.).

6

Συγχωνεύονται οι τέσσερις ασφαλιστικές εταιρείες του Ομίλου (Εθνική Ασφαλιστική, Ε.Τ.Ε.Β.Α. Ασφαλιστική, Πανελλήνιος και Αστήρ). Η νέα εταιρεία που προκύπτει, και φέρει το όνομα *Εθνική*

- Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών**, είναι η μεγαλύτερη του κλάδου με μερίδιο 22% της αγοράς.
- 1997** Ιδρυση στο Λονδίνο της θυγατρικής εταιρείας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών *N.B.G. Finance Plc.*, με αποκλειστικό σκοπό την έκδοση και διαχείριση του ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης της Εθνικής Τράπεζας, ύψους 200 εκατομμυρίων δολαρίων Η.Π.Α.
- 1998** Ένταξη της δραχμής στο *Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών* (Μ.Σ.Ι.) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος. Εξαγορές και συγχωνεύσεις στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.
Ιδρυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- 1998** **14 Μαΐου.** Γίνονται τα επίσημα εγκαίνια του καταστήματος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος στο Βουκουρέστι. Το νέο κατάστημα έχει αρχίσει να λειτουργεί από τον Φεβρουάριο του 1997.
- 27 Ιουλίου.** Συστήνεται *Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων* της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία εισηγείται στο αρμόδιο ομώνυμο συμβούλιο της Τράπεζας για το σύνολο των κινδύνων που αναλαμβάνονται από την Εθνική και τον Όμιλό της. Στη νέα διεύθυνση μεταφέρονται αρμοδιότητες και από τις διευθύνσεις *Σχεδιασμού και Οικονομικού Ελέγχου* και *Εργασιών Δικτύου Εσωτερικού*.
- 24 Σεπτεμβρίου.** Συστήνονται δύο νέες διευθύνσεις: η *Διεύθυνση Κτηματικής Πίστης* και η *Διεύθυνση Καταναλωτικής Πίστης*. Μέρος των αρμοδιοτήτων τους μεταφέρεται από την υφιστάμενη *Διεύθυνση Πίστης*.
- 28 Σεπτεμβρίου.** Αναλαμβάνει υποδιοικητής ο Απόστολος Ταμβακάκης.
- Η Ε.Τ.Ε. απορροφά την *Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος* (*E.K.T.E.*) με όλες τις εταιρείες της.
- Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που προήλθε από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, συγχώνευση με την πρώην *E.K.T.E.* και μετατροπή ομολογιών ομολογιακών δανείων των ετών 1991 και 1996 σε κοινές ονομαστικές μετοχές. Σύνολο καταβεβλημένου κεφαλαίου 205.330.115.200 δρχ., αποτελούμενο από 35.401.744 μετοχές των 5.800 δραχμών.
- Η Ε.Τ.Ε. ιδρύει στην Κύπρο τη θυγατρική *Εθνική Χρηματιστηριακή (Κύπρου) Λίμιτεδ*.
- Ιδρυση υποκαταστημάτων στην Κορυτσά και το Δυρράχιο.

9

9

3

3

3

10

3

6

9

3

Ιστορικές επέτειοι της Εθνικής Τράπεζας

1

2

Δεν είναι ασυνήθιστο γεγονός ένας θεσμός με τη μακροβιότητα της Εθνικής Τράπεζας να έχει ειρητάσει με πανηγυρικό τρόπο σημαντικά ορόσημα της λειτουργίας του. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι για λόγους ανωτέρας βίας, δύος ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, ή συγκυριακούς δεν γιορτάστηκε καθόλου το Ιωβηλαίο των 100 χρόνων και εντελώς περιορισμένα αυτό των 150 χρόνων.

Συνήθως οι ειρητασμοί τέτοιων επετείων είναι η αφορμή ή και η ευκαιρία για να γίνουν σημαντικές χειρονομίες προς την κοινωνία ή να προικοδοτηθεί η ίδια η Τράπεζα με κάτι σημαντικό, λειτουργικό ή διακοσμητικό, που θα υπομνηματίζει και στο μέλλον τη σημαντική επέτειο. Αυτά συνοδευμένα με αναμνηστικά δώρα, εκδηλώσεις και εκδόσεις.

Η πρώτη επέτειος που γιορτάστηκε με πανηγυρικό τρόπο ήταν τα εξήντα χρόνια λειτουργίας της Τράπεζας, που συνέπεσαν και με τα 30 χρόνια υπηρεσίας στην Εθνική του τότε διοικητή της Στέφανου Στρέιτ. Για να τιμηθεί με τον πλέον πανηγυρικό τρόπο η επέτειος, είχαν προηγηθεί οι σημαντικές μετασκευές του Κεντρικού Κτηρίου, παραγγέλθηκαν τα αντίγραφα του Hess στη Βαναρία, εκδόθηκε η *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης* του Ι. Βαλαωρίτη και κόπηκε αναμνηστικό μετάλλιο, που φιλοτεχνήσε ο Γ. Ιακωβίδης, με τους τέσσερις πρώτους διοικητές στη μία όψη και το Κεντρικό Κατάστημα με τη νέα του μορφή στην άλλη. Όλα αυτά συνδυασμένα με λαμπρές εκδηλώσεις, μεγάλη παρουσία στον Τύπο και πλαισίωση από την κοινωνία.

Η δεύτερη επέτειος που έτυχε λαμπρού ειρητασμού ήταν τα 125 χρόνια. Έγινε μεγάλη έκθεση στο Ζάππειο, η οποία πρόβαλε την ιστορική διαδρομή της Τράπεζας, κυκλοφόρησε σειρά γραμματοσήμων προς τιμήν της, μετάλλιο με τον πρώτο διοικητή της Γεώργιο Σταύρο, αφίσα, επετειακή έκδοση και αντίγραφο αγαλματίδιου εφήβου του έκτου π.Χ. αιώνα. Εκείνο όμως το οποίο κορύφωσε τις εκδηλώσεις ήταν η αναγγελία της ίδρυσης του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης.

Τα εκατόντα χρόνια της Τράπεζας γιορτάστηκαν με μεγάλη έκθεση στην Εθνική Πινακοθήκη, όπου παρουσιάστηκε μεγάλο μέρος της καλλιτεχνικής συλλογής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Για τα εκατόν πενήντα χρόνια έγιναν ορισμένες εκθέσεις χαρακτικών σε επαρχιακές πόλεις και κυκλοφόρησε ένα μικρό τρίπτυχο. Φθάνουμε σήμερα στον εορτασμό των εκατόν εξήντα χρόνων του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας. Η Τράπεζα, για να σημαδέψει τη μακροβιότερη παρουσία χρηματοπιστωτικού οργανισμού στον ελλαδικό χώρο, θα πραγματοποιήσει μέσα στο χρόνο τα εγκαίνια του Νέου Κτηρίου Διοικήσεως, το οποίο θα αποτελέσει το επιτελικό κέντρο που θα οδηγήσει τον Όμιλο της Εθνικής στη νέα χιλιετία. Ακόμη οργανώνει διεθνές επιστημονικό συμπόσιο, με αφορμή την κατάρρηση των εθνικών νομισμάτων και την κυκλοφορία του ευρωπαϊκού νομίσματος, με τίτλο *Από το Αθηναϊκό τετράδραχμο στο Ευρώ*. Τέλος, για να επαναφέρει στη μνήμη του ευρύτερου κοινού τα πιο σημαντικά βήματα της πορείας των εκατόν εξήντα χρόνων της Εθνικής, εκδίδει το ανά χείρας *Ιστορικό Χρονολόγιο*.

3

1. Σχέδιο με μολύβι του ζωγράφου Γ. Ιακωβίδη, με βάση το οποίο κατασκεύαστηκε το μετάλλιο για την επέτειο των 60 χρόνων λειτουργίας της Ε.Τ.Ε.

2. Οι δύο όψεις του μεταλλίου της εξήκονταετρίδας. Στη μία πλευρά παρουσιάζονται ανάγλυφα ο κεφαλές των τεσσάρων πρώτων διοικητών της Εθνικής με τα ονόματά τους και τις χρονολογίες 1841-1901. Στην άλλη πλευρά το Κεντρικό Κατάστημα της Εθνικής, το οποίο μόλις έχει λάβει τη νέα του όψη μετά από τις μετασκευές ενοποίησης των αρχικών κτηρίων και η χρονολογία 1902.

3. Ένα δείγμα της διάστασης που έλαβε για το ευρύτερο κοινό ο εορτασμός του Ιωβηλαίου των 60 ετών. Η πρώτη σελίδα της αθηναϊκής εφημερίδας *To Astu*, της 23ης Μαρτίου 1902, αφιερωμένη στην επέτειο της Εθνικής. Περιλαμβάνει κύριο άρθρο με τίτλο *H εξήκονταετηρίς της Εθνικής Τραπέζης*, φωτογραφίες των τριών πρώτων διοικητών και ένα χαρακτικό μεγαλύτερων διαστάσεων του εν ενεργείᾳ διοικητή Στ. Στρέτι, καθώς επίσης και δύο φωτογραφίες του Κεντρικού Καταστήματος της Εθνικής, η πάνω μετά την ανακαίνιση και η κάτω όπως ήταν πριν από τη μετασκευή.

4. Το εξώφυλλο της πρωτότυπης έκδοσης της *Iστορίας της Εθνικής Τραπέζης* την οποία συνέγραψε ο τότε υποδιοικητής της Ιωάννης Α. Βαλαωρίτης, για τον εορτασμό των 60 χρόνων και κυκλοφόρησε το 1902.

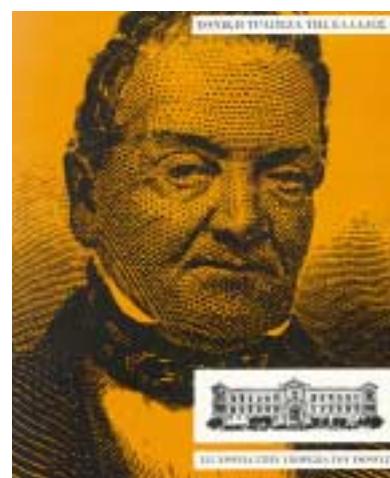
5. Έκδοση με τίτλο *H Εξηκοστή επετηρίς της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος*, μελέτη του Γεράσιμου Π. Λυκιαρδόπουλου για την ιστορία της Τράπεζας.

4

7

8

6. Αγαλματίδιο που παριστά έφηβο, αντίγραφο από μπρούντζινο πρωτότυπο του έκτου π.Χ. αιώνα που βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Το αναμνηστικό αυτό δωρήθηκε κυρίως σε ξένους πελάτες και συνεργάτες της Τράπεζας με την ευκαιρία του εορτασμού των 125 χρόνων λειτουργίας της.
7. Χάλκινο μετάλλιο με την κεφαλή του Γεωργίου Σταύρου από τη μία πλευρά και παράσταση αρχαίου αθηναϊκού νομίσματος από την άλλη.
8. Φυλλάδιο που εκδόθηκε με την ευκαιρία των 125 χρόνων λειτουργίας της Εθνικής, όπου καταγράφονται οι κύριοι σταθμοί της ιστορικής της διαδρομής και αναπαράγονται πρόσωπα και κειμήλα που την υπομνηματίζουν.
9. Σειρά γραμματοσήμων η οποία εκδόθηκε για να δηλωθεί η συμμετοχή του κράτους και της κοινωνίας στον εορτασμό του ιωβηλαίου των 125 χρόνων ενός Ιδρύματος που συνέβαλε αποφασιστικά στην πρόοδο της Ελλάδας. Το feuillet της πρώτης ημέρας κυκλοφορίας περιλαμβάνει ομοιοτυπία του φύλου 6 της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, 30 Μαρτίου 1841, που περιέχει τον ιδρυτικό νόμο της Εθνικής, δύο γραμματόσημα με τους Γεώργιο Σταύρο και Ιωάννη Γαβριήλ Εүνάρδο, τρίτο με το Κεντρικό Κτήριο της Εθνικής από χαρακτικό του Γιάννη Κεφαλληνού και τέταρτο γραμματόσημο με αναπαράσταση του χαρτονομίσματος των 25 δραχμών της τέταρτης έκδοσης των τραπεζογραμματών της Εθνικής που κυκλοφόρησε το 1867. Τέλος, υπάρχει και αντίγραφο της υπογραφής του βασιλιά Όθωνα, ο οποίος είχε εγκρίνει την διρυσή της.
10. Αφίσα που κυκλοφόρησε η Τράπεζα για τα 125 χρόνια της λειτουργίας της.
11. Τρίπτυχο που εκδόθηκε για τα 150 χρόνια της Εθνικής.
12. Φυλλάδιο για τον εορτασμό των 140 χρόνων λειτουργίας της Τράπεζας.

12

- 1998** Δημιουργία υπεράκτιας τραπεζικής μονάδας με τη μορφή διαχειριζόμενου υποκαταστήματος στο Guernsey των Channel Islands. 3
- Η Ε.Τ.Ε. διαθέτει στην Ελλάδα 610 μονάδες με 15.984 απασχολούμενα άτομα, ενώ στο εξωτερικό διατηρεί 96 συνολικά μονάδες σε Ευρώπη, Αμερική, Αφρική και Αυστραλία (81 καταστήματα, 2 Offshore Banking Units, 8 γραφεία αντιπροσωπείας και 5 ανταλλακτήρια).
- Ιδρύεται ο *Σύνδεσμος Μετόχων Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος*.
- 1999** Κλιμακώνονται οι εξαγορές και συγχωνεύσεις των ελληνικών τραπεζών. Δημιουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος (ευρώ). 3
10
- 1999** **8 Μαρτίου.** Συστήνεται *Διεύθυνση Θεσμικών Μεγάλων Πελατών* με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλήν χρηματοδοτικών, σε θεσμικούς και μεγάλους πελάτες. Στη νέα μονάδα εντάσσονται και οι αρμοδιότητες των ειδικών συνεργασιών της τέως Διευθύνσεως Εργασιών Δικτύου.
- Μετονομάζονται: Η *Διεύθυνση Εργασιών Δικτύου σε Διεύθυνση Δικτύου Εσωτερικού*, η *Διεύθυνση Επιχειρηματικής Ανάλυσης και Μάρκετινγκ σε Διεύθυνση Μάρκετινγκ* και η *Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικού Ελέγχου σε Διεύθυνση Σχεδιασμού και Οικονομικής Ανάλυσης*, με αμοιβαίες μετακινήσεις αρμοδιοτήτων. 3
- 28 Ιουνίου.** Αποχωρεί από τη θέση του υποδιοικητή ο Νικόλαος Καραμούζης. 10
- 19 Ιουλίου.** Αρχισαν να λειτουργούν τα υποκαταστήματα της Ε.Τ.Ε. στις πόλεις Μπουργκάς και Πλόβντιβ της Βουλγαρίας. 3
- 18 Οκτωβρίου.** Η μετοχή της Εθνικής Τράπεζας εισάγεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. 3
- 18 Νοεμβρίου.** Ανακοινώνεται η ίδρυση ελληνο-αιγυπτιακού Venture Capital Fund με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 50 εκατομμυρίων δολαρίων, στο οποίο συμμετέχουν ανά 50% η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και η Εθνική Τράπεζα της Αιγύπτου. 7
- 24 Νοεμβρίου.** Εγκαινιάζεται το νέο κατάστημα της Κηφισιάς, «το οποίο ενσαρκώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη συμπόρευση της οικονομίας με τον πολιτισμό...[και] αποτελεί ήδη το νέο πρότυπο για την αναβάθμιση των μονάδων της Τράπεζας ανά την Ελλάδα με γνώμονα την ταυτόχρονη βελτίωση της αισθητικής της διάστασης και της λειτουργικής της αποτελεσματικότητας». 3

1999 17 Δεκεμβρίου. Ο διοικητής Θεόδωρος Β. Καρατζάς βάζει τον θεμέλιο λίθο του *Νέου Κτηρίου Διοικήσεως* στη συμβολή των οδών Αιόλου και Σοφοκλέους. Τη μελέτη του νέου κτηρίου, που κέρδισε το πρώτο βραβείο του δημόσιου διαγωνισμού, συνέταξε το αρχι-τεκτονικό γραφείο Θεσσαλονίκης Μ. Παπανικολάου, Μ. Πολάνη, Ε. Σακελλαρίδου με σύμβουλο αρχιτέκτονα τον Ιταλό Mario Botta.

⑩

Νέες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου με διάρεση των παλαιών μετοχών (split) σε 4 νέες, καταβολή μετρητών και έκδοση νέων μετοχών, έκδοση μετοχών από μετατροπή ομολογιών του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου του 1996 κτλ. Συνολικό καταβεβλημένο κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 236.226.181.600 δρχ., αποτελούμενο από 162.914.608 κοινές ονομαστικές μετοχές των 1.450 δραχμών.

⑥

Η Τράπεζα ιδρύει την *Εθνική Συμβουλευτική Επιχειρηματικών Συμμετοχών*, θυγατρική εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες οικονομικού συμβούλου σε θέματα επενδύσεων εντός και εκτός Ελλάδος.

⑨

Η Ε.Τ.Ε. εξαγοράζει το υποκατάστημα της Chase Manhattan Bank στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας.

③

Αναβάθμιση του τεχνολογικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού της Τράπεζας. Ευρύ πρόγραμμα αναδιοργάνωσης του δικτύου των υποκαταστημάτων της.

③

2000 Απελευθέρωση και διεθνοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

2000 25 Ιανουαρίου. Γίνονται τα εγκαίνια του νέου Ναυτιλιακού Καταστήματος και της Διεύθυνσης Ναυτιλιακών Εργασιών της Εθνικής στον Πειραιά. Το νέο κατάστημα εγκαταστάθηκε στο ανακαινισμένο μέγαρο Βάττη, έργο του αρχιτέκτονα Νικολούδη κτισμένο τη δεκαετία του 1920, που περιήλθε στην ιδιοκτησία της Εθνικής Τράπεζας το 1970.

③

25 Φεβρουαρίου. Γίνονται στη Λευκωσία τα εγκαίνια του διατηρητέου κτηρίου στο οποίο στεγάζονται πλέον τα γραφεία της Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου).

⑨

14 Μαρτίου. Το *Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας (ΤΥΠΕΤ)* γιορτάζει τα εβδομήντα χρόνια από την ίδρυσή του.

①

3 Απριλίου. Η Τράπεζα παραχωρεί το ιδιόκτητο νεοκλασικό κτήριο της οδού Νεοφύτου Δούκα 9 στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, προκειμένου να στεγάζει το γραφείο εκπροσωπήσεως του Πατριαρχείου στην Αθήνα.

⑩

2000 **20 Αυγούστου.** Η Διεύθυνση Διεθνών Δραστηριοτήτων χωρίζεται σε τρείς νέες διευθύνσεις:

- τη Διεύθυνση δικτύου *Eξωτερικού A'*, η οποία ασχολείται με τις πάσης φύσεως μονάδες της Τράπεζας και του Ομίλου της που εδρεύουν στις χώρες της Βαλκανικής και της Ανατολικής Μεσογείου.
- τη Διεύθυνση δικτύου *Eξωτερικού B'*, η οποία καλύπτει για τα ίδια αντικείμενα τις χώρες της Ευρώπης, Αμερικής, Αυστραλίας, καθώς και την Ν. Αφρική και
- τη Διεύθυνση Σχέσεων της Τράπεζας με Ανταποκριτές του *Eξωτερικού*.

3

25 Αυγούστου. Συστήνεται νέα Διεύθυνση Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου Ιδιωτών Πελατών (Private Banking). Στη νέα διεύθυνση υπάγεται το υφιστάμενο κατάστημα Private Banking.

3

8 Σεπτεμβρίου. Ίδρυση της *Bosphorous Capital Partners*, η οποία αποτελεί το πρώτο ιδιωτικό ταμείο επενδύσεων στην Τουρκία. Συγκροτήθηκε από την αμερικανική J. P. Morgan Capital Corporation, την τουρκική Garanti Securities και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

7

Σεπτέμβριος. Έναρξη των έργων στερέωσης και μετασκευής του κτηρίου της οδού Γ' Σεπτεμβρίου 146, προκειμένου να στεγάσει τις λειτουργίες του *Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας*. Το κτήριο αυτό, κατασκευασμένο τη δεκαετία του 1920, ήταν το πρώτο κτήριο, και μέχρι σήμερα παραμένει το μοναδικό, που κτίστηκε στην Ελλάδα για να στεγάσει αρχεία. Στο κτήριο της Γ' Σεπτεμβρίου μέχρι σήμερα στεγάζονται τα Γενικά Αρχεία της Τράπεζας.

⑩

Νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, έκδοση μετοχών και μετατροπή ομολογιών του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου του 1996 σε κοινές ονομαστικές μετοχές. Συνολικό καταβεβλημένο κεφάλαιο Ε.Τ.Ε. 340.085.244.600 δρχ., αποτελούμενο από 234.541.548 κοινές ονομαστικές μετοχές των 1.450 δραχμών.

6

Η Ε.Τ.Ε. αποκτά το 65% του μετοχικού κεφαλαίου της *Stopanska Bank AD-Skopje*, με έδρα τα Σκόπια (με 23 υποκαταστήματα και 74 cash desks).

3

Η Εθνική εξαγοράζει το 89,9% του μετοχικού κεφαλαίου της *United Bulgarian Bank* με έδρα τη Σόφια (με 146 υποκαταστήματα).

3

Σύσταση υποκαταστημάτων στη Λευκωσία της Κύπρου και στο Μπλαγκόεβγκραντ της Βουλγαρίας καθώς και ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στην Κωνσταντινούπολη.

3

2000 Ίδρυση της θυγατρικής εταιρείας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών *N.B.G.I. Inc.* με έδρα τη Ν. Υόρκη.

9

Δημιουργία νέας εξειδικευμένης μονάδας της Ε.Τ.Ε. στο Private Banking.

3

2001 **26 Απριλίου.** Η τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά 9.368.589.200 δρχ., που αφορά ακύρωση 6.461.096 ιδίων μετοχών που αγόρασε η Ε.Τ.Ε. από το δημόσιο, και ταυτόχρονη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής κατά 19.016.207.686 δρχ., με αύξηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής από 1.450 δρχ. σε 1.533,375 δρχ. Το μετοχικό κεφάλαιο διαμορφώνεται σε 349.732.863.086 δρχ., αποτελούμενο από 228.080.452 κοινές ονομαστικές μετοχές των 1.533,375 δρχ. ή 4,5 ευρώ.

6

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχει περίπου το 1/3 της ελληνικής τραπεζικής αγοράς: 30,4% του ενεργητικού, 35,4% των καταθέσεων και 25,6% των χορηγήσεων.

Σύμφωνα με τον τελευταίο ετήσιο απολογισμό της, του 2000, το σύνολο του ενεργητικού της Ε.Τ.Ε. ανέρχεται σε 14.757 δισεκατομμύρια δρχ., τα ίδια κεφάλαιά της σε 879,7 δισεκατομμύρια δρχ., το σύνολο των οργανικών εσόδων της σε 598,4 δισεκατομμύρια δρχ. και τα καθαρά κέρδη προ φόρων σε 298 δισεκατομμύρια δραχμές. Το δίκτυό της στην Ελλάδα αποτελείται από 606 καταστήματα και 840 ATM, με προσωπικό 15.432 άτομα, ενώ στο εξωτερικό διαθέτει 328 μονάδες, εγκατεστημένες σε 18 χώρες, σε τέσσερις ηπείρους, όπου απασχολούνται 5.415 άτομα.

6

Ο Όμιλος της Ε.Τ.Ε., πρωταγωνιστεί στις εγχώριες οικονομικές εξελίξεις, αποτελώντας παράλληλα ισχυρό χρηματοοικονομικό πόλο στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μ. Ανατολής με έντονη την παρουσία του σε όλο τον κόσμο, αφού ελέγχει συνολικά εκτός Ελλάδας 7 τράπεζες και 8 εταιρείες παροχής οικονομικών υπηρεσιών.

Το σύνολο του ενεργητικού του Ομίλου, που περιλαμβάνει την Ε.Τ.Ε. και τις εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, ανέρχεται σε 16.518 δισεκατομμύρια δραχμές.

Ο Όμιλος, με ίδια κεφάλαια 1.085 δισεκατομμύρια δρχ., παρουσίασε οργανικά έσοδα 734,5 δισεκατομμυρίων δρχ. και καθαρά κέρδη προ φόρων 334,2 δισεκατομμυρίων δραχμών.

6